एम्नेस्टी इन्टरनेसनल

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल

बत्तिसौं साधारण सभा

घोराही, दाङ

१५ र १६ मंसिर २०८० (१ र २ डिसेम्बर २०२३)

वार्षिक प्रतिवेदन २०७९/८०

सन् १९६१ मा बेलायती वकिल पिटर बेनेन्सनलाई पोर्चुगलका दुईजना युवाले स्वतन्त्रताका नाममा टोस्ट गरेको निहुँमा त्यहाँको सरकारले उनीहरूलाई सात वर्ष कैद सजाय दिएको कुराले साह्रै चिन्तित तुल्यायो। शान्तिपूर्ण तवरले आफ्नो आस्था प्रकट गर्न पाउने नैसर्गिक अधिकारको उपयोग गरेकै निहुँमा बन्दी बनाएर सरकारले ती युवकहरूमाथि अन्याय गरेको र त्यस्ता पीडितहरूलाई अरु नागरिकहरूले समेत बिर्सेको महसुस पिटर बेनेन्सनले गर्नुभयो र ती पोर्चुगिज युवा र उनीहरूजस्तै अन्यायमा परेका अन्य कैयौं आस्थाका बन्दीहरूका पक्षमा आवाज उठाउन आह्वान गर्दै उहाँले बेलायतबाट प्रकाशित हुने अखबार दी अब्जर्भर (The Observer) मा २८ मे १९६१ का दिन "बिर्सिएका बन्दीहरू" (The Forgotten Prisoners) शीर्षकको एक लेख प्रकाशित गर्नुभयो। उक्त लेखमा विभिन्न स्थानमा आस्थाका आधारमा बन्दी बनाइएका नागरिकहरूको रिहाइका लागि २८ मे १९६१ देखि "आममाफीका लागि अनुरोध १९६१" (Appeal for Amnesty 1961) नामक अभियानको थालनी गरिने र सो अभियानसम्बन्धी कामको समन्वय गर्न बेलायतको लन्डनमा कार्यालय स्थापना गरिने कुरा उल्लेख गरिएको थियो। अन्ततः अभियानलाई संस्थागत रूपमा व्यवस्थित तवरले अघि बढाउन ३० सेप्टेम्बर १९६२ मा "एम्नेस्टी इन्टरनेसनल" भनी आधिकारिक रूपमा नामाकरण गरियो।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल (ए.आई.) अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा मान्यता प्राप्त मानवअधिकारहरू सम्मानित र संरक्षित हुनु पर्दछ भनेर अभियान सञ्चालन गर्ने व्यक्तिहरूको एक विश्वव्यापी अभियान हो। यो साधारण व्यक्तिहरूद्वारा सञ्चालित असाधारण (Extraordinary movement by ordinary people) अभियान हो जसमा विश्वभर रहेका ए.आई. का सदस्य एवं समर्थकहरू विश्वको कुनै पनि स्थानमा हुने कुनै पनि प्रकारको मानवअधिकार उल्लङ्घन वा ज्यादतीको विरुद्धमा नैतिक दवाब सिर्जना गर्दछन्। एम्नेस्टीले मानवअधिकारको क्षेत्रमा गरेको कामको मूल्यांकन स्वरूप सन् १९७७ को नोवेल शान्ति पुरस्कार तथा १९७८ को संयुक्त राष्ट्रसंघीय मानवअधिकार पुरस्कार लगायतका थुप्रै पुरस्कार र सम्मानहरू प्राप्त गरेको छ। हाल संसारभर एक करोड भन्दा बढी सदस्य र सहयोगदाता यसमा आबद्ध छन्।

एम्नेस्टी नेपाल शाखालाई नेपालमा सन् १९६९ मा कानुन व्यवसायी नुतन थपलियाले पहिलो पटक स्थापना गर्नु भएको हो। त्यसको केही वर्षपछि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय कार्यसमितिले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "नेपाल शाखा" (Nepal Section)को मान्यता प्रदान गरेको थियो। तर तत्कालीन शासन व्यवस्था र परिस्थितिका कारण सन् १९८२ पछि अन्तर्राष्ट्रिय कार्यसमितिले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "नेपाल शाखा" को मान्यता खारेज ग¥यो। "नेपाल शाखा" को मान्यता खारेज भएपछिका वर्षहरूमा पनि विभिन्न बुद्धिजीवी तथा मानवअधिकार अभियन्ताहरू सो एम्नेस्टीको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट सदस्यता लिने, एम्नेस्टी समुहहरू गठन गर्ने एवं एम्नेस्टीले सञ्चालन गर्ने विश्वव्यापी अभियानमा सहभागी हुने क्रम निरन्तर थियो। वि.सं. २०४६ मा प्रजातन्त्रको पुनःस्थापनापछि नेपालमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको राष्ट्रिय कार्यालय गठनको प्रयास भयो र सन् १९९० मा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको पहलमा एक समन्वयात्मक संरचना (Coordinating Structure) गठन भयो। त्यसपछि सन् १९९३ मा नेपाल सो Coordinating Structure लाई अन्तर्राष्ट्रिय कार्यसमितिले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "नेपाल शाखा" को मान्यता प्रदान गर्यो। त्यसपछिका वर्षमा एम्नेस्टी नेपालले निर्वाध र सकृयतापूर्वक आफ्ना गतिविधिहरू अघि बढाइरहेको छ। हाल एम्नेस्टी नेपालमा ३८ जिल्लाहरूमा सक्रिय ८३ समूह र ५५ युथ नेटओर्कहरूमा आबद्ध झण्डै ८,००० सदस्य/अभियन्ताहरू र हजारौंको सङ्ख्यामा सुभेच्छुक र समर्थकहरू रहनुभएको छ।

विषय सूची

१. निर्देशकद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९/८० को योजना कार्यान्वयनको प्रतिवेदन १

२. समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूले आ.व. २०७९/८० मा गरेका कार्यक्रमहरूको विवरण ८१

३. गभर्नेन्स र सङ्गठनात्मक गतिविधि ९४

४. एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल पुनरावेदन समितिका पदाधिकारी, नेसनल बोर्डका पदाधिकारी तथा राष्ट्रिय सचिवालयका कर्मचारीहरूको नामावली विवरण ११०

बत्तिसौं साधारण सभा

घोराही, दाङ

१५ र १६ मंसिर २०८० (१ र २ डिसेम्बर २०२३)

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल
एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल

निर्देशकद्वारा प्रस्तुत आर्थिक वर्ष २०७९/८० को योजना कार्यान्वयनको प्रतिवेदन

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालको सम्मानित बत्तिसौं साधारण सभाका अध्यक्षज्यू, एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह र युथ नेटवर्कलाई प्रतिनिधित्व गर्दै तथा समर्थक सदस्यको क्लस्टरबाट सहभागी हुनुभएका प्रतिनिधि तथा निर्माणाधीन समूहका पर्यवेक्षकज्यूहरू, अन्तर्राष्ट्रिय बोर्ड र सचिवालयका प्रतिनिधिज्यू, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका अन्य शाखाका अतिथिज्यूहरू, नेसनल बोर्ड एवं पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीज्यूहरू, विभिन्न समितिका संयोजक तथा सदस्यज्यूहरू एम्नेस्टी नेपालका पूर्व अध्यक्षज्यूहरू एवं राष्ट्रिय सचिवालयका सहकर्मी साथीहरू,

मानवअधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत विश्वको सबैभन्दा ठूलो अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको नेपाल शाखाको निर्देशकको हैसियतले संस्थाको सम्मानित ३२ औं साधारण सभासमक्ष एम्नेस्टी नेपालको आर्थिक वर्ष २०७९/८० (१७ जुलाई २०२२ देखि १६ जुलाई २०२३) को वार्षिक "योजना कार्यान्वयन" प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुसी लागेको छ।

गत वर्षहरूमा झैं यस आर्थिक वर्षमा पनि एम्नेस्टी नेपालले मानवअधिकारसम्बन्धी विभिन्न स्थानीय र अन्तर्राष्ट्रिय अभियान सञ्चालन गर्दै विविध गतिविधिहरू सम्पन्न गरेको छ।

लैङ्गिक न्याय (Gender Justice), अन्तर्समूहगत न्याय (Intersectional Justice), सङ्क्रमणकालीन न्याय, जलवायु न्याय (Climate Justice) र दण्डहीनताविरुद्धका अभियान, जोखिममा परेका व्यक्ति तथा मानवअधिकारको अवस्था, द्वन्द्वको चपेटामा रहेका मुलुकका नागरिकहरूको स्वतन्त्रता र मानवअधिकारका लागि गरिएका विभिन्न अभियानहरू, मानवअधिकार शिक्षा र अन्य विविध जनचेतनामूलक कार्यहरू, एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह र युथनेटवर्कका सदस्यहरूका लागि क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी गतिविधिलगायतका विभिन्न गतिविधिहरू यस आर्थिक वर्षमा सम्पन्न भएका छन्।

अध्यक्षज्यू तथा सम्मानित साधारणसभाका सभासदज्यूहरू,

अब म २०८० कार्तिक १४ र १५ गते (३१ अक्टोबर र ०१ नोभेम्बर २०२३) मा बसेको नेसनल बोर्डको बैठकमा पेश भई उक्त बैठकले पारित गरेको यस संस्थाको वर्ष २०७९/८० को वार्षिक "योजना कार्यान्वयन" प्रतिवेदन पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु। यस प्रतिवेदनमा संस्थाका तर्फबाट २०७९ साउन १ देखि २०८० असार ३१ गते (असार मसान्त) (१७ जुलाई २०२२ देखि १६ जुलाई २०२३) सम्म भएका प्रमुख गतिविधिहरूलाई समेटिएको छ।

१. आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारसम्बन्धी गतिविधि र अभियानहरू

आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारहरू आधारभूत मानवअधिकार हुन् जसअन्तर्गत गाँस, बास, कपास जस्ता आधारभूत आवश्यकता सुनिश्चित गर्ने राज्यको दायित्व र जिम्मेवारीको कुराहरू प्रमुख रूपमा रहेका हुन्छन्। नेपालले संयुक्त राष्ट्रसंघीय आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक अधिकारसम्बन्धी अनुबन्ध, १९६६ लाई अनुमोदन गरेको र संविधानको भाग तीनमा मौलिक हकअन्तर्गत विभिन्न आर्थिक सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकार सुनिश्चित गरी उक्त हकहरू परिपूर्ति गर्ने दिशामा आवश्यक ऐनहरू समेत ल्याइसकेको अवस्था भए पनि ती ऐनहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक नियमावली र कार्यविधिहरू तर्जुमा नहुँदा मौलिक हकको प्रत्याभूतिमा चुनौती थपिएको छ।

पर्याप्त आवासको अधिकारसँग सम्बन्धित गतिविधिहरू

एकीकृत बागमती सभ्यता विकास समिति र काठमाडौं महानगरपालिकाको निर्णयले ल्याएको परिस्थिति

एकीकृत बागमती सभ्यता विकास समितिले दस दिनको समयसीमा राखी मिति २०७९ मंसिर ४ गते भित्र "काठमाडौं उपत्यकाभित्रका बागमती र सहायक नदी किनारमा अनधिकृत रूपले बनाइएका घर टहरा" हटाउन सूचना जारी गरेपछि काठमाडौं उपत्यका क्षेत्रमा बसोवास गरिरहेका सुकुम्वासी र अनौपचारिक बसोवासीहरूमा त्रासको वातावरण छाएको थियो। स्थानीय स्तरमा भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोवासीहरूको लगत सङ्कलन कार्यका लागि काठमाडौं महानगरपालिका र राष्ट्रिय भूमि आयोगबीच कार्य समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर भैसकेको तर आम निर्वाचनका कारण आचार संहिता लागू भएकाले सो लगत सङ्कलन कार्य अघि नबढेको सन्दर्भमा कामनपाले एकाएक मंसिर १२ गते (नोभेम्बर २८) डोजर प्रयोग गरेर थापाथलीमा जोखिमपूर्ण अवस्था निम्त्याउन खोजेपछि स्थानीय समुदायको प्रतिकार र प्रशासनको "असहयोग"का बीच महानगरपालिका आफ्नो कदमबाट पछि हटेको थियो।

यस विषयमा विभिन्न अभियन्ता तथा सङ्घ संस्थाहरूसँग सहकार्य

यसै पृष्ठभूमिमा भूमि, आवास र खाद्य अधिकारका सवालमा कार्यरत अभियन्ता र सङ्घ संस्थाले यस सवालमा नागरिक समाजबाट के कस्ता कदमहरू चाल्ने भन्ने सवालमा निर्क्यौल गर्नका लागि महिला एकता समाजको कार्यालयमा बसी छलफल गरिएको थियो। यसमा पर्याप्त आवासको अधिकारसम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय विशेष प्रतिवेदकलाई पत्राचार गर्ने, संयुक्त सार्वजनिक विज्ञप्ति जारी गर्ने, नेपाल स्थित संयुक्त राष्ट्र सङ्घ लगायतका निकायहरूलाई ध्यानाकर्षण गराउने विषयमा सहमतिहरू भएका थिए। सोअनुरूप एम्नेस्टी नपालको तर्फबाट महिला एकता समाजले मस्यौदा गरेको विशेष प्रतिवेदकको पत्र र विज्ञप्ती लगायतका दस्तावेजहरूलाई सम्पादन गरी परिष्कृत पार्ने काममा सहयोग गरिएको थियो।

विभिन्न सङ्घ संस्थाहरूले आयोजना गरेको कार्यक्रममा सहभागिता

२०७९ मंसिर २० गते महिला एकता समाजले आयोजना गरेको **भूमिहीन, सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित समुदायका महिलाहरूको १४ औं राष्ट्रिय सम्मेलन**को उद्घाटन सत्रमा मलाई अतिथि वक्ताको रूपमा आमन्त्रण गरिएकोमा उक्त सम्मेलनमा सहभागिता जनाई न्याय, मर्यादा र समानता सहितको पर्याप्त आवासको अधिकार र महिला, बालबालिका र युवाहरूको सशक्तिकरणमा अभियानरत महिला एकता समाजका गतिविधिहरूमा एम्नेस्टी नेपालको ऐक्यबद्धता, सहकार्य, साथ र सहयोग रहने प्रतिबद्धता व्यक्त गरिएको थियो।

त्यस्तै मंसिर २६ गते (१२ डिसेम्बर) सामुदायिक आत्मनिर्भर केन्द्रद्वारा आयोजित **"सुव्यवस्थित बसोबासको निम्ति सर्वपक्षीय पहलः शहरी गरिब, सुकुम्बासी एवं अनौपचारिक बसोबासीको उचित व्यवस्थानसम्बन्धी छलफल"** कार्यक्रममा मैले पर्याप्त आवासको अधिकारको मापदण्डअन्तर्गत सरकारको दायित्व र जिम्मेवारीका बारेमा प्रकाश पारेको थिएँ। उक्त कार्यक्रममा नागरिक समाजका व्यक्तित्त्वहरू झलक सुवेदी, श्याम श्रेष्ठ, भाष्कर गौतम, राजु प्रसाद चापागाईंलगायतले आफ्नो विचार राख्नुभएको थियो। त्यस्तै राष्ट्रिय भूमि आयोगका उपाध्यक्ष नहेन्द्र खड्का, एकीकृत बागमति सभ्यता विकास समितिका बिरेन्द्र थपिलयालगायतले पनि आफ्नो विचार राख्नुभएको थियो।

सामाजिक न्याय दिवसको अवसरमा अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रमको आयोजना

अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक न्याय दिवसको अवसर पारेर फेब्रुअरी २० मा एम्नेस्टी नेपालले मानवअधिकार पत्रकार सङ्गठन (हुर्जा), सामुदायिक आत्मनिर्भर केन्द्र, महिला एकता समाज, जुरी नेपाल, जागरण मिडिया सेन्टर, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक अधिकार सञ्जाल, संवैधानिक तथा न्यायिक पत्रकार मञ्चसँगको सहकार्यमा सामाजिक न्याय संवाद श्रृङ्खलाअन्तर्गतको **"सामाजिक न्याय, समाजवाद र तहगत सरकार"** शीर्षकको पहिलो अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। प्रधानमन्त्री कार्यालयलका सहसचिव, राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका सचिव, उपत्यका विकास प्राधिकरणका उपप्रमुख, भूमि आयोग, आदिवासी जनजाति आयोग, मधेशी आयोग, सह महान्यायधिवक्तालगायतका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको उक्त कार्यक्रमले गरिब र सीमान्तकृत समुदायको पर्याप्त आवासको अधिकार, सडक व्यापार लगायतका माध्यमबाट

जीविकोपार्जन गर्ने अधिकारका सवालमा राज्य संवेदनशील हुनुपर्ने र वैकल्पिक व्यवस्था मिलाएर मात्र जबर्जस्ती निष्कासन जस्तो कार्य गर्नुपर्ने सवालमा सबै सरोकारवालाहरूको मतैक्यता जाहेर गरेका थिए। कार्यक्रमसम्बन्धी थप जानकारी यहाँ रहेको छ। उक्त कार्यक्रमका केही न्युज कभरेजहरू:

S.No.	Name of Media Outlet	News Heading	Hyperlink
1	नागरिक [नेपाल/अनलाईन]	भूमिहीनहरुको गुनासो- 'काठमाडौं महानगरले थप पीडा दियो'	https://nagariknews.nagariknetwork.com/social-affairs/1091531-1676898622.html
2	ई कागज [नेपाल/अनलाईन]	काठमाडौं महानगरपालिकाले थप पीडा दिएको भूमिहीनहरूको गुनासो	https://ekagaj.com/article//article/pradesh-3/130864/
3	नेपाल लाईभ [नेपाल/अनलाईन]	भूमिहीनको गुनासो : काठमाडौं महानगरपालिकाले झन पीडा दियो	https://nepallive.com/story/302003
4	देशसंचार [नेपाल/अनलाईन]	काठमाडौं महानगरपालिकाले थप पीडा दिएको भूमिहीनहरुको गुनासो	https://deshsanchar.com/2023/02/20/765473/
5	नेपाल प्रेस [नेपाल/अनलाईन]	काठमाडौं महानगरपालिकाले थप पीडा दिएको भूमिहीनहरूको गुनासो (भिडिओ)	https://www.nepalpress.com/2023/02/20/294238/
6	केन्द्रबिन्दु [नेपाल/अनलाईन]	काठमाडौं महानगरले थप पीडा दिएको भूमिहीनहरुको गुनासो	https://kendrabindu.com/social-affairs/115866-1676897273.html
7	लोकान्तर [नेपाल/अनलाईन]	काठमाडौं महानगरपालिकाले थप पीडा दिएको भूमिहीनको गुनासो	https://lokaantar.com/story/214890/2023/2/21/current-affairs/kathmandu-#
8	अनलाईनखबर [नेपाल/अनलाईन]	'काठमाडौं महानगरले डोजर आतंक फैलाएर थप पीडा दियो÷	https://www.onlinekhabar.com/2023/02/1266297
9	रातोपाटी [नेपाल/अनलाईन]	भूमिहीनहरू भन्छन्—काठमाडौं महानगरपालिकाले थप पीडा दियो	https://www.ratopati.com/story/347867/ktm
10	हिमाल प्रेस [नेपाल/अनलाईन]	राज्यसँगको न्यायिक लडाइँमा पीडित स्वयम् नै जागरुक हुन विज्ञहरूको आग्रह	https://himalpress.com/2023/02/35686/
11	डीगनीटी पोष्ट [नेपाल/अनलाईन]	सामाजिक विभेद, गरीबी, उत्पीड्न, असमानता र अन्याय, अत्याचार, कायमै: सरोकारवाला	https://bit.ly/3nMewzY
12	The Himalayan Times [Nepal / Online]	World Day of Social Justice marked	https://thehimalayantimes.com/nepal/world-day-of-social-justice-marked
13.	Aafno Channel [नेपाल/यूट्युब]	Live: सामाजिक न्याय, समाजवाद र तहगत सरकार विषयक अन्तर्क्रियात्मक संवाद कार्यक्रम	https://www.youtube.com/watch?v=rVNLWZUFug0

पर्याप्त आवासको अधिकार विषयमा पत्रकारहरूसँग अन्तर्क्रियात्मक छलफल

२०८० असार २८ गते (जुलाई १३) पर्याप्त आवासको अधिकारका सवालमा नेपाल महिला एकता समाजसँगको सहकायर्यमा एक पत्रकारहरूसँग एक अन्तर्क्रियात्मक छलफल कार्यक्रम आयोजन गरियो। विभिन्न छापा र विद्युतीय सञ्चार माध्यमका करिब २५ जना पत्रकार तथा अन्य नागरिक सङ्घ संस्थाका प्रतिनिधिहरूले उक्त कार्यक्रममा सहभागिता जनाएका थिए। जबर्जस्ती निष्कासनलाई अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानुनले बर्जित गरेको र निष्कासन गर्नैं पर्ने अवस्थामा मानवअधिकारका सिद्धान्त र कानुनअनुरुप हुनगरी उचित प्रक्रिया अपनाएर मात्र त्यसो गर्न मिल्नेमा स्थानीय सरकारहरूद्वारा भए गरेका र संभावित बल प्रयोगमार्फत हुने निष्कासन र विस्थापनमा संवेदनशील तवरमा पत्रकारिता गर्न र यो विषयको मानवोचित समाधानका लागि मिडियाका तर्फबाट सही भाष्य र डिस्कोर्स निर्माणका लागि भूमिका खेल्नका लागि *सेन्सिटाइज* गर्ने उद्देश्यले यो छलफल कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो। कार्यक्रमसम्बन्धी थप जानकारी यहाँ रहेको छ।

Bid to ensure adequate housing for all people

Himalayan News Service
Kathmandu, July 13

Amnesty International Nepal and Mahila Ekata Samaj jointly organised a programme titled 'Right to Adequate Housing, Forced Eviction, and Human Rights Issues' today in the capital.

The main objective of the programme was to inform and discuss important legal and policy provisions with key mediapersons on the people's right to adequate housing and to make them aware of the issue of forced evictions from a human rights lens.

The right to housing is one of the most fundamental human rights. It has also been enshrined in Article 37 of the Constitution of Nepal as a fundamental human right, with the government subsequently enacting the Right to Housing Act in 2018.

However, the Act fails to fully meet Nepal's international human rights obligations concerning the right to adequate housing, leaving hundreds of families, predominantly from marginalised communities or those living in informal settlements, at risk of forced eviction.

"As far as the right to adequate housing is concerned, the constitution and laws seek meaningful coordination and cooperation between the federal, provincial and local levels. There have been some positive achievements in terms of identification and management due to cooperation and equality among most of the local levels and the National Land Commission," said advocate Raju Prasad Chapagai, adding, "KMC and some other local levels are exceptions. Kathmandu metropolis is seen as intolerant and arbitrary."

On the one hand, Kathmandu metropolis has entered into an agreement with the Land Commission to identify landless squatters and unorganised residents and prepare a list and manage them properly. On the other hand, it has been trying to forcibly evict the landless squatters and unorganised squatters by deploying KMC police and using dozers without identifying or collecting data.

"This in itself is contradictory. There is no separate legal arrangement for certain local levels and it cannot be constitutional. There is no alternative to finding a solution within the framework of the rule of law," said Chapagai. He further said, "The responsibility of ensuring human rights and fundamental rights belongs to the three levels of government. Among them, the federal government has the ultimate responsibility to ensure that human rights are respected, protected and fulfilled."

"In the light of the constitution, the federal laws designed to implement fundamental rights and obligations under the international treaty agreements to which Nepal is a party empowers the federal government to take immediate and appropriate steps to find a reasonable solution to the problems seen now. Otherwise, the mockery of the constitution, federal laws and international commitments to human rights will continue and people's trust and confidence in the state will be broken."

Likewise, Amnesty International Nepal's Director Nirajan Thapaliya, said, "We are trying to hold the authorities accountable on forceful eviction by cooperating and collaborating with the media so that we can bring the essential issues of the landless and marginalised communities"

The programme was attended by various stakeholders from media fraternity and civil society organisations. They raised the issues of human rights and carelessness on the part of the government. They also expressed their support for proper cooperation and coordination among the authorities concerned so as to protect human rights.

यस कार्यक्रमसम्बन्धी केही मिडिया कभरेजहरू :

1. Himal Press: सुकुमबासी व्यवस्थापन र मानवअधिकारका सवाल
2. The Himalayan Times: Bid to ensure adequate housing for all people
3. Nepal News Bank: https://nepalnewsbank.com/newsdetail/7301
4. AP1 News: https://fb.watch/IS4763sOn_/
5. Dainik News Post: भूमिहीनहरुका समस्या समाधानका लागि राज्यले ध्यान दिएन: अधिवक्ता चापागाई

<u>जबर्जस्ती निष्कासन गलत रहेको सम्बन्धमा मेरो लेख</u>

अव्यवस्थित बसोवासी र भूमिहीन "सुकुम्वासी"हरूलाई उचित र मर्यादित विकल्पको व्यवस्था नगरी डोजर प्रयोग गरी जबर्जस्ती निष्कासन गर्ने कार्य मानवअधिकारका दृष्टिकोणबाट गलत रहेको विचार राख्दै जुलाई १३ का दिन *द काठमाडौं पोष्टमा* एक लेख प्रकाशित भएको थियो। उक्त लेखलाई <u>यस लिङ्क</u>बाट याक्सेस गर्न सकिन्छ।

Bulldozing not the solution

The government must bring policies to address the needs of the citizens without homes.

NIRAJAN THAPALIYA

Ever since he took office last year, Kathmandu Metropolitan City (KMC) mayor Balendra Shah has been on a mission to make Kathmandu modern, sleek and developed, and perhaps get rid of the poor who may otherwise be an eyesore to the *sukila mukila* urbanites. At least, that is what his decisions seem to reflect. What's more, the metropolitan police persistently chase street vendors off the streets, forcibly taking away their carts and supplies, thus depriving them of their incomes. The metro police have also repeatedly tried to bulldoze and demolish slums and informal settlements.

In March, the mayor directed the KMC office to issue a directive to the people living in slums and informal settlements along the river banks in Kathmandu to vacate the areas. The residents were given a week's notice, but fortunately, the Patan High Court suspended the demolition order with an interlocutory order. Later, the High Court commanded the government of Nepal, including the KMC, to arrange housing for the people who do not have alternative housing.

Instead of bulldozing the settlements, the KMC must comply with the MoU it signed with the National Land Commission on August 25, 2022, to expedite the joint verification of "landless squatters" and people living in informal settlements in Kathmandu. The city lacks initiatives and coordinated efforts with other state agencies towards addressing the housing issue. Its haphazard and inhumane demolition drives have often led to protests and clashes between the authorities and the residents, inviting more trouble than resolution. For instance, on November 28, 2022, the city attempted to forcibly evict residents of informal settlements in Thapathali, leading to violent protests where around two dozen municipal city police personnel were injured.

The confrontation between the squatters and the metropolitan authorities began more than a decade ago in 2012, when the then Prime Minister Baburam Bhattarai demolished 251 homes in Thapathali by deploying over 1,000 security personnel. Bhattarai was carrying out the evictions in the name of a "beautification" project of the Kathmandu Valley, particularly the Bagmati Corridor, as planned by the High-Powered Committee for Integrated Development of the Bagmati Civilisation under the Ministry of Urban Development. The ongoing project aims to restore religious shrines along the banks of all 11 rivers and rivulets flowing through the Kathmandu Valley, by building sewerage systems and corridors, cleaning the rivers and beautifying sidewalks. The current evictions called by Balendra Shah are part of the same "beautification" project.

While a project to clean and maintain river systems in Kathmandu Valley is a step in the right direction, this must be carried out without any evictions and human rights violations. As a result of this project, many people have been rendered homeless, and many more remain at risk. According to government data, as many as 34,096 families reside on the banks of the Bagmati. It is the government's duty to protect human rights, including the right to adequate housing and the dignified life of people affected by the project. Yet, providing adequate housing for all remains one of Nepal's human rights and development challenges. As estimated in the National Census, 49 percent of Nepal's population lives in substandard housing.

International human rights law recognises that everyone has the right to an adequate standard of living, including proper housing. Similarly, every person has the right to acquire and maintain a secure home where they can live in peace with dignity. Large-scale evictions, including in the context of development projects, must be accompanied by relocation plans to protect human rights, including housing, health, water, sanitation, education and work. The standards also require governments to consider the needs and rights of marginalised groups, including women, older people, children and people with disabilities.

According to the UN, evictions should only be carried out in exceptional circumstances and in full accordance with relevant provisions of international human rights law and standards. States should adopt legislation to prohibit forced evictions and ensure that, prior to carrying out any evictions, all feasible alternatives to evictions are explored in consultation with the affected persons.

Nepal's Constitution also guarantees the right to adequate housing. Article 37, on the right to housing, clearly states that: (1) Every citizen shall have the right to appropriate housing; and (2) no citizen shall be evicted from the residence owned by him or her nor shall his or her residence be infringed except in accordance with law. In addition, Article 16 states: (1) Every person shall have the right to live with dignity.

Despite constitutional protection, thousands of families living in informal settlements across Kathmandu live in perpetual fear of their homes being demolished—with little warning and no alternative housing being provided. It is the duty of the state to ensure that everyone has the security of tenure and is adequately protected from forced evictions. This is even more urgent in the case of people living in informal settlements, many of whom belong to marginalised sections of society and are often living in abject poverty, are not literate, and are constantly working in the informal sector and on low wages.

In 2012, after a massive eviction drive, the government built a resettlement site at Ichangu Narayan in Nagarjun hills for the evictees, spending Rs230 million. The project proved to be a disaster because nobody moved in. Evictees expressed their dissatisfaction at not being consulted during the construction period and refused to live in a place where public transportation was relatively inaccessible and jobs were unavailable. The suitability of location is vital to the right to adequate housing. Housing must be located in a manner that provides access to work opportunities and essential services such as health-care services, schools, childcare centres, etc.

Instead of bulldozing homes, that too without adequate alternative housing and infrastructure, or without providing adequate compensation for families, the government should engage with people affected by development and urban regeneration projects to ensure that the human rights of all are respected, protected, and fulfilled and no one is left behind. It must provide equal opportunities for all, including education and employment. The government must also develop policies and plans to address the needs of citizens without homes as well as the marginalised.

The government, including the KMC, should remember that people do not live in informal settlements out of choice but out of necessity. They do so often because it is their last and only option. The problem runs much deeper, revolving around poverty and inequality. Bulldozing people's homes does not solve anything; it just sweeps larger, deeper issues of injustice under the rug.

Thapaliya is the director of Amnesty International Nepal.

POST FILE PHOTO

काठमाडौं महानगरपालिकालाई शहरी गरिब र बिपन्न प्रति संवेदनशील बन्न माग गर्दै विज्ञप्ति

सडकमा मकै पोलेर जिविकोपार्जन गर्ने नागरिकप्रति नगर प्रहरीको ज्यादतीका सवालमा चासो दर्शाउँदै एम्नेस्टी नेपाललगायत आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक अधिकार सञ्जालका मानवअधिकार संघ संस्थाहरूले महानगरलाई मानोवेचित व्यवहार, उचित विकल्पसहितको मर्यादित जीवनको हक लगायतका सवालमा संवेदनशील बन्दै आफ्नो नागरिक दायित्व र जिम्मेवारी पूरा गर्न माग गर्दै असार २० गते संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो।

काठमाडौं महानगर प्रमुखलाई खुला सुझाव

अधिकारकर्मी र अधिवक्ता तथा एम्नेस्टी दक्षिण एसियाका पूर्व रिसर्चर राजु चापागाईं र मैले काठमाडौं महानगरपालिकाका प्रमुख बालेन शाहका कतिपय मानवअधिकार असंगत कदम र गतिविधिहरूलाई औंल्याउँदै शहरी गरिब, भूमिहीन सुकुम्बासी, सडक व्यापारीलगायतको अधिकार र मर्यादालाई ख्याल गर्दै मानवअधिकारमैत्री व्यवहार प्रदर्शन गर्न संयुक्त रूपमा लेख प्रकाशन गरेका थियौं। उक्त लेखलाई अङ्ग्रेजीमा रिपब्लिका अनलाइनमा प्रकाशित गरिएको थियो जसलाई यहाँ अध्ययन गर्न सकिन्छ। त्यस्तै नेपाली भाषामा नागरिक दैनिकमा प्रकाशन गरिएको थियो जसलाई यहाँ हेर्न सकिन्छ।

मेयर बालेनलाई खुला सल्लाह

राजुप्रसाद चापागाईं

निराजन थपलिया

२०७९ जेठ १२ गते तपाईं काठमाडौं महानगरपालिकाको नगर प्रमुखमा विजयी हुँदा सबै तहका जनताले कति हार्दिकताका साथ खुसियाली मनाएका थिए भन्ने हामी यतिखेर स्मरण गरिरहेका छौं। त्यतिबेला काठमाडौंबासी मात्र होइन, तपाईंको मतदाता नभएका हामी जस्ता देश तथा विदेशमा बस्ने नेपालीले तपाईंप्रति धेरै ठूलो आशा राखेका थिए।

पदभार ग्रहण गरेपछिको कार्यपालिका बैठकमा मिडियालाई पहुँच प्रदान गरेर राम्रो सुरुवात गर्नुभएको थियो। काठमाडौंको लामो समयदेखिको फोहोरमैला व्यवस्थापनको समस्या समाधान गर्ने प्रयासमा तदारुकतासाथ लाग्नुभयो। तपाईंले निजी क्षेत्रलाई विश्वासमा लिएर उनीहरूको शौचालयलगायतका सरसफाइ सुविधाको सार्वजनिक प्रयोग गर्न दिनका लागि मनाउने काम गर्नुभयो। व्यापक बन्दै गएको भौतिक पूर्वाधारको मर्मतसंभारसम्बन्धी समस्यालाई उचित संबोधन गर्ने सोचका साथ 'पूर्वाधार एम्बुलेन्स' को रचनात्मक अवधारणा पनि अघि सार्नुभयो। जसको हामी प्रशंसा गर्छौं।

तर तपाईं नेतृत्वको महानगर सरकारका पछिल्ला निर्णय र कार्यहरू एकपछि अर्को सार्वजनिक विवादमा तानिएका छन्। टुकुचा खोलालाई प्राकृतिकरूपमा पुनर्जीवित गर्ने तपाईंको मनसाय आफैंमा गलत थिएन। तर जय नेपाल सिनेमा हलको प्राङ्गणको जग्गा खन्नुपूर्व टुकुचा खोलालाई पुनर्जीवित गर्न मिल्ने/नमिल्ने कुराको निक्र्याेल गर्न पुरातत्त्व विभागलगायत सरोकारवालासँग परामर्श गरी यस खोलाको धरातलीय यथार्थको गहिरो अध्ययन गरिनुपर्थ्यो। काठमाडौंका भूमिहीन सुकुमबासी र अव्यवस्थित बासिन्दाको संयुक्तरूपमा प्रमाणीकरण गर्ने कुरालाई प्राथमिकतामा राख्दै तपाईंले काठमाडौं महानगरपालिका र राष्ट्रिय भूमि आयोग (एक संघीय निकाय) बीच २०७९ भाद्र ९ गते एक सम्झौतामा हस्ताक्षर गर्नुभयो। भूमिहीन सुकुमबासी समस्यालाई दिगोरूपमा समाधान गर्ने कानुनी दायित्वको भागिदार स्थानीय सरकार पनि रहेको सन्दर्भमा तपाईंले गर्नुभएको यो कदम निसन्देह वैध थियो।

यद्यपि, तपाईंले सम्झौता कार्यान्वयनलाई प्राथमिकता दिनुको सट्टा पन्छाउनुभयो। बरु तपाईंले वाग्मती सभ्यता एकीकृत विकास उच्चस्तरीय समितिले गरेको 'अनुरोध' लाई आँखा चिम्लेर स्वीकार्नुभयो। त्यसैअनुरूप थापाथली क्षेत्रका सुकुमबासीको बासस्थान डोजर प्रयोग गरी भत्काउन महानगरीय प्रहरी प्रशासनलाई परिचालन गर्नुभयो। यस्तो बुल्डोजर प्रयोग गर्ने प्रयासले बसोबासी र महानगरीय प्रहरी कर्मचारीबीच हिंसात्मक झडपको स्थिति निम्त्यायो, जुन दुःखद थियो।

महानगर सरकार प्रमुखको हैसियतमा तपाईंले गम्भीरतवरमा सोचविचार गर्नुपर्थ्यो। पहिलेका असफल प्रयासहरूबाट पाठ सिकेर वैधानिक र दिगो विकल्प अवलम्बन गर्नुपर्ने थियो। त्यो के भने राष्ट्रिय भूमि आयोगलाई आवश्यक सहयोग गरेर सुकुमबासी प्रमाणीकरणको प्रक्रिया तुरुन्तै पूरा गर्न सकिन्थ्यो। पहिचान भएका भूमिहीन घरपरिवारलाई आवास सुविधाको उपयुक्त विकल्प उपलब्ध गराएपछि मात्र वैधानिकतवरमा त्यस क्षेत्रबाट निष्काशन गरेर संरक्षण वा सौन्दर्यकरणको योजना कार्यान्वयनलाई अगाडि बढाउन सकिन्थ्यो।

यसको साटो, तपाईंको कार्यालयले पछि गृह मन्त्रालयलाई पत्र लेखेर उठिबासका लागि अतिरिक्त प्रहरी बलको सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गरेको छ। यो जबर्जस्ती उठिबास लगाइअइने रवैयाले व्यापक मानव अधिकार उल्लंघन हुनेछ। उल्लंघनबाट सबै भन्दा बढी राज्यले विशेष ध्यान दिनुपर्ने वर्गका महिला, बालबालिका, बिरामी तथा ज्येष्ठ नागरिक प्रताडित हुनेछन्। उल्लङ्घनका लागि महानगरीय र संघीय सरकार जवाफदेही हुनुपर्छ। खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्प्रभुता ऐन, २०७५ ले त उठिबासका कारण कुनै परिवार जीविकोपार्जनबाट विमुख बनाउने कार्यलाई दण्डनीय अपराध घोषित गरेकाले जिम्मेवार पदाधिकारीसमेत फौजदारी अनुसन्धानको दायरामा आउनुपर्ने हुन सक्छ। गृह मन्त्रालयले तपाईंको अनुरोधमा के/कस्तो प्रतिक्रिया दिएको छ भन्ने हामीलाई जानकारी छैन तर संघीय निकायको हैसियतमा गृह मन्त्रालय राष्ट्रिय भूमि आयोगले सुरु गरेको वैधानिक प्रमाणीकरण प्रक्रियाविरुद्ध जान सक्दैन र जान पनि हुँदैन।

निसन्देह, कुनै पनि कानुनले नगर सरकारलाई सार्वजनिक उद्देश्यका लागि बासस्थानबाट 'वैधानिक' तवरले हटाउनबाट रोक्दैन। यद्यपि, तपाईंले के कुरामा ध्यान दिनु आवश्यक छ भने परिवारहरूलाई पर्याप्त विकल्प प्रदान नगरी तिनीहरूको बासस्थानबाट गैरकानुनी वा स्वेच्छचारीतवरमा निष्काशन गर्ने कार्य (जसलाई भोगचलनको अनौपचारिकताका बाबजुद पनि मानव अधिकार र मानवीय कानुनअन्तर्गत संरक्षण गरिएको छ) मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घन हुनेछ। सुकुमबासी बस्तीका बासिन्दालाई आफूले बनाएको संरचना भत्काउन र सो स्थान छाड्न चेतावनी दिँदै सञ्चारमाध्यममा प्रकाशित स्वेच्छाचारी सूचनाले कुनै पनि हालतमा कानुनको उचित प्रक्रिया अपनाउनुपर्ने दायित्वलाई पूरा गर्दैन। कुनै पनि विकल्प नभएका कारणले आवश्यकताका कारण कति परिवारहरू सो स्थानमा बसिरहेका छन् र सम्पत्ति कुम्ल्याउने नियतबाट प्रेरित भएर आफ्नो लोभ र लालचका कारण कतिले संरचनाहरू बनाएका छन् भन्ने कुरा राज्यको जानकारी र ज्ञानमा ल्याउनका लागि पहिला उचित प्रमाणीकरण प्रक्रिया अपनाउनै पर्छ।

निजी तथा सरकारी पक्षबाट बारम्बार अतिक्रमणको सिकार बनेको टुँडिखेल (खुला मञ्च) मा तीनतले भूमिगत पार्किङ निर्माण गर्ने तपाईंको एकतर्फी योजनाविरुद्ध वातावरण अभियन्ता र स्थानीय बासिन्दाले संगठित विरोध जनाएका छन्। यसमा भएको खास कमजोरी के हो भने सम्बन्धितहरूसँग सार्थक परामर्श गर्न महानगर चुक्यो।

कथा त्यतिमा मात्रै टुंगिदैन। सडकपेटी वा सार्वजनिक स्थलमा व्यापार गरेर जीविका गर्नेहरूको समस्यालाई महानगरका अधिकारीहरूले जसरी एकतर्फी र अमानवीयरूपमा सम्बोधन गर्न खोजिरहेका छन् त्यो सामाजिक न्यायको दृष्टिकोणबाट अत्यन्तै समस्याग्रस्त छ। २०७९ पुस २६ गते तपाईंको कार्यालयले जारी गरेको निषेधात्मक सूचनाले तपाईंले सडकपेटी व्यवसायीलाई तह लगाउन क्रिमिनल ल एप्रोच अपनाउनुभएको छ भन्ने देखाउँछ जुन यो अनुचित छ।

राज्यको अभिन्न अंगका रूपमा महानगर सरकारले हाम्रो समाजमा बहुआयामिक गरिबी विद्यमान रहेको सत्य आत्मसात् गर्नु अत्यन्तै जरुरी छ। सहरमा ट्राफिक समस्या सिर्जना गर्ने उद्देश्यले विपन्न परिवार सडकमा व्यापार गर्न आएका हैनन्। बरु, चरम गरिबीको चपेटामा परेको अवस्थामा आफ्ना आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्ने अपरिहार्य रणनीतिक उपायका रूपमा उनीहरूले यसो गरिरहेका छन्। त्यस्तो व्यवसाय गर्ने अधिकांश विपन्न तथा सीमान्तकृत समुदायका महिला भएका तथ्य पनि बाहिर आएका छन्। उनीहरूमध्ये धेरैले आफ्ना छोराछोरीलाई राम्रो शिक्षा दिने उद्देश्यले राजधानी आउन विकल्प रोजेका हुन सक्छन्। यसलाई उनीहरूले विपन्नताबाट गुज्रिएको आफ्नो जीवनमा भविष्यमा आउन सक्ने आमूल परिवर्तनको एउटा कारकका रूपमा पनि बुझेका हुन सक्छन्।

त्यसैले सडकमा गरिने व्यापारलाई हाम्रो अर्थतन्त्रको एउटा हिस्साका रूपमा मान्यता प्रदान गरिनुपर्छ। सडकपेटी व्यापारीहरू स्वरोजगारकर्ता हुन् जसले आफ्नो जीविकोपार्जन आफैं गर्छन्। गरिबी निवारणको प्रयासमा उनीहरूको योगदानलाई कम मूल्याङ्कन गर्नुहुँदैन। बरु दिगो विकास लक्ष्यमा नेपालको प्रतिबद्धताअनुसार यसलाई उचित मान्यता प्रदान गरिनुपर्छ।

त्यसैले राजधानी सहरको प्रमुखको हैसियतले यो समस्या समाधानका लागि निषेध र पूर्ण प्रतिबन्धको सहारा लिनुको सट्टा उपयुक्त विकल्पबारे सोच्नु तपाईंको कर्तव्य हुन आउँछ। यस्ता नागरिकका लागि सहयोगी बनेर तपाईं अरू स्थानीय सरकारका निर्वाचित अधिकारीका लागि प्रेरणा दिने एउटा असल उदाहरण बन्न सक्नुहुनेछ।

तपाईंले संसारभरका तुलनात्मक अनुभवहरूबाट पनि सिक्न सक्नुहुन्छ। उदाहरणका लागि सन् २०१२ मा मा पेरुको लिमा नगर सरकारले सडकमा व्यापार गर्नेहरूसँग परामर्श गर्‍यो र सडकमा हुने व्यापार व्यवसायलाई व्यवस्थित र औपचारिक बनाउन अध्यादेश जारी गर्‍यो। भारतको सर्वोच्च अदालतले गैंडा राम वि. एमसिडीको मुद्दामा संविधानको धारा १९ (१) (च) अन्तर्गत घुमन्ते व्यापारी, सुकुमबासी वा सडक व्यापारीहरूको व्यापार गर्ने मौलिक अधिकार छ भनी मान्यता दियो। अदालतले गरिब र असंगठित भएकैले सडक व्यापारीहरूको मौलिक अधिकारलाई असरल्ल अवस्थामा छाड्न मिल्दैन भनी सरकारलाई सडक बिक्रेताहरूलाई नियमन र संरक्षण गर्न राष्ट्रिय कानुन बनाउन निर्देशन दियो।

अदालतको आदेश पालना गर्दै भारत सरकारले सडकमा व्यापार गर्नेहरूको (सडकमा गरिने व्यापार नियमन र जीविकोपार्जन संरक्षण) ऐन, २०१४ लागु गर्‍यो जसले बिक्रेताहरूलाई उत्पीडन र निष्कासनबाट संरक्षण गर्नका लागि लाइसेन्स प्रणाली व्यवस्था गर्नेलगायत प्रबन्ध गरेको छ।

विकसित देशहरूमा पनि राम्रा उदाहरण छन्। संयुक्त राज्य अमेरिकाको क्यालिफोर्निया राज्यले सन् २०१८ मा सडकपेटीमा सुरक्षित व्यापारसम्बन्धी कानुन (सिनेट बिल नं. ९४६) लागु गरेको छ। यसले सडकपेटीमा व्यापार गर्ने कुरालाई गैरअपराधीकरण गरी नियमन गरेको छ। कम आय भएका र आप्रवासी समुदायहरूलाई महत्त्वपूर्ण उद्यम र आर्थिक विकासका अवसरहरू प्रदान गरेर तथा सांस्कृतिकरूपमा महत्वपूर्ण खाद्य वस्तुहरूमा पहुँच वृद्धि गरेर सडकपेटी व्यापारले अर्थतन्त्रमा महत्वपूर्ण योगदान पुर्‍याउने कुरालाई यस कानुनले मान्यता प्रदान गरेको छ। मिडियामा आएअनुसार लस एन्जलसमा सडकपेटीमा गरिने व्यापार ठूलो छ। अनुमानित पाँच लाख सडकपेटी व्यापारीहरूले प्रत्येक वर्ष राजस्वमा पाँच सय मिलियन अमेरिकी डलर भन्दा बढीको योगदान गर्ने गर्छन्। यसो भन्दै गर्दा हामी के कुरामा जोड दिन चाहन्छौं भने तपाईंसँग असफल हुने कुनै छुट छैन। युवा उमेरमै तपाईंलाई राजधानीको मेयर बनाएका नयाँ पुस्ताका लागि तपाईंले सकारात्मक उदाहरण दिनुपर्छ। तपाईंका हरेक पहललाई सही दिशा दिएर सफल हुने उपाय सिक्नका लागि तपाईंसँग अझै पर्याप्त समय छ।

तपाईंको सफलताको मापक कानुनको शासनबाहेक अरू केही हुने छैन। तपाईंका लागि कानुन समग्रतामा बुझ्न र लागु प्रचलित कानुनहरू पालना गर्नु अत्यन्तै महत्त्वपूर्ण छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ पक्कै पनि तपाईंका लागि मुख्य कानुन हो। तर स्थानीय सरकारले असन्तुलिततवरमा यस ऐनका प्रावधान लागु गर्न सक्दैन। सरकारी/सार्वजनिक जग्गा वा सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्न नगरपालिका सरकारलाई अधिकार प्रदान गर्दागर्दा ऐनले सम्बन्धित क्षेत्रका भूमिहीन जनताको पहिचान गरी अभिलेख राख्ने, सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन गर्ने र संविधानले वाचा गरेअनुरूप हुनेगरी गरिबी निवारणमा योगदान पुर्‍याउनुपर्ने स्थानीय तहका जिम्मेवारी समेटेर पर्याप्त प्रबन्ध गरेको छ। यस ऐनलाई संविधान र मौलिक हक कार्यान्वयनका लागि बनाइएका अन्य कानुन (जस्तै- आवासको अधिकारसम्बन्धी ऐन २०७५, खाद्य अधिकार र खाद्य सम्प्रभुतासम्बन्धी ऐन २०७५) सँग अनुकूल हुनेगरी लागु गरिनुपर्छ।

यसबाहेक, हामी तपाईंलाई सहरी विकासको इन्जिनियरिङ मोडेल भन्दा बाहिर गएर सोच्न र विकासको सामाजिक इन्जिनियरिङ मोडेलको अवधारणा अंगाल्न सल्लाह दिन्छौं। यसले कुनै पनि विकास पहलको सामाजिक, आर्थिक, लैंगिक, पर्यावरणीय, सांस्कृतिक र मानवीय प्रभावहरूलाई ध्यान दिएको हुन्छ।

(चापागाईं संवैधानिक र मानव अधिकार कानुनको क्षेत्रमा क्रियाशील अधिवक्ता हुन् भने थपलिया एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका निर्देशक हुन्।)

कान्तिपुर दैनिकमा “संरक्षणको नाममा मानवअधिकार उल्लङ्घन” प्रतिवेदनसम्बन्धी विस्तृत न्युज आर्टिकल

२०७९ असार ९ गते बर्दियाको गुलरियामा एम्नेस्टी नेपालद्वारा **"संरक्षणको नाममा मानवअधिकार उल्लङ्घन"** प्रतिवेदनमाथि छलफलका लागि आयोजित कार्यक्रममा उपस्थित हुनुभएका कान्तिपुर दैनिकका सम्पादक घनश्याम खड्काले त्यहाँका स्थानीय पीडित र सरोकारवालाहरूसँग संवाद गरी एम्नेस्टीका मानवअधिकारका चासोहरूलाई समेटेरेर “बफरजोनमा सङ्घर्षरत मानव जीवन” शीर्षकको विस्तृत लेख प्रकाशन गर्नुभएको छ।

भूमि अधिकारसम्बन्धी क्षेत्रीय सम्मेलनमा सहभागिता

राष्ट्र भूमिअधिकार मन्च नेपालद्वारा ४ देखि ६ अप्रिलसम्म आयोजित “Securing Land Rights of Women and Indigenous in the Face of Climate Change in South Asia” शीर्षकको क्षेत्रीय सम्मेलनमा राष्ट्र भूमि

समाचार

ekantipur.com

कान्तिपुर (Monday, July 25, 2022)

‘बफरजोन’ मा संघर्षरत मानव जीवन

निकुञ्ज आसपासका किसान संरक्षित वन्यजन्तुबाट जति पीडित छन्, त्योभन्दा बढी सरकारी नीति र व्यवहारले आजित छन् । कमाइ खाने खेत वर्षौंदेखि निकुञ्जभित्र छ, जहाँ पाइला टेक्न पनि पाउँदैनन् । अधियाँमा लगाएको बाली र गोठका चौपाया निकुञ्जका जनावरले खाइदिन्छन् । पछिल्लो समय त वन्यजन्तुबाट मान्छेमाथि नै आक्रमणका घटना बढेका छन् ।

गेरुवा खोलाले धार परिवर्तन गर्दा ३ सय किसानका १२ सय बिघा जमिन वर्षौंदेखि निकुञ्जभित्र परेको छ, जहाँबाट पालिकाले ढुंगागिट्टी ठेक्का लगाएर बेच्छ तर जग्गाधनी ढिम्किन पाउँदैनन्

निकुञ्जभित्र परेको जमिन तटबन्ध गरेर फिर्ता दिनुपर्ने, त्यसो गर्न नसके त्यति नै जग्गा अन्यत्र दिएर स्थानान्तरण गरिदिनुपर्ने स्थानीय बासिन्दाको माग छ तर सरकार कुरै सुन्दैन

सञ्जाल (National Land Coalition) सदस्यको हैसियतले एम्नेस्टी नेपालको उपस्थिति रह्यो। कार्यक्रममा नेपाल, भारत, बंगलादेश र इन्डोनेसियाबाट खाद्य, कृषि, लगायत भूमि अधिकारको सवालमा आवाज उठाउने अभियन्ताहरूको उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रम अवधिभर जलवायु परिवर्तन र यसले विशेषगरी महिला र आदिवासी समुदायमाथि पारेको असरका बारेमा छलफल भएको थियो ।

पहिलो दिनको उद्धघाटन सत्रको प्यानल छलफलमा महिला किसानलाई जलवायु परिवर्तनले पारेको प्रभाव लगायत खाद्य अधिकारमा पारेको असरबारे विस्तृत छलफल भएको थियो। सो सत्रमा आदिवासी जनजाति विज्ञ यशो कान्ति भट्टचनले एम्नेस्टी र सामुदायिक आत्मनिर्भर केन्द्रले संयुक्त रूपमा गरेको अनुसन्धान प्रतिवेदन "संरक्षणको नाममा मानवअधिकार उल्लङ्घन" को बारेमा चर्चा गर्नुहुँदै आदिवासी जनजातीहरूका लागि भूमि वस्तु मात्र नभएर पवित्र र "भूमि माता" भएको बताउनु भयो । प्रश्न उत्तरको सत्रमा, एम्नेस्टी नेपालले भूमि व्यवस्था, सहकारी र गरिबी उन्मूलन मन्त्रालयका सह-सचिव प्रकाश जोशीलाई राष्ट्र निकुन्जहरू र संरक्षित क्षेत्रहरूको स्थापना गर्ने क्रममा आफ्नो पुर्खौली भूमिबाट निष्कासनमा परेका आदिवासी जनजाति समुदायहरू जो अहिले थप निष्काशनको जोखिम मोलेर अनौपचारिक वस्तीमा बसेको विषयमा ध्यान आकर्षण गराउदै अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड पूरा नगर्ने राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ लाई यथाशीघ्र संशोधन गर्न अनुरोध गरेको थियो।

मिटर ब्याज (सुदखोर) तथा ठगी विरुद्ध किसान मजदुर संघर्ष समितिको आन्दोलनमा ऐक्यबद्धता

नेपालका विभिन्न जिल्लाका मिटर ब्याजबाट पीडित हुनुभएका किसानहरूले काठमाडौँको माइतीघर मण्डलामा गरेको आन्दोलनमा एम्नेस्टी नेपालले पनि ऐक्यबद्धता जनाएको थियो। भाद्र १० गतेको धर्नामा एमनेस्टी नेपाललगायत महिला एकता समाज, सामुदायिक आत्म निर्भर केन्द्र जस्ता आर्थिक, सामाजिक अधिकार क्षेत्रमा कार्यरत संघसंस्थाहरूको उपस्थिति रहेको थियो। साथै संस्थाका प्रतिनिधिहरूले पीडितहरूसँग कुराकानी गरी उहाँहरूको संघर्षमा साथ दिने बताएका थिए। संघर्षरत पीडितहरू बाहिरी जिल्लाको भएको र आन्दोलनका लागि लामो समय राजधानी बस्नुपर्दा खाना र बाँसको समस्या भएको कुरालाई मध्यनजर गर्दै, महिला एकता समाज, सामुदायिक आत्मा निर्भर केन्द्र र एम्नेस्टी नेपालले केही रकम संघर्ष समितिलाई उपलब्ध पनि गराएका थिए। एम्नेस्टी नेपालले उक्त क्रममा पीडित आन्दोलनकारीहरूको आवासीय सहयोगस्वरूप रू. बीस हजार सहयोग उपलब्ध गराएको थियो।

२. नेपालमा सत्य, न्याय तथा परीपूरणको अधिकारको सबलीकरण

क. सङ्क्रमणकालीन न्याय ऐन संशोधन प्रक्रियासँग सम्बन्धित विभिन्न गतिविधिहरू

राष्ट्रिय परामर्श कार्यक्रममा सहभागिता

बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको छानबिन तथा सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन, २०७१ लाई संशोधन गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयले द्वन्द्वपीडित र नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरूसँग सातै प्रदेशमा परामर्श सम्पन्न गरेपश्चात २०७९ असार २० गते (सन् २०२२ जुलाई ४) होटल हिमालयमा केन्द्रीय स्तरको परामर्श आयोजना गरेको थियो। कार्यक्रममा पीडित समुदाय, नागरिक समाज, अन्तर्राष्ट्रिय समुदायलगायतबाट उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रमको सुरूआती चरणमा कानुन मन्त्रालयका सहसचिव मानबहादुर जिसिले सातै प्रदेशबाट प्राप्त हुन आएका सत्यको खोजी, अभियोजन, परिपूरण, संस्थागत सुधार र अन्य विषयसम्बन्धी सुझावहरूको प्रस्तुति गरेका थिए। त्यसपछि तत्कालिन कानुन मन्त्री गोविन्द "बन्दी"ले उपस्थित सबैलाई सर्वोच्च अदालतको आदेशबमोजिम ऐन संशोधनमा सहयोग हुनेगरी खासगरी "पीडक" भनिएको पक्षलाई आयोगमा आएर बयान दिन प्रोत्साहन हुने सुनिश्चितता सहित आयोगको क्षेत्राधिकारलाई फराकिलो पार्नका लागि सुझावहरू पेश गर्न अनुरोध गर्नु भएको थियो। कार्यक्रममा नागरिक समाज र पीडितहरूका समुदायको अलग अलग समूहमार्फत मन्त्रालयलाई कानुनमा संशोधनका लागि ठोस सुझावहरू प्रस्तुत गरिएको थियो।

कानुनमन्त्रीलाई मस्यौदा संशोधन तीन महले हस्तान्तरण

असार २० गते काठमाडौंमा सम्पन्न परामर्शपछि नेपाल सरकारले अपेक्षित रूपमा संशोधन विधेयक प्रस्तुत

नगरेको र नागरिक समाज र पीडितसँग परामर्श पनि नगरेको सन्दर्भ तथा सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग र बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको छानबिन आयोगको म्याद असार मसान्तसमा सकिन लागेको सन्दर्भमा असार ३१ गते, शुक्रबार सरकारले विधेयक दर्ता गर्ने संभावनाका बीच नागरिक समाज र पीडितको तर्फबाट संशोधन मस्यौदा तीन महले तयार पारी असार ३० गते तत्कालीन कानुनमन्त्री गोविन्द शर्मालाई हस्तान्तरण गरिएको थियो।

लगत्तै कानुनमन्त्रीलाई तीन महले हस्तान्तरण गरिएको व्यहोरा पत्रकार र नागरिक समाजमा संप्रेषण गरिएको थियो। यस कार्यमा एम्नेस्टी नेपालको यथेष्ट भूमिका रहेको थियो। विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूले यस विषयलाई प्राथमिकताका साथ संप्रेषण गरेका थिए। जस्तैः

1. संक्रमणकालीन न्यायलाई निष्कर्षमा पुऱ्याउन ६३ संस्थाको माग : https://www.himalkhabar.com/news/131148?fs=e&s=cl&https://www.himalkhabar.com/news/131148?fs=e&s=cl&
2. कानूनमन्त्रीलाई बुझाइयो संक्रमणकालीन न्याय कानून संशोधनका विभिन्न सुझाव: https://lokaantar.com/story/189961/2022/7/14/current-affairs/transitional-justice?fs=e&s=cl&
3. बेपत्ता छानबिन सम्बन्धी ऐन संशोधनका लागि दुई दर्जन संस्थाहरुको सरकारलाई सुझाव: https://www.dainiknepal.com/2022/07/570605.html?fs=e&s=cl&
4. संक्रमणकालीन न्याय: ३० ठाउँमा कानून संसोधन गर्न ६४ संस्थाको माग: https://www.onlinekhabar.com/2022/07/1157906?
5. संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधन गर्दै सरकार : https://nepallive.com/story/286410?
6. सत्य निरुपण ऐन संशोधन विधेयक शुक्रबार संसद्मा लैजाने तयारी धोका नहोस् भन्दै पीडितले बुझाए नमुना मस्यौदा: https://ekantipur.com/news/2022/07/14/165780080937238763.html?

सरकारले संसदमा दर्ता गरेको विधेयकमा प्रतिक्रिया

यसैबीच सरकारले २०७९ असार ३१ गते अर्थात जुलाई १५ का दिन बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको छानबिन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन, २०७१ लाई संशोधन गर्न तयार पारिएको विधेयक संसदमा दर्ता गराएको जानकारी प्राप्त भएपछि उक्त विधेयकको अध्ययन गर्दा केही समस्याग्रस्त प्रावधानहरू रहेको देखिएको थियो। सो विधेयकका सम्बन्धमा विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूले एम्नेस्टीको धारणा र राय माग गरेका थिए। जस्तै काठमाडौं पोष्टमा प्रकाशित Amendments to transitional justice law 'progressive but not satisfactory' समाचार र सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयकको विरोध किन शीर्षकको हिमाल खबर डट कमको समाचारमा मेरो कोट समावेश गरिएको थियो। विधेयकका प्रावधानहरू अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानुन र सङ्क्रमणकालीन न्यायका सिद्धान्तअनुकूल नभएको पाइएपछि पीडित समुदायमा एक खालको नैराश्यता र अन्यौल देखा परेको थियो र मानवअधिकार समुदायमा परामर्श र संवादको सुरूआत भएको थियो। यसै क्रममा नागरिक समाज र पीडितको तर्फबाट विधेयकका समस्याग्रस्त प्रावधानहरूलाई सच्याउन माग गर्दै संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। उक्त विज्ञप्तिका केही कभरेजहरू:

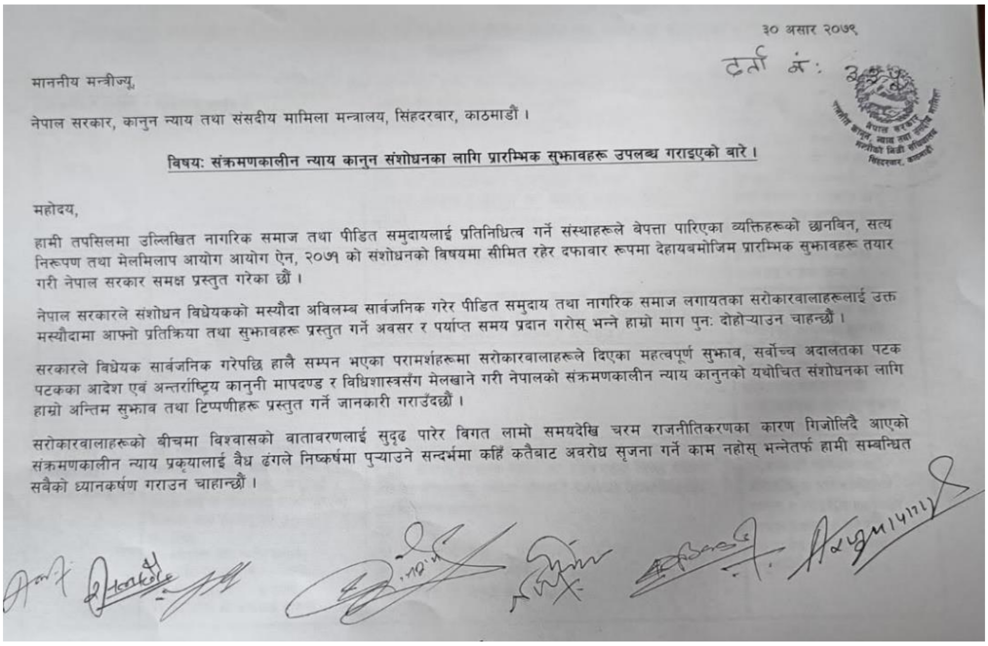

३० असार २०७९

दर्ता नं.: ३

माननीय मन्त्रीज्यू,

नेपाल सरकार, कानुन न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौं।

विषय: संक्रमणकालीन न्याय कानुन संशोधनका लागि प्रारम्भिक सुझावहरू उपलब्ध गराइएको बारे।

महोदय,

हामी तपसिलमा उल्लिखित नागरिक समाज तथा पीडित समुदायलाई प्रतिनिधित्व गर्ने संस्थाहरूले बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको छानबिन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग आयोग ऐन, २०७१ को संशोधनको विषयमा सीमित रहेर दफावार रूपमा देहायबमोजिम प्रारम्भिक सुझावहरू तयार गरी नेपाल सरकार समक्ष प्रस्तुत गरेका छौं।

नेपाल सरकारले संशोधन विधेयकको मस्यौदा अविलम्ब सार्वजनिक गरेर पीडित समुदाय तथा नागरिक समाज लगायतका सरोकारवालाहरूलाई उक्त मस्यौदामा आफ्नो प्रतिक्रिया तथा सुझावहरू प्रस्तुत गर्ने अवसर र पर्याप्त समय प्रदान गरोस् भन्ने हाम्रो माग पुन: दोहोऱ्याउन चाहन्छौं।

सरकारले विधेयक सार्वजनिक गरेपछि हालै सम्पन भएका परामर्शहरूमा सरोकारवालाहरूले दिएका महत्वपूर्ण सुझाव, सर्वोच्च अदालतका पटक पटकका आदेश एवं अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी मापदण्ड र विधिशास्त्रसँग मेलखाने गरी नेपालको संक्रमणकालीन न्याय कानुनको यथोचित संशोधनका लागि हाम्रो अन्तिम सुझाव तथा टिप्पणीहरू प्रस्तुत गर्ने जानकारी गराउँदछौं।

सरोकारवालाहरूको बीचमा विश्वासको वातावरणलाई सुदृढ पारेर विगत लामो समयदेखि चरम राजनीतिकरणका कारण गिजोलिदै आएको संक्रमणकालीन न्याय प्रकृयालाई वैध ढंगले निष्कर्षमा पुऱ्याउने सन्दर्भमा कहिँ कतैबाट अवरोध सृजना गर्ने काम नहोस् भन्नेतर्फ हामी सम्बन्धित सबैको ध्यानकर्षण गराउन चाहान्छौं।

1. Victims object to proposed changes in laws that aim to absolve perpetrators https://kathmandupost.com/national/2022/07/21/victims-object-to-proposed-changes-in-laws-that-aim-to-absolve-perpetrators
2. संक्रमणकालीन न्याय कानुन संशोधन विधेयकका त्रुटी सच्याउन माग https://mulukpress.com/news/12225/
3. संक्रमणकालीन न्याय कानुन संशोधन विधेयकका त्रुटी सच्याउन माग https://www.capitalnepal.com/news/२००७३१०११७
4. Thirty-nine rights organisations call for rectifying Transitional Justice Law Amendment Bill https://english.lokaantar.com/news/detail/28523/
5. 39 rights bodies call for rectifying Transitional Justice Law Amendment Bill https://myrepublica.nagariknetwork.com/news/39-rights-bodies-call-for-rectifying-transitional-justice-law-amendment-bill/
6. 39 rights organizations call for rectifying Transitional Justice Law Amendment Bill https://theannapurnaexpress.com/news/39-rights-organizations-call-for-rectifying-transitional-justice-law-amendment-bill-7186
7. संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधन विधेयक पीडकलाई उन्मुक्ति दिन केन्द्रित भएको भन्दै पीडितको विरोध https://pahilopost.com/content/20220721171252.html
8. संक्रमणकालीन न्याय कानुन संशोधन विधेयकमा त्रुटि रहेको भन्दै सच्याउन अधिकारवादी संस्थाहरूको आग्रह https://lokaantar.com/story/190609/2022/7/20/current-affairs/transitional-justice
9. Conflict victims call to rectify amendment bill on transitional justice https://www.nepallivetoday.com/2022/07/21/conflict-victims-call-to-rectify-amendment-bill-on-transitional-justice/

त्यसैगरी पीडितहरूले तत्कालीन कानुन मन्त्री, संसद र मानवअधिकार आयोग, प्रधानमन्त्री, विपक्षी दलको नेतालगायत विभिन्न निकायहरूमा विधेयकका सवालमा रहेको आफ्नो गम्भीर सरोकारहरू व्यक्त गरेका थिए। ती सरोकारहरूको विषयवस्तुहरू मस्यौदा गर्ने र अङ्ग्रेजीमा अनुवाद गर्ने लगायतका गतिविधिहरूमा एम्नेस्टी नेपालले सहयोग र सहजीकरण गरेको थियो। त्यस्तै संसदमा दर्ता गरिएको विधेयकलाई पनि अङ्ग्रेजीमा अनुवाद गरी अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयमा प्रेषित गरिएको थियो।

Amendments to transitional justice law 'progressive but not satisfactory'

Government registers bill seeking changes in Act seven years after top court ruling that struck down amnesty provisions in serious human rights violations.

BINOD GHIMIRE
KATHMANDU, JULY 16

Seven years after the Supreme Court's directives for amendment, the government on Friday registered a bill at the parliament secretariat to revise the Commission of Inquiry on Enforced Disappeared, Truth and Reconciliation Commission Act 2014, which the conflict victims and human rights activists say is progressive but far from satisfactory.

As per the court's verdict in February 2015, the bill has listed out non-amnestiable cases of serious human rights violations, which include "cruel murder" or murder after torture, rape, enforced disappearances and inhumane or cruel torture. It has segregated the cases of human rights violations and serious human rights violations which is not the case in the existing Act. The law has listed all criminal acts, from rape and killings to arson and looting, as serious human rights violations and has loopholes for amnesties in all the acts except rape.

The bill has the provisions that the transitional justice commissions will make recommendations to the Attorney General's Office to start prosecution of cases of serious human rights violations. A Special Court composed of three judges from high courts will take decisions in cases of serious human rights violations filed by the Attorney General's Office within six months of the recommendation from the two commissions.

Criminal cases from the decade-long insurgency that are sub judice at the district and high courts will be transferred to the Special Court. Any decision from the Special Court will be final with provision for appeal to the Supreme Court.

"The bill has been prepared adhering to the Supreme Court's verdict, the international principles of human rights and the feedback from conflict victims and civil society," Minister for Law and Justice Govinda Sharma Bandi told the Post. "It focuses on truth seeking, reparative measures and prosecution in serious human rights violations."

In 2015, a full bench led by Justice Kalyan Shrestha had struck down the amnesty provisions in the Act, directing the government to amend the law. The erstwhile KP Sharma Oli government in June 2018 had made public a draft to the amendment in the Act for the discussions. It, however, was never registered in Parliament following objections from the victims, human rights defenders and international human rights organisations.

POST ILLUSTRATION

standard chartered
An ideal investment that gives you 11.03 %* p.a. on fixed deposit
Scan to apply

THE KATHMANDU POST
NATIONAL

Amendments to transitional justice law 'progressive but ...

>> Continued from page 1

Prior to preparing the bill registered on Friday, the law ministry had held consultations with conflict victims, human rights defenders and officials from security forces.

"I have objections to the bill, though many of our recommendations have been incorporated in it," Suman Adhikari, whose father was killed by the CPN (Maoist) in 2002 and who is a founding chairperson of the Conflict Victims Common Platform, told the Post.

"Some of its provisions need revision before it gets through the parliament."

The bill needs to get through both Houses of Parliament before it comes into implementation. Its provisions can be revised in Parliament or in the parliamentary committee before endorsement.

Adhikari said the provision that only "cruel murder" or murder after torture or rape will be prosecuted shows there can be amnesty in other murders and there are chances that all sorts of murder will be listed as amnestiable crime. He also expressed his reservations over the provision that the cases transferred to the Special Court from other courts will be forwarded to the transitional justice commissions to ascertain whether they are the cases of serious human rights violations.

Human rights activists say while the bill has many progressive provisions, it is very weak when it comes to prosecution because amnesty is its due focus. The bill allows the government attorneys to file the cases with reduced sentencing if a perpetrator reveals the information they have in a particular case, cooperates in revealing the truth behind the case they were involved in, and confesses to and apologises for the crime they have committed.

The bill also says the penalties in every serious human rights violation from the conflict era will be reduced compared to that of the existing practice.

"I have concerns with several provisions in the bill though it is progressive compared to the existing Act," Nirajan Thapaliya, director at Amnesty International Nepal, told the Post. "It is at par with our expectations."

Thapaliya added that the bill fails to incorporate crimes against humanity, war crimes and tribal killings that happened during the insurgency as non-amnestiable crimes. The provision to reduce sentencing in all cases of serious human rights violations and barring appeals against the Special Court's verdict to the higher court needs to be revised, he said.

Thapaliya, however, lauded some provisions which enlist reparations as the rights of the victims and focus on truth seeking.

Human rights experts say the war crimes and crimes against humanity fall under the universal jurisdiction of human rights, which can be prosecuted in any country if Nepal fails to sort them out through the transitional justice mechanism.

Mandira Sharma, a senior international legal adviser at the International Commission of Jurists, said the bill envisions prosecuting serious violations of human rights based on the Penal Code that came into effect in 2018. The enforced disappearances and torture were criminalised for the first time by the code.

"However, the code doesn't have retrospective ambit to cover the cases from the insurgency. The code needs an amendment," she told the Post. Sharma sees a problem in the composition of the Special Court, which, as per the bill, will be composed by the government in consultation with the Judicial Council.

"The court must be constituted by the council and must have more than three judges," she said.

The bill has proposed setting up a fund to support reparations and compensation to which all three tiers of government, then warring parties, any domestic organisation or Nepali citizen, foreign governments or international organisations can chip in.

The government wants to wrap up the entire process within two years as the bill proposes a one-year tenure of the chairperson and members of the commissions with the possibility of extension by another year. Similarly, the Commission of Investigation on Enforced Disappeared Persons and Truth and Reconciliation Commission will have a maximum extended tenure of three years.

On Friday, the government increased the terms of the two commissions by three months, expecting that the amendment bill will be endorsed by the parliament within that period. The tenure of its chairpersons and members, however, has not been extended. Through the amendment, the government wants to hire new sets of chairpersons and members for the commission.

Advocate Om Prakash Aryal said there is no possibility of investigating thousands of complaints in just two years. The truth commission has received 63,718 complaints while the number of cases is far lower—just 3,223—at the disappearance commission. But the disappearance commission is conducting investigations into only 2,484 cases saying others do not fall under its jurisdiction.

"The bill is targeted at providing amnesty with little attention to prosecution and sentencing," Aryal said. "We are against it."

मन्त्रीद्वारा आयोजना गरिएको सरोकारवाला ब्रिफिङ्मा सहभागिता

यसै बीच विधेयक दर्ता भएपछि तत्कालीन कानुन मन्त्री गोविन्द शर्मा कोइरालाले २०७९ श्रावण १ गते (जुलाई १७) विभिन्न सरोकारवालाहरूलाई कानुन मन्त्रालयमा बोलाएर प्रस्तावित विधेयक अपेक्षाकृत बलियो नभएको भएपनि केही "सबल" पक्षहरू रहेको बारेमा जानकारी गराउनुभएको थियो। मन्त्री गोविन्द बन्दीले

कतिपय कुराहरू अधिकतम प्रयास गर्दापनि “पोलिटिकल्ली ब्रेकथ्रु” नभएका कारण समावेश गर्न नसकिएको तर कतिपय राम्रा कुराहरू समावेश गरिएकाले प्राप्त उपलब्धिहरूलाई रक्षा गर्दै थप उपलब्धिका लागि अघि बढ्न र कानुन पारित भएपछि सक्षम आयोग बनाएर अगाडि बढ्न हितकर हुने आफ्नो राय र सुझाव राख्नुभएको थियो। तर पीडित र नागरिक समाजको भने फरक मत रहेको थियो। अपराधको वर्गीकरण, विद्यमान कानुनको प्रयोग गर्ने सवालमा भूतलक्षी प्रभावको बारेमा अस्पष्टता, आयोग वा महान्यायधिवक्ताको कार्यालयमा छुट्टै अभियोजन अनुसन्धान इकाइको अभाव, विशेष अदालत गठनको प्रकृया तथा यसको फैसलामा पुनरावेदन नलाग्ने प्रावधान, सजाय घटाउनैपर्ने बाध्यकारी व्यवस्थालगायतका गम्भीर सवालमा पीडित र मानवअधिकार समुदायको आपत्ति रहेको विषय मन्त्रीसमक्ष पेश गरिएको थियो। मन्त्रीले कतिपय कुराहरूमा कमी भएको र तिनलाई संसदीय प्रकृयाका माध्यमबाट संबोधन गर्न सकिने जनाउनुभएको थियो।

कानुन मन्त्रीद्वारा आयोजना गरिएको “क्लोज्ड” बैठकमा सहभागिता

सन् २०२२ जुलाई २१ (२०७९ श्रावण ५ गते) तत्कालीन कानुन मन्त्री “बन्दी”ले आइसिजेकी मन्दिरा शर्मा, द्वन्द्वपीडित साझा चौतारीका पूर्व अध्यक्ष सुमन अधिकारी, अधिकारकर्मी राजु चापागाईं र मलाई मन्त्रालयमा बोलाई परामर्श गर्नुभएको थियो। उहाँले कतिपय कोणबाट उठेका नकारात्मक र सङ्क्रमणकालीन न्याय प्रकृयालाई अगाडि बढाउन सहयोग नगर्ने खालका टिक्का टिप्पणीप्रति चिन्ता समेत व्यक्त गर्नुभएको थियो। केही समस्याग्रस्त प्रावधानहरू (पुनरावेदनको विषय, सजाय घटाउनैपर्ने बाध्यकारी व्यवस्था) आदिलाई संसदबाट परिवर्तन गराउने र सकेसम्म राम्रो तहमा कानुन पारित गर्न भूमिका खेल्ने तर यदि पीडित र नागरिक समाज चाहन्छ भने सरकार विधेयक फिर्ता लिन पनि तयार भएको जानकारी गराउनुभएको थियो। यद्यपि विधेयक फिर्ताले फेरी शून्यतामा पुग्ने र प्रकृया अन्यौलमा पुग्ने विषयमा पनि उहाँले चासो दर्शाउनुभएको थियो। समस्याग्रस्त भनी औँल्याइएका पाँचवटा प्रावधानहरूमा संशोधनसहित पारित गर्न भूमिका खेल्नका लागि हामीले उहाँलाई अनुरोध गरेका थियौं।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल, आइसिजे, ह्युमन राइट्स् वाच र ट्रायलको संयुक्त विज्ञप्ति

सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधन विधेयकमा केही सकरात्मक प्रावधानहरूको बाबजुद् संदिग्ध पीडकहरूलाई उन्मुक्ति दिन मिल्ने खालका समस्यामूलक प्रावधानहरू प्रस्ताव गरिएकोप्रति सरोकार राख्दै ती प्रावधानहरूलाई अन्तर्राष्ट्रिय कानुन र सर्वोच्च अदालतको फैसलामुताबिक हुनेगरी संशोधन गर्न नेपालको संसद् र सरकारलाई आह्वान गर्दै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल, इन्टरनेसनल कमिसन अफ जुरिस्ट्स, ह्युमन राइट्स् वाच र ट्रायल इन्टरनेसनलद्वारा संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। यस विज्ञप्तिलाई अन्तिम रूप दिने, नेपालीमा अनुवाद गर्ने र नेपालका सञ्चार माध्यमहरूलाई संप्रेषण गर्ने कार्य एम्नेस्टी नेपालका तर्फबाट मैले गरेको थिएँ। विज्ञप्तिलाई सञ्चार माध्यमहरूले व्यापकताका साथ कभर गरेका थिए।

1. International human rights organizations call for amendments to Transitional Justice Bill: https://en.himalpress.com/news/1427
2. टीआरसी विधेयकमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको विरोध : https://ekantipur.com/news/2022/07/26/165879894781935826.html
3. International rights groups call to amend Transitional Justice Bill: https://www.nepallivetoday.com/2022/07/25/international-rights-groups-call-to-amend-transitional-justice-bill/?
4. संक्रमणकालीन न्याय सम्पादनबारे कानुन सच्याउन चार मानवअधिकार संस्थाको मागः https://www.setopati.com/politics/277783?

5. Bill to Amend Transitional Justice Law will not fully provide justice to victims: https://onlineradionepal.gov.np/2022/07/25/307609.html?
6. International rights groups call for an amendment to Nepal's transitional justice bill: https://kathmandupost.com/national/2022/07/25/international-rights-groups-call-for-amendment-to-nepal-s-transitional-justice-bill
7. International human rights organizations call for amendments to Transitional Justice Bill: https://english.khabarhub.com/2022/25/264513/?amp_markup=1&
8. International human rights organizations' dissatisfaction with the Transitional Justice Bill: https://himalsanchar.com/international-human-rights-organizations-dissatisfaction-with-the-transitional-justice-bill/?
9. 'Bill to Amend Transitional Justice Law will not fully provide justice to victims': https://nepalnews.com/s/capital/bill-to-amend-transitional-justice-law-will-not-fully-provide-justice-to-victims?
10. 'Bill to Amend Transitional Justice Law will not fully provide justice to victims': https://enewspolar.com/bill-to-amend-transitional-justice-law-will-not-fully-provide-justice-to-victims/?
11. सङ्क्रमणकालीन न्याय विधेयकप्रति चार अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरुको विरोध,संशोधन गर्न माग: https://www.kathmandupati.com/news/icj-four/240299/?
12. Call for amendments to the Transitional Justice Bill: https://www.risingnepaldaily.com/news/14454
13. International human rights orgs urge Nepal to amend the transitional justice bill before endorsement: https://english.onlinekhabar.com/amend-transitional-justice-bill.html?

'संक्रमणकालीन विधेयक अन्तर्राष्ट्रिय कानुनविपरीत'

काठमाडौं, साउन ९ (नागरिक)- नेपालको संक्रमणकालीन न्याय सम्बन्धी संशोधन गर्न बनाइएको विधेयक अन्तर्राष्ट्रिय कानुनसंगत र द्वन्द्वपीडितलाई न्याय दिन नसक्ने भन्दै मानव अधिकारका क्षेत्रमा काम गर्ने चारवटा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले टिप्पणी गरेका छन्। एम्नेष्टी इन्टरनेसनल, ह्युमन राइट वाच, इन्टरनेसनल कमिसन अफ जुरिस्ट र ट्रायल इन्टरनेसनल डुडेले संयुक्त विज्ञप्तिमार्फत संक्रमणकालीन न्याय सम्बन्धी संशोधन विधेयक अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको मापदण्डविपरीत संसदमा दर्ता भएको भन्दै टिप्पणी गरेका हुन्।

पीडित समूह र नागरिक समाजसम्बन्धी संस्थाहरूले विज्ञप्ति जारी गर्दै कानुन, न्याय संसदीय मामिला र संघीय संसदलाई विधेयक संशोधन गर्दै अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको सम्मान र पीडितहरूको अपेक्षालाई सुनिश्चित गर्न आग्रह गरेका छन्।

बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन, सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन, २०७१ लाई संशोधन गर्ने विधेयकप्रति अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाले टिप्पणी गरेका हुन्। कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयले गत साता संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयक संशोधनका लागि संसदमा दर्ता गरेको थियो। विधेयकमा हत्याजस्तो अपराधलाई पनि खुम्चाउँदै 'गम्भीर मानवअधिकार उल्लंघन' र 'मानव अधिकार उल्लंघन' भनी दुई भागमा बाँडिएको छ।

'वर्षौंदेखि न्यायका लागि संघर्ष गरिरहेकाहरूलाई न्यायसम्म पहुँच बनाउन र पीडितलाई प्रभावकारी ढंगले न्याय दिलाउनका लागि विश्वसनीय संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियाको आवश्यकता पर्छ,' ह्युमन राइट दक्षिण एसिया निर्देशक मिनाक्षी गांगुलीले भनेकी छिन्, 'मस्यौदामा मुख्यरूपमा संशोधनविना विधेयकले नेपालमा संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियामा देखिँदै आएको कानुनी अड्चनलाई सम्बोधन गर्न सक्दैन।' सर्वोच्च अदालतको आदेश र अन्तर्राष्ट्रिय कानुनविपरीत भएको भन्दै नागरिक समाज र द्वन्द्वपीडितहरूले सच्चाउन आग्रहसमेत गरिसकेका छन्। अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाले विधेयकले संक्रमणकालीन न्यायका लागि पर्याप्त प्रमाण संकलन गर्न र अनुसन्धानका लागि सहयोग नपुग्ने भन्दै चिन्ता व्यक्त गरेका छन्।

International rights groups call for amendment to transitional justice bill

POST REPORT
KATHMANDU, JULY 25

International human rights bodies have called for an amendment to Nepal's transitional justice bill saying in its current form the bill to amend the existing transitional justice law will not fully provide justice to victims or meet Nepal's obligations under international laws.

Issuing a statement, the Amnesty International, Human Rights Watch, International Commission of Jurists and TRIAL International have demanded an amendment to the transitional justice bill.

"Victims and their families who have waited anxiously for amendments to the law, hoping that their demands for truth and justice will be met, are disappointed," said Mandira Sharma, senior international legal adviser at the ICJ, as per the statement. "Despite the promise of reform, this bill, if implemented as it is, would shield many perpetrators from being brought to justice."

After the Supreme Court ruled that the current law fails to meet Nepal's domestic and international legal obligations on several grounds, including that it empowers the two transitional justice commissions to grant amnesties to perpetrators of serious violations of international laws, the transitional justice process has been stalled since 2015 causing deep distress to conflict victims, and continuing to undermine human rights and rule of law, the statement reads.

The groups have pointed out major sections of the bill that violate international law—Section 2(5) categorises violations to make it possible to grant amnesties to perpetrators of gross human rights violations, crimes against humanity and war crimes, while Section 29(5) says verdicts of the Special Court, which will try transitional justice cases, cannot be appealed to the Supreme Court, in violation of international fair trial guarantees.

Besides, it has also pointed out some significant omissions in the bill.

"The bill does not establish any special investigation unit in the transitional justice commissions or the prosecutor's office tasked with evidence collection. Investigation units with expertise in human rights violations would ensure that investigations are prompt, thorough and effective in accordance with international human rights law and standards and that victims can access effective remedies."

It also said the bill does not clarify the principle of non-retroactivity of criminal law in a manner consistent with international laws. "This omission makes it unclear how the Penal Code can be used to prosecute conflict era crimes, as stipulated by the bill, and allows the operation of statutory limitations for the crime of rape."

Seven years after the Supreme Court's directives for amendment, the government on July 15 registered a bill at the parliament secretariat to revise the Commission of Inquiry on Enforced Disappeared, Truth and Reconciliation Commission Act 2014.

The ruling coalition that includes the then warring parties the Nepali Congress and the CPN (Maoist Centre) had picked advocate Govinda Sharma Bandi from outside the Parliament as law minister in a bid to give momentum to transitional justice.

As per the court's verdict of February 2015, the bill has listed out non-amnestiable cases of serious human rights breaches, which include "cruel murder" or murder after torture, rape, enforced disappearances and inhumane or cruel torture.

The bill has segregated cases of human rights violations and serious human rights violations which were not included in the Act. The bill has listed all criminal acts, from rape and killings to arson and looting, as serious human rights violations and has loopholes for amnesties in all the acts except rape. The groups have said although the new bill removes some of the previous amnesty provisions, it would still be difficult or impossible to prosecute those responsible for serious violations of international law.

Victims' groups and civil society organisations have called on the Law Ministry and the Parliament to amend the bill, to ensure that it respects international law and the aspirations of victims which were expressed during recent, brief, consultations organised by the government.

"The endless wait by the victims of conflict, and indeed all Nepalis, for truth and justice which political leaders first pledged in the 2006 Comprehensive Peace Agreement is already getting to a critical point," said Dinushika Dissanayake, deputy South Asia director at the Amnesty International. "This bill should be urgently amended to address its serious weaknesses, because in its current form it cannot address Nepal's long wait for a credible and lawful transitional justice process."

अन्तर्राष्ट्रिय पाँच मानव अधिकारवादी संस्थाको जोड
विद्यमान कानुन संशोधनसहित पीडितलाई न्याय देऊ

टीआरसी विधेयकमा अन्तर्राष्ट्रिय समुदायको विरोध

घनश्याम खड्का (काठमाडौं)

गम्भीर मानवअधिकार उल्लंघनका दोषीलाई आम माफी दिने गरी सरकारले कानुन संशोधन गर्न लागेकामा अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार संस्थाहरूले असन्तुष्टि जनाएका छन् । सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप (टीआरसी) र बेपत्ता छानबिन आयोगसम्बन्धी ऐन संशोधनका लागि ल्याइएको विधेयकका केही प्रावधान अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकारका कानुनविपरीत रहेको भन्दै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल, इन्टरनेसनल कमिसन अफ जुरिस्ट्स, ह्युमन राइट्स वाच र ट्रायल इन्टरनेसनलले विरोध गरेका हुन् ।

लामो समयदेखि नेपालको संक्रमणकालीन न्यायको निगरानी गर्दै आएका ती संस्थाले एम्नेस्टीको केन्द्रीय कार्यालय लन्डनबाट सोमबार संयुक्त विज्ञप्ति जारी गर्दै कानुन मन्त्रालयले संसद्मा लगेको विधेयकका प्रावधान संशोधनका लागि सरकारलाई अपिलसमेत गरेका छन् । 'न्यायका लागि संघर्ष गर्दा वर्षौंदेखि अपार पीडा भोगेका पीडितको न्याय र प्रभावकारी उपचारमा पहुँचको अधिकार सुनिश्चित गर्न विश्वसनीय संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रिया आवश्यक छ,' ह्युमन राइट्स वाचकी दक्षिण एसिया निर्देशक मीनाक्षी गांगुलीले विज्ञप्तिमा भनेकी छन्, 'विधेयकमा विस्तृत संशोधन नगरीकन यसले सक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियालाई बारम्बार अवरोध पुऱ्याइराखेका कानुनी समस्याको सम्बोधन गर्दैन ।'

अन्तर्राष्ट्रिय कानुनविपरीत हुने विधेयकका मुख्य दफाहरूमध्ये दफा २ (५) ले गम्भीर मानवअधिकार उल्लंघन, मानवताविरुद्धको अपराध र युद्ध अपराधका पीडकलाई आममाफी दिन मिल्ने गरी उल्लंघनहरूको वर्गीकरण गरेको छ, जसको विरोध अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूले गरेका छन् । त्यस्तै, दफा २९ (५) ले निष्पक्ष सुनुवाइको अन्तर्राष्ट्रिय प्रत्याभूति विपरीत हुने गरी संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी मुद्दाहरूको न्यायिक निरूपण गर्ने विशेष अदालतको फैसलाउपर सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन नलाग्ने व्यवस्था गरेको छ । यसलाई संशोधन गरेर सर्वोच्चमा पुनरावेदन लाग्ने व्यवस्था गर्नुपर्ने उनीहरूको माग छ ।

विधेयकले पीडकलाई उन्मुक्ति र पीडितलाई थप पीडा दिन खोजेको भन्दै विधेयकविरुद्ध घरेलु मानवअधिकारवादी तथा द्वन्द्वपीडितले विरोध गर्दै आएका थिए । विरोधकै कारण संसद्मा विधेयकमाथि छलफल हुन सकेको छैन । 'आफ्ना माग पूरा हुने आसमा व्यग्रतापूर्वक कानुन संशोधनको पर्खाइमा रहेका पीडित र तिनका परिवार निराश भएका छन्,' आईसीजेकी वरिष्ठ अन्तर्राष्ट्रिय कानुनी सल्लाहकार मन्दिरा शर्मा भन्छिन्, 'कानुनमा सुधार गर्ने वाचाका बावजुद विधेयकलाई अहिलेकै अवस्थामा कार्यान्वयन गर्ने हो भने धेरै पीडक न्यायिक दायरामा आउन सक्दैनन् ।' अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानुनसँग बाझिने उक्त दुई प्रावधानबाहेक विधेयकमा अन्य थुप्रै त्रुटि पनि रहेको निष्कर्ष अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार संस्थाहरूको छ । उनीहरूका अनुसार सत्य निरूपण गर्न प्रमाण संकलन गर्ने जिम्मेवारी पाएका संक्रमणकालीन आयोगहरूमा अनुसन्धान गर्ने निकायको व्यवस्था विधेयकले गरेको छैन । अनुसन्धान गर्ने इकाइ नै नभएपछि वर्षौं पुराना मानअधिकार उल्लंघनका जटिल मुद्दाको सत्य निरूपण गर्न, दोषी खुट्याउन र उसका विरुद्ध प्रमाण जुटान संक्रमणकालीन आयोगहरू असफल हुनेछन् । यसले अन्ततः पीडकलाई उन्मुक्तिकै मार्ग प्रशस्त गर्छ । अन्तर्राष्ट्रिय कानुनअनुरूप संक्रमणकालीन मुद्दामा फौजदारी कानुनको पश्चातदर्शी प्रभाव हुन्छ । तर, विधेयकमा यसबारे स्पष्ट केही उल्लेख छैन । विधेयकमा भएको यो त्रुटिका कारण द्वन्द्वकालीन अपराधमा संलग्नलाई मुद्दा चलाउन मुलुकी अपराध संहिता कसरी प्रयोग गर्ने भन्ने अन्योल छ । बलात्कारजन्य अपराधमा हदम्यादको व्यवस्था लागू हुने भएको छ, जसले गर्दा द्वन्द्वकालका गम्भीर अपराधमा पर्ने बलात्कार र यौन दुर्व्यवहारका सबै घटनाका दोषी स्वतः उम्कन पुग्छन् ।

'सन् २००६ को विस्तृत शान्ति सम्झौतामा वाचा गरिएको सत्य र न्यायका लागि द्वन्द्वपीडित र वास्तवमा सबै नेपालीको अनन्त पर्खाइ एउटा खतरनाक विन्दुमा पुगिसकेको छ,' एम्नेस्टी इन्टरनेसनलकी दक्षिण एसिया उपनिर्देशक दिनुशिका दिसानायकेले भनिन्, 'यस विधेयकमा भएका गम्भीर कमजोरीलाई सम्बोधन गर्न यसलाई तुरुन्तै परिमार्जन गरिनुपर्छ । यही रूपको विधेयकले विश्वसनीय र न्यायोचित संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियाका लागि नेपालको लामो पर्खाइलाई सम्बोधन गर्न सक्दैन ।'

अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार कानुनसँग बाझिने प्रावधान संशोधन गर्न सरकारलाई अपिल

सङ्क्रमणकालीन न्याय संशोधनका लागि सरकारले दर्ता गरेको विधेयकमा संशोधन गरी पारित गर्न माग गर्दै चार महले संशोधन प्रस्ताव संसद र अन्य निकायमा पेश

अगस्ट ८ अर्थात श्रावण ९ गते विभिन्न ३३ मानवअधिकार र पीडित संघ संस्थाहरूको संयुक्त चार महले विधेयक संशोधन प्रस्ताव सङ्घीय संसदका प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभाका ३३४ सदस्य, संसदको कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समिति, कानुन, न्याय तथा संसदीय व्यवस्था मन्त्रालय र राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगमा आधिकारिक हिसाबमा बुझाउने काम गरियो। चार महले दस्तावेजको मस्यौदा तयार पार्ने कार्य एम्नेस्टी नेपालले गरेको थियो। साथै १८ पृष्ठको उक्त दस्तावेजलाई प्रिन्ट गरी खाममा राख्ने काम पनि एम्नेस्टी नेपालले गरेको थियो। बन्द खाममा प्रत्येक सांसदहरूको नाम टाँस गरी एड्भोकेसी फोरम र

ekantipur.com | ११

सत्यनिरूपण विधेयकमा 'चारमहले' प्रस्ताव

काठमाडौं (कास)- बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन, २०७१ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयकका सम्बन्धमा द्वन्द्वपीडित र मानवअधिकारकर्मीले संसदमा 'चारमहले' प्रस्ताव बुझाएका छन् । द्वन्द्वपीडित र मानवअधिकारकर्मीको ३३ संस्थाले संघीय संसद्का दुवै सदनका सदस्यसँग संशोधन विधेयकको विवादास्पद प्रावधान संशोधनका लागि प्रस्ताव राखेका हुन् ।

संसद्मा पेस गरेको एक महिना पुग्न लाग्दा पनि विधेयकमाथि छलफल भएको छैन । विधेयकलाई छलफल नगरी छोटो प्रक्रियाबाट सिधै पारित गरिएला कि भन्ने चिन्तामा द्वन्द्वपीडित छन् । सभामुखले विधेयकलाई दफावार छलफलका लागि संसद्को कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समितिमा पठाउन सक्छन् । प्रतिनिधिसभाको कार्यकाल असोज १ मै सकिँदै छ । त्यसैले त्यसअघि नै समितिमा पेस गरी छलफलमार्फत विवादास्पद प्रावधान संशोधन गर्नुपर्ने द्वन्द्वपीडित र अधिकारकर्मीको माग छ । अधिवक्ता राजु चापागाईंले प्रत्येक सांसदलाई विधेयकका बारेमा जानकारी होस् र विवादमा नपर्ने गरी संशोधन होस् भनेर प्रस्ताव बुझाइएको जानकारी दिए ।

विधेयकमा रहेका मानवअधिकार उल्लंघन तथा मानवअधिकारको गम्भीर उल्लंघनको परिभाषा, क्षमादान, अभियोजन, विशेष अदालतको क्षेत्राधिकार र पुनरावेदनसम्बन्धी व्यवस्था, न्याय निरूपण तथा दण्ड सजायलगायतका विषयमा रहेका त्रुटिपूर्ण प्रावधानलाई संशोधन गरेर मात्रै विधेयक पारित गर्न चारमहले प्रस्तावमार्फत सांसदहरूलाई आग्रह गरिएको छ । लामो समयदेखि बल्झिँदै आएको संक्रमणकालीन न्याय प्रक्रियालाई टुंगोमा पुऱ्याउन यथोचित रूपमा मार्ग प्रशस्त गर्न पनि उनीहरूले आह्वान गरेका छन् । पीडितले सांसद तथा दलका नेताहरूलाई भेटेर विधेयकलाई अलपत्र नपार्न अपिल पनि गर्दै आएका छन् । 'धेरैले दिएका सुझावको चाङ मसँग छ,' प्रतिनिधिसभाको कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समितिका सभापति कृष्णभक्त पोखरेलले भने, विधेयक समितिमा आएपछि अमिल्दा प्रावधानबारे छलफल हुन्छ ।'

एम्नेस्टी नेपाल तथा द्वन्द्वपीडित साझा चौतारीका प्रतिनिधिले संयुक्त रूपमा उक्त दस्तावेजलाई उल्लिखित विभिन्न निकायहरूमा बुझाएका थिए। सत्यनिरूपण विधेयकमा "चारमहले" प्रस्ताव सम्बन्धी प्रेस कभरेजः https://ekantipur.com/news/2022/08/11/166018356897634985.html

कानुन मन्त्रालयद्वारा आयोजना गरिएको परामर्शमा सहभागिता

सन् २०२२ अगस्ट १२ (२०७९ श्रावण २७ गते) कानुन मन्त्रालयले चार महले प्रस्तावका सन्दर्भमा छलफल गर्ने उद्देश्यले क्लोज्ड मिटिङका लागि भनी मलाई आमन्त्रण गरेको थियो। सो बैठकमा पीडित नेता सुमन अधिकारी, राजु प्रसाद चापागाई र मेरो सहभागिता रहेको थियो। हामीले मन्त्रालय, सांसद र नेताहरूलाई बुझाएको चार महले प्रावधानका विषयवस्तुहरूलाई पुनःजोड दिई विधेयकमा समावेश गर्न मन्त्रालयका सहसचिव मानबहादुर अर्यालज्यूलाई बुँदागत रूपमा सहजिकरण गरेका थियौं। उल्लङ्घनका घटनाहरूको लिस्टमा परिवर्तन गर्न, पुनरावेदन दिन नपाउने विषयमा पुनर्विचार हुने, सजाय घटाउनुपर्नेछ भन्ने विषयमा पनि शब्दावली मिलाउने विषयमा सहमति भइसकेको उहाँले जानकारी गराउनुभएको थियो।

वृहत मानवअधिकार समुदाय र पीडितहरूको विरोध सभामा ऐक्यवद्धता

२०२२ अगस्ट १५ (२०७९ श्रावण ३०) मा मानवअधिकार समुदाय र पीडितहरूद्वारा नयाँ बानेश्वरमा आयोजित बृहत र्याली र कोण सभामा एम्नेस्टी नेपालका तर्फबाट मेरो, अध्यक्षज्यू, बोर्ड सदस्य गरिमा पाण्डे, नीती, रणनीति र कार्यक्रम तर्जुमा सल्लाहाकार समिति संयोजक पार्वता आचार्य र त्रिचन्द्र युथनेटवर्क र एनसिसि युथनेटवर्कका केही सदस्यहरूको सहभागिता रहेको थियो। सरकारद्वारा प्रस्तावित बेपत्ता पारिएका व्यक्तिहरूको छानबिन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोग ऐन, २०७१ संशोधनको मस्यौदा विधेयकलाई परिमार्जन गरी अन्तर्राष्ट्रिय कानुन र सर्वोच्च अदालतको आदेश अनुरूप बनाउन उक्त धर्ना कार्यक्रममा खबरदारी गरिएको थियो । पीडित समुदायले अनुरोध गरेबमोजिम यस कार्यक्रममा सहभागिताका लागि एसएमएस पठाउने काममा एम्नेस्टी नेपालले आवश्यक सहयोग गरेको थियो।

गोकर्ण रिसोर्टमा कानुन मन्त्रालयद्वारा आयोजना गरिएको विधेयक परिमार्जनका लागि बुँदागत छलफलका लागि परामर्शमा सहभागिता

२०७९ भाद्र ७ गते सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोगसम्बन्धी विधेयकलाई संसदमा टेबल गरिएकै दिन कानुन मन्त्रालयको आमन्त्रणमा गोकर्ण फोरेस्ट रिसोर्टमा केही मानवअधिकारकर्मी र पीडितका प्रतिनिधिहरूसँग कानुनमन्त्री गोविन्द शर्मा कोइराला र महान्यायधिवक्ता खम्म बहादुर खातीले विधेयकका विभिन्न दफामा दफावार छलफल गर्नुभएको थियो। विधेयक संसदमा छलफलका लागि टेबल भइसकेको अवस्था, विधेयकमा नेपमकिपाका प्रेम सुवालको विरोधपत्र र सो विरोधपत्रमा मन्त्रीले दिनुभएको जवाफबाट सुरू गरिएको उक्त परामर्शमा दफावार रूपमा छलफल गरी केही महत्त्वपूर्ण सवालमा पीडित र नागरिक समुदायको समेत साझा धारणाका आधारमा सहमतिका बुँदाहरू एकीकृत गरिएको थियो। जस्तै मानवअधिकारको उल्लङ्घन र मानवअधिकारको गम्भीर उल्लङ्घनअन्तर्गतका अपराधको सूचीलाई परिवर्तन गर्ने सम्बन्धमा सहमति भएको थियो। मानवअधिकारको उल्लङ्घनमा यौनजन्य हिंसा, अपहरण तथा शरीर बन्धक बनाउने, गैर कानुनी थुनामा राख्ने, कुटपिट गर्ने, अङ्गभङ्ग वा अपाङ्ग बनाउने, व्यक्तिगत वा सार्वजनिक सम्पत्ति लुटपाट, कब्जा, तोडफोड वा आगजनी गर्ने, घरजग्गाबाट जबर्जस्ती निकाला वा अन्य कुनै किसिमबाट विस्थापन गर्ने वा अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार वा मानवीय कानुन विपरीत गरिएका जुनसुकै कार्यलाई समावेश गर्न सैद्धान्तिक सहमति गरिएको थियो। त्यस्तै गम्भीर उल्लङ्घनअन्तर्गत स्वेच्छाचारी रूपमा ज्यान मारेको

(आरबिट्रेरी किलिङ्ग), गम्भीर शारीरिक वा मानसिक यातना, जबर्जस्ती करणी र गम्भीर यौनजन्य हिंसा, जबर्जस्ती बेपत्ता पार्ने कार्य र मानवताविरुद्धको अपराधलाई समावेश गर्ने सहमति भएको थियो। यसैगरी उजुरीसम्बन्धी हदम्याद, सर्वोच्च अदालतको विशेष इजलासमा पुनरावेदन लाग्ने व्यवस्था गर्नेलगायत केही अन्य विषयमा पनि सहमति भएको थियो।

कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समितिद्वारा परामर्श बैठकका लागि आमन्त्रण

२०७९ भाद्र २२ गते इमेल पत्राचार गरी संसदको कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समितिले प्रस्तावित सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी संशोधन विधेयकका सवालमा नागरिक समाजसँग परामर्शका लागि भाद्र २३ गते समितिको सभा हलमा आयोजना गरिएको बैठकमा आमन्त्रण गरेकोमा सहभागिताका लागि म एम्नेस्टी नेपालको प्रतिनिधित्व गर्दै उपस्थित भएको थिएँ। दिउँसो १ बजेका लागि बोलाइएको उक्त बैठक भने निर्धारित समयमा हुन सकेन। सोही दिन बिहानैदेखि पीडित समुदायसँगको परामर्श बैठकमा रहेको समितिले उक्त बैठक साँझै सम्म चल्ने जनाएपछि केही समय पीडितहरूसँगको बैठकको अनुगमन गरी फर्किइएको थियो। बैठकमा कानुनमन्त्री, नेकपा माओवादीका नेता वर्षमान पुन, नेकपा एमालेका नेता सुवास नेम्वाङलगायतका नेताहरूको समेत उपस्थिति रहेको थियो। पीडितहरूले आ—आफ्ना विविध चासो र सरोकारका विषयहरू समितिसमक्ष राखिरहेका थिए। समितिले पुनः भाद्र २५ गते शनिबारका लागि बैठकमा सहभागिताका लागि बोलाएकोमा उक्त बैठककमा भने पोखरामा आयोजित एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न कमिटिका सदस्यहरूको इन्डक्सन कार्यक्रममा सहभागी हुनुपरेकोले सहभागी हुन सकिएन।

पीडित समुदायको अनुरोधमा प्रेस विज्ञप्ति मस्यौदा र अनुवाद

द्वन्द्वपीडित साझा चौतारी, द्वन्द्वपीडित राष्ट्रिय सञ्जाल लगायतका पीडित संघ संस्थाहरूको अनुरोधमा एम्नेस्टी नेपालले विधेयक संशोधनका क्रममा सरकार र राजनीतिक दलहरूलाई जिम्मेवार भूमिका निर्वाह गर्न अनुरोध गर्दै विज्ञप्ति मस्यौदा गर्दै अनुवाद गर्ने काम गरेको थियो। उक्त विज्ञप्तिको अङ्ग्रेजी अंश यहाँ रहेको छ। नेपाली अंश यहाँ रहेको छ।

परिपूरणसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय कन्फरेन्समा सहभागिता

आइसिजे र एड्भोकेसी फोरमले २०२२ सेप्टेम्बर २० (२०७९ असोज ४) मा आयोजना गरेको Conference on Role of Government of Nepal (Incl. Provincial Governments in Protecting the Right to Remedy and Reparation of Victims of Human Rights Violations मा मैले सहभागिता जनाएको थिएँ । उक्त कार्यक्रममा प्रदेशका मूख्य न्यायधिवक्ताहरू, कानुन मन्त्रालयका प्रतिनिधिहरू, अन्य सरकारी प्रतिनिधि, संयुक्त राष्ट्रसङ्घका आवासीय प्रतिनिधि, ग्लोबल सर्भाइभर्स् फन्डका डा. क्लारा सान्डाभोल, आइसीजेका सेक्रेटरी जनरल समान जिया जरिफि, स्पेसश जुरिस्डिक्सन फर पिस, कोलम्बियाका डेप्युटी जज अना मारिया लगायतको प्रतिनिधित्व रहेको थियो । कार्यक्रममा सहभागी भई कानुनमन्त्री गोविन्द शर्मा कोइरालाले विधेयक समितिमा पुगेपछि दलहरूले विभिन्न राजनीतिक पोजिसन बनाई त्यसमा अडिक रहेकाले विधेयक अघि बढ्न नसकेको र बीचैमा संसद्को समय सकिएकोले विधेयक निष्क्रिय हुन पुगेको भएपनि नयाँ आउने संसद् र सरकारले उक्त विधेयकलाई रिफरेन्स पोइन्टका रूपमा लिई अघि बढ्न सहज हुने जनाउनुभएको थियो।

कानुन मन्त्रीद्वारा सरोकारवालाहरूसँग गरिएको पुनः परामर्शमा सहभागिता

२०७९ श्रावण १७ गते (२ अगष्ट) मन्त्री कोइरालाले पुनः पीडित र नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरूलाई मन्त्रालयमा बोलाएर परामर्श गर्नुभएको थियो। उहाँले विधेयकका २/३ वटा विषय संसदीय प्रकृयामा सच्चाएर अगाडि बढाउन भूमिका खेल्ने जानकारी गराउनुभयो। सहभागी अन्य सरोकारवालाहरूले भने मन्त्री बन्दीलाई पुनः गम्भीर समस्याग्रस्त प्रवधानहरूलाई संबोधन गरी विधेयक संसदीय प्रकृयाबाट अगाडि बढाउन अनुरोध गरेका थिए।

कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समिति सभापतिसँग भेटघाट गरी सुझाव पेश

यसैबीच सन् २०२२ अगस्ट ३ मा (श्रावण १८ गते) एम्नेस्टी नेपाल, एड्भोकेसी फोरम, जुरी नेपाल र आइसिजेका प्रतिनिधि तथा विज्ञ राजु प्रसाद चापागाईं र पीडित सुमन अधिकारीसम्मिलित टोलीले संघीय संसदको कानुन, न्याय तथा मानवअधिकार समितिका सभापतिलाई भेटी सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधनका लागि सरकारले संसदमा दर्ता गराएको विधेयकमा सुधार गरी पारित गर्नका लागि नागरिक समाज र पीडितका तर्फबाट ठोस सुझावसहितको चार महले दस्तावेज हस्तान्तरण गरिएको थियो। उहाँले आफुले सकेको गर्ने भन्दै अन्य राजनीतिक दबाब र भेटघाटका कामहरू अगाडि बढाउन सुझावहरू दिनुभएको थियो। त्यस्तै पीडित समुदायले प्रधानमन्त्री र विपक्षी दलका नेतालाई पनि भेटी आफ्नो सरोकारहरू राखेका छन्।

विभिन्न निकाय र अधिकारीहरूलाई सुझाव सहितको चार महले संशोधन दस्तावेज बुझाउनुपर्ने भएकोले पीडित संघ संस्थाहरूको अनुरोध र अन्य नागरिक समाज संस्थाबीचको जिम्मेवारी "शेयरिङ"को सल्लाह र समझदारीअनुरूप चार बुँदे मस्यौदा, अन्य वकालती दस्तावेज आदि तयार पारी अन्तिम रूप दिनका लागि एम्नेस्टी नेपालले विज्ञ राजु प्रसाद चापागाईंलाई परामर्शदाताका रूपमा सहयोगको लागि अनुरोध गरेको थियो ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घका विशेष कार्यविधि कार्यदिश बाहकहरूलाई प्रतिवेदन बुझाउने कार्य

ट्रायल, आइसिजे, एम्नेस्टी नेपाल, एड्भोकेसी फोरम र अन्य पीडित लगायतका संघ संस्थाले सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी पछिल्लो विकासक्रम र खासगरी सरकारद्वारा दर्ता गरिएको संशोधन विधेयकमा रहेका समस्याग्रस्त प्रावधानहरूमा संशोधनका लागि नेपाल सरकारलाई ठोस आग्रह गरी दबाब दिन अनुरोध गर्दै संयुक्त राष्ट्रसङ्घका विशेष कार्यविधि कार्यदिsश बाहकहरू -Special Procedures Mandate Holders_ सत्य, न्याय, परिपूरण र पुनः नदोहोरिने प्रत्याभूतिको प्रवर्धनसम्बन्धी विशेष प्रतिवेदक -Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence), बलपूर्वक तथा अस्वेच्छिक बेपत्ता पार्ने कार्यसम्बन्धी कार्य -Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances), गैरन्यायिक, संक्षिप्त वा स्वेच्छाचारी हत्यासम्बन्धी विशेष प्रतिवेदक bs -Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions), यातना तथा अन्य क्रुर, अमानवीय वा अपमानजनक व्यवहार वा सजायसम्बन्धी विशेष प्रतिवेदक -Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment र महिलाविरुद्धको हिंसा, यसको कारण र परिणामसम्बन्धी विशेष प्रतिवेदक -Special Rapporteur on violence against women, its causes and consequences) लाई प्रतिवेदन बुझाइएको थियो।

सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी संयुक्त विज्ञप्ति

तत्कालीन कानुन मन्त्री गोविन्द शर्मा बन्दीको नेतृत्वमा भएको कानुन संशोधन प्रकृयाले मूर्त रूप नपाउँदै प्रतिनिधि सभाको म्याद सकिएपछि फेरी अन्यौलताको भूमरीमा पुगेको सङ्क्रणकालीन न्यायको मुद्दालाई प्राथमिकतामा राखी निर्वाचन पछि गठन हुने नयाँ सरकार र संसद्ले सर्वोच्च अदालतको आदेशबमोजिम ऐन संशोधन गरी १६ वर्षदेखि न्यायको प्रतिक्षामा रहेका पीडितहरूको सत्य, न्याय र परिपूरणको अधिकार सुनिश्चित गर्न एम्नेस्टी, ह्युमन राइट्स् वाच र आइसिजेद्वारा सन् २०२२ अक्टोबर २१ मा संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो।

सङ्क्रमणकालीन न्यायमा एड्भोकेसी हस्तक्षेपका निम्ति छलफल

सन् २०२२ नोभेम्बर १४ मा एड्भोकेसी फोरमले आयोजना गरेको छलफल कार्यक्रममा सङ्क्रमणकालीन न्यायको अबको संभावित हस्तक्षेपका तरिका र विधिका बारेमा गहन छलफल भएको थियो।

सङ्क्रमणकालीन न्यायको पछिल्लो घटनाक्रमका सम्बन्धमा संयुक्त विज्ञप्ति

सरकारले २०७९ चैत्र ५ गते संसदमा छलफलका लागि प्रस्तुत गरेको सङ्क्रमणकालीन न्याय संशोधनसम्बन्धी विधेयकमा शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारको पालामा राखिएकै त्रुटीपूर्ण प्रावधानहरू राखिएको विषयलाई गम्भीरताका साथ लिँदै नागरिक समाज र पीडित समुदायले चासो, सरोकार र दबाब सिर्जना गर्ने कार्यलाई जारी राखे। यस सम्बन्धमा एम्नेस्टी नेपालले विभिन्न छलफल, अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम, धर्ना र दबाबमूलक अभियानहरूमा ऐक्यबद्धता र प्राविधिक सहयोगका गतिविधिहरू जारी राख्यो। यसै सन्दर्भमा चैत्र १० गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनल, ह्युमन राइट्स् वाच र इन्टरनेसनल कमिसन अफ जुरिस्ट्स्द्वारा एक संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। उक्त विज्ञप्तिको मस्यौदामा सहयोग गर्ने तथा अन्तिम मस्यौदालाई नेपालीमा अनुवाद गर्ने र मिडिया, नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवालाहरूलाई संप्रेषण गर्ने लगायतका कार्यहरू एम्नेस्टी नेपाल सचिवालयले गरेको थियो। उक्त विज्ञप्तिलाई सञ्चार माध्यमहरूले प्रमुखताका साथ संप्रेषण गरेका थिए। केही कभरेजहरू :

S.No.	News Outlet	Headline	Link
1.	Setopati	संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयकमा तीन अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाको विरोध	https://www.setopati.com/politics/297994
2.	Nepallive	संसद्मा पुगेको विधेयकविरुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय र पीडित एक ठाउँमा	https://nepallive.com/index.php/story/304464
3.	Onlinekhabar English	New transitional justice bill won't protect victims, but abusers: Int'l human rights orgs	https://english.onlinekhabar.com/transitional-justice-bill-mar-023.html
4.	INS News	'सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयकले पीडकलाई नभएर पीडितलाई संरक्षण गर्नुपर्छ	https://ins.news/archives/9408
5.	INSEC Online [Nepali]	सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयकले पीडितलाई संरक्षण गर्नुपर्छः अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार समुदाय	https://inseconline.org/np/news/सङ्क्रमणकालीन-न्यायसम्-8
6.	INSEC Online [English]	Objective of Amendment of Transitional Justice Bill, Should be to Protect Victims- International Human Rights Community	https://inseconline.org/en/news/objective-of-amendment-of-transitional-justice-bill-should-be-to-protect-victims-international-human-rights-community/
7.	Kathmanupati	संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयकमा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाको विरोध, 'पीडकलाई उन्मुक्ति दिन खोजियो	https://www.kathmandupati.com/news/sankarman-kalina-bidhyak/273226/
8.	RadioAnnapurna	अन्नपूर्ण दिनभर : मन्त्रीपरिषद् विस्तार शुक्रबारसम्म, संक्रमणकालीन न्यायको अन्तराष्ट्रिय स्तरमा विरोध	https://www.radioannapurnanepal.com/detail/30629
9.	Kathmandu Post(Broadsheet) *	International rights groups slam bill on transitional justice law	Broadsheet coverage (See below)
10.	Kathmandu Post (Online)	International rights groups slam bill on transitional justice law	https://kathmandupost.com/national/2023/03/25/international-rights-groups-slam-bill-on-transitional-justice-law
11.	My Republica	Amnesty International, HRW and ICJ urge govt to ensure that transitional justice bill protects victims, not abusers	https://myrepublica.nagariknetwork.com/news/amnesty-international-hrw-and-icj-urge-govt-to-ensure-that-transitional-justice-bill-protects-victims-not-abusers/
12.	The Himalayan Times	New bill needs to protect victims, not abusers	https://thehimalayantimes.com/nepal/new-bill-needs-to-protect-victims-not-abusers
13.	Nepali Times	Nepal TJ Bill protects perpetrators, shortchanges survivors	https://www.nepalitimes.com/news/nepal-tj-bill-protects-perpetrators-shortchanges-survivors
14.	Himal Sanchar	New Transitional Justice Bill Will Protect Abusers, Not Victims: International Human Rights Organization	https://himalsanchar.com/new-transitional-justice-bill-will-protect-abusers-not-victims-international-human-rights-organization/
15.	ReliefWeb	Nepal: Transitional Justice Bill Needs to Protect Victims, not Abusers	https://reliefweb.int/report/nepal/nepal-transitional-justice-bill-needs-protect-victims-not-abusers
16.	Lokaantar	'Transitional justice bill needs to protect victims, not abusers'	https://english.lokaantar.com/news/detail/32353/
17.	La Prensa Bilingual (US Based)	'Nepal's transitional justice bill designed to shield civil war criminals'	https://www.laprensalatina.com/nepals-transitional-justice-bill-designed-to-shield-civil-war-criminals/
18.	The Rising Nepal	Call for amendments to the Transitional Justice Bill	https://www.risingnepaldaily.com/news/14454

Bill to amend Nepal's TJ legislation disregards domestic and int'l laws

Amnesty International, HRW and ICJ urge govt to ensure that transitional justice bill protects victims, not abusers

Published On: March 26, 2023 08:30 AM NPT By: Republica | @RepublicaNepal

KATHMANDU, March 26: Three prominent international human rights organizations have expressed serious concerns over the bill tabled in the parliament to bring amendment to Nepal's transitional justice legislations.

The Amnesty International, Human Rights Watch and the International Commission of Jurists in a joint statement on Friday said that the bill does not fully meet the country's domestic law or international legal obligations and will not provide justice to the victims if adopted in its current form.

International rights groups slam bill on transitional justice law

The bill, if adopted in its current form, will not adequately provide for the effective prosecution of serious crimes under international law, the groups say.

POST REPORT
KATHMANDU, MARCH 24

Three international human rights organisations have joined Nepal's conflict victims and human rights activists in criticising the amendment bill on the Enforced Disappearances Enquiry, Truth and Reconciliation Commission Act saying the draft contradicts domestic laws.

Since it is not in line with Nepal's international legal obligations, the bill will not provide justice to the victims, they argue.

Issuing a joint statement on Friday, Amnesty International, the Human Rights Watch, and the International Commission of Jurists said the bill, if adopted in its existing form, will not adequately provide for an effective prosecution of serious crimes under international law. They have also questioned the reluctance of the government to take proper consultations with the victims over the content of the draft legislation, arguing it has seriously undermined credibility with its current approach.

The international watchdogs have demanded a revision of the bill so that it complies with the Supreme Court's rulings and international human rights law and standards before its parliamentary endorsement. The revision process, they say, should ensure adequate consultation with conflict victims on the content of the proposed legislation.

Conflict victims and human rights activists have been objecting to the bill and demanding revision of several provisions before it is tabled for a vote in the federal parliament. Insurgency-era victims, afflicted by both the state and the Maoist sides, said the legitimacy of the transitional justice process will always come under question if it fails to address their concerns.

On March 9, the Pushpa Kamal Dahal administration registered the bill in the House of Representatives retaining all the disputed provisions of an earlier bill, which the government had withdrawn from parliament last year after widespread criticism. The three international organisations had expressed serious reservations in the previous bill as well.

"Key provisions of this bill appear to be designed to shield alleged perpetrators from prosecution for some of the most serious crimes under international law," Dinushika Dissanayake, Amnesty International's deputy regional director for South Asia, was quoted as saying in the statement. "If it is rushed through Parliament without significant changes, it cannot be the basis for a process that has the support of conflict victims, nor will it have any legal credibility at home or abroad."

Both the state security forces and the then Maoist insurgents committed serious human rights crimes and violations of international humanitarian law during the armed conflict in Nepal from 1996 to 2006. The Comprehensive Peace Agreement that ended the insurgency included a commitment to setting up a truth and reconciliation commission "to investigate [the] truth about people seriously violating human rights and being involved in crimes against humanity".

Watchdogs say revision process should ensure adequate consultation with conflict victims.

However, the governments, led successively by all major political parties, have blocked efforts at truth and justice, according to the statement.

The present bill, if endorsed in the current form, would allow many people, allegedly responsible for abuses amounting to crimes under international law, to evade justice. It would result in the Nepali justice system continuing to abandon many victims and survivors, some of whom have waited two decades for truth and redressal. "There have been almost no successful prosecutions of serious crimes under international law since the conflict ended in 2006," said the statement.

In the statement, the international human rights organisations have pointed out several problems in the bill. Along with the flaw in the categorisation of serious and non-serious human rights violations, the bill also fails to establish a special investigation unit to collect evidence. It also fails to clarify how the principle of non-retroactivity of criminal law would apply in a manner consistent with international law.

International law requires the prosecution of certain serious crimes, such as torture and enforced disappearance, if warranted by evidence, irrespective of whether they were crimes under domestic law when they were committed, according to the statement.

"The bill fails to clarify which 'applicable law' would be used to prosecute those involved in serious crimes. The Penal Code, which came into force in 2018, prevents retroactive applicability of its provisions. Moreover, the Penal Code includes statutory limitations for the crimes of rape, torture and enforced disappearances," said the statement.

The international human rights organisations also said the provision that the judges in the Special Court would be appointed in consultation with the Judicial Council doesn't ensure transparency of their appointment.

"Once again, Nepal's political leaders are attempting to legislate an escape hatch for some of those responsible for serious crimes under international law," Meenakshi Ganguli, South Asia director at Human Rights Watch, was quoted in the statement as saying. "After over 16 years of trying and failing with this strategy, it should be clear to them that only a credible and legitimate justice process will successfully complete the peace process."

They have also urged the United Nations and other diplomatic partners of Nepal to speak up on the matter.

"The UN and Nepal's diplomatic partners should make it clear that only a process that meets international legal standards can receive international support and recognition, and insist on justice for serious crimes under international law so that victims have the opportunity to see perpetrators held to account," the rights group said.

सङ्क्रमणकालीन न्यायका सवालमा पत्रकारहरूसँग राउन्डटेबल छलफल

मिति २०७९ चैत्र ३० अर्थात सन् २०२३ अप्रिल १३ का दिन एम्नेस्टी नेपालले सङ्क्रमणकालीन न्यायको विषयमा रिपोर्टिङ्ग गर्दै आइरहेका पत्रकारहरूसँग काठमाडौंमा एउटा राउण्ड टेबल छलफल कार्यक्रम आयोजना गर्यो। उक्त कार्यक्रममा २३ जना पत्रकारहरूले सहभागिता जनाउनुभएको थियो। रेडियो कान्तिपूरका प्रस्तोता कमला पन्थीले सञ्चालन गर्नुभएको उक्त कार्यक्रममा अधिवक्ता राजुप्रसादा चापागाईले वतर्मान संशोधन विधेयकमा विद्यमान रहेका त्रुटीहरूका बारेमा प्रकाश पार्दै संसदमा प्रस्तुत भएको विधेयकलाई अब सुधार गर्ने जिम्मेवारी सांसदहरूको रहेको जनाउनुहँदै पत्रकारका विविध प्रश्नहरूलाई संबोधन गर्नुभएको थियो। उक्त कार्यक्रममा द्वन्द्वपीडितहरूको तर्फबाट सुमन अधिकारी र गिता रसाइलीले आफ्नो मन्तव्य राख्नुभएको थियो। थप जानकारी एम्नेस्टी नेपाल वेबसाइटमा यहाँ उपलब्ध रहेको छ। उक्त कार्यकक्रमसम्बन्धी केही मिडाय कभरेजहरूः

१) कान्तिपुर : द्वन्द्वपीडितको गुनासो : राज्य नै पीडकको संरक्षण गर्छ
२) कान्तिपुरः संक्रमणकालीन न्याय : सांसदहरूको प्रस्तावमै छ समाधान
३) 'हामीलाई थकाउँदै कमजोर बनाइसकियो, तर बोल्न छाड्नु त भएन': https://www.ukaalo.com/e11c710f/author/989c4f88/189

'हामीलाई थकाउँदै कमजोर बनाइसकियो, तर बोल्न छाड्नु त भएन'

हामीलाई यसरी गलाइसकिएको छ कि हामी हैरान भइसक्यौं। आफैं कमजोर भएको अवस्थामा न्यायका लागि लडिरहेका हामी स्वयं थकित भइसक्यौं।

गीता रसाइली

२०७९ चैत्र ३०, बिहीबार

२० वर्षदेखि एउटै मुद्दामा न्यायको निम्ति लड्दै आएकी छु। मजस्ता थुप्रै पीडितहरू यो लडाइँमा हुनुहुन्छ। तर, अहिलेसम्म हामी द्वन्द्व पीडितहरूले न्यायको अनुभूत गर्न पाएका छैनौं। हामीहरूको माग सम्बोधन गर्न र न्याय दिलाउन राज्यले पहल गरेको छैन। लामो समयसम्म एउटै मुद्दामा लड्दालड्दै सुनुवाइ नभएपछि अब कतिसम्म लड्ने, बोलेर मात्र के हुन्छ भन्ने सोच मनमा आउँछ। कहिलेकाहीं दिक्क पनि लाग्छ। युवा जोस जाँगर भएको मma समेत कहिलेकाहीं त्यस्तो भावना आउँछ भने मभन्दा उमेरले पाका आमा, दिदी र दाजुहरूलाई कस्तो लाग्दो होला? कल्पनासम्म पनि गर्न सक्दिनँ।

सरकारसँग कुरा गर्ने क्रममा 'हामी अझै थाकेका छैनौं, कुर्न तयार छौं, जसरी भए पनि हामीलाई न्याय चाहिन्छ' त भन्छौं। राज्यले न्याय नदिएर हामीलाई थन्काउन र गलाउन खोजेको आभास हुन्छ। हामीलाई यसरी गलाइसकिएको छ कि हामी हैरान भइसक्यौं। आफैं कमजोर भएको अवस्थामा न्यायका लागि लडिरहेका हामी स्वयं थकित भइसक्यौं। अबचाहिँ हामीले गम्भीर समीक्षा गर्नुपर्ने बेला भएको छ।

हामी आफूले जे भोग्यौं, अब अरूले यस्तो घटना भोग्न नपरोस् भनेर आफ्ना कुरा गर्छौं। पीडितहरूले गर्ने सधैं न्यायकै कुरा हो तर कहिलेकाहीं लाग्छ, हामी कोसँग बोल्ने? के बोल्ने? बोलेरै अर्थ नै के छ?

द्वन्द्वमा हामी र हाम्रा आफन्त पीडित भए तर, कहिलेकाहीं राजनीतिक रूपमा हामीलाई समेत प्रयोग गरिएको आभास हुन्छ। हाम्रो मुद्दामा अरूले सौदाबाजी गरेझैं महसुस हुन्छ।

द्वन्द्वपीडितहरूलाई न्याय दिने विषयमा राजनीतिक दलहरूमा दोधारे चरित्र पाइन्छ। उनीहरू सत्ता बाहिर रहँदा न्याय चाहिन्छ भन्ने कुरा गर्छन् भने सत्तामा हुँदा को हुन् द्वन्द्वपीडित? हामी चिन्दैनौं भन्ने हिसाबले प्रस्तुत हुने गरेका छन्। अवस्था कस्तो छ भने हामी पीडितहरू उनीहरूलाई भेटेर कुरा राख्नसम्म पाउँदैनौं। यो वा त्यो दल भन्ने छैन, सबैमा दलमा यो लागु हुन्छ।

यति हुँदाहुँदै पनि कतिपय संस्था, व्यक्तिको सहयोग तथा आफ्नै प्रयासहरूले द्वन्द्वपीडितको अभियान यहाँसम्म आइपुगेको छ। तर, यस बीचमा हामी पीडितहरूकै बीचमा पनि 'भोटिङ' गर्न लागेझैं देखिन्छ। अहिले आएर त पीडितहरूकै बीचमा फाटो पैदा गर्न थालेजस्तो समेत देखिन्छ।

हामी आफ्ना वेदना र हैरानीबारे लेख्छौं, बोल्छौं र तस्बिर लिन्छौं। तर त्यसले अन्ततः कसको भाषा बोलेको छ र कसलाई सहयोग पुगेको छ? अब त्यसमा पनि हामीले ध्यान दिनुपर्छ।

हामीले यो प्रक्रिया टुङ्ग्याउन खोजेको हो कि होइन? प्रक्रिया टुङ्ग्याउन खोजेको हो भने कसरी टुङ्ग्याउन खोजेको हो? पीडितहरू थाक्न या गल्न थाले भन्दैमा पीडितमाथि जे गरे पनि हुन्छ? त्यसो गर्न खोजिएको हो भने त्यो मिच्याइँ हामीलाई स्वीकार्य छैन। हामीले यत्तिका वर्ष र दिनहरू किन लगानी गर्यौं, किन हिँड्यौं? किनभने हामी न्यायका लागि हिँडेका हौं। हामीले खोजेको केवल न्याय हो।

जब जब सत्ता फेरबदल हुन्छ, त्यतिखेर हामीलाई जहिल्यै गाह्रो हुने गरेको छ। आफ्नै टिमका साथीहरू कहाँ कहाँ पुग्नुहुन्छ, उहाँहरूलाई खोज्नै गाह्रो हुन्छ। सबै ठाउँमा राजनीति हुँदो रहेछ, न्याय खोज्ने ठाउँमा पनि राजनीति हुँदो रहेछ। एक्लै बोलेर न्यायको अभियान चलाउन सकिँदैन, के गर्ने? अलि ठूलो समूहमा बोल्दा सबैको आवाज मिल्ने रहेछ, त्यसले सत्तामा बस्नेलाई पनि केही हदसम्म डर हुँदो रहेछ।

राजनीतिक रूपमा बढी हस्तक्षेप भएका कारण न्यायपीडितहरूको अभियान जोगाउन गाह्रो भएको छ। मजस्तै अन्य पीडित साथीहरू पनि बढी नै थाक्नुभयो अथवा के भयो, विश्लेषण गर्नुपर्ने बेला भएको छ। यतिखेर पीडितहरूको न्यायिक अभियान जोगाउन गाह्रो भएको स्वीकार गर्छु।

जति नै थाके पनि, जे भए पनि बोल्न छाड्नु त भएन।

(गीताकी दिदी रिना १५ वर्षकी हुँदा २०६० माघ २९ मा सेनाबाट मारिएकी थिइन्। 'एड्भोकेसी फोरम'को प्रतिवेदनमा उनलाई बलात्कारपछि हत्या गरिएको उल्लेख छ। बिहीबार काठमाडौंमा आयोजित कार्यक्रममा गीताले व्यक्त गरेको धारणाको सम्पादित अंश।)

ओएचसीएचआरका सङ्क्रमणकालीन न्याय सल्लाहकारसँगको परमार्श बैठक

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय मानवअधिकार उच्चायुक्तको कार्यालयका सङ्क्रमणकालीन न्याय सल्लाहकार सेबस्टियन विरेल्स्ट नेपाल भ्रमणमा रहनुभएको अवसरमा संयुक्त राष्ट्र सङ्घको कार्यालयमा नेपालको सङ्क्रमणकालीन न्यायको पछिल्लो अवस्थाका बारेमा बुझ्नका लागि नागरिक समाजसँग परामर्श बैठकमा आमन्त्रण गरेकोमा **१० मे (२७ वैशाखमा)** आयोजित उक्त बैठकमा मैले सहभागिता जनाई नेपाल सरकारले संसदमा दर्ता गराएको सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी संशोधन विधेयकका सवालमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको धारणा प्रस्तुत गर्नुका साथै युएनका लागि सुझाव राखेको थिएँ।

ख. मानवअधिकारका गम्भीर उल्लङ्घनका पीडितहरूको स्मृतिसम्बन्धी कार्यक्रमहरू

१२ औं बलपूर्वक वेपत्ता पारिएको पीडितहरुको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रम आयोजना

एम्नेस्टी नेपालले सधैंझैं माइतीघर मण्डलामा पीडित समुदाय र नागरिक समाजको सहभागितामा एघारौं बलपूर्वक बेपत्ता पारिएका पीडितहरूको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस -International Day of the Victims of Enforced Disappearances (IDD) को सन्दर्भमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रम आयोजना गर्न सहयोग गरेको थियो। मैनबत्ती, माइक, स्पिकर, ब्यानर लगायत अन्य लजिस्टिकल सहयोग र सूचना संप्रेषण गर्ने आदि सहयोग गरी अगस्ट ३० का दिन साँझ ५ बजे आयोजित उक्त कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन भूमिका खेलेको थियो। उक्त कार्यक्रममा नागरिक समाजको तर्फबाट एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीले आफ्नो मन्तव्य राख्नु भएको थियो। कार्यक्रमसम्बन्धी थप जानकारी वेबसाइटमा यहाँ रहेको छ। यस अवसरमा समूह र युथनेटवर्कहरूलाई याक्सन सर्कुलर पनि जारी गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रमका बारेमा सञ्चार माध्यमद्वारा संप्रेषित अंश यहाँ उपलब्ध छ। यस सन्दर्भमा मेरो न्युज बाइट यहाँ रहेको छ। यस अवसरमा संयुक्त प्रेस विज्ञप्ति पनि जारी गरिएको थियो।

यसका साथै समूह ५७ ले बलपूर्वक वेपत्ता पारिएको पिडितहरुको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा अवसरमा दिप प्रज्वलन कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।

यसै गरी समुह–१२ बुटवल र तत्कालीन निर्माणधिन महिला समुह बुटवलको संयुक्त आयोजनामा एक जनचेतनामुलक प्रदर्शन गरिएको थियो। कार्यक्रममा दुबै समुहका पदाधिकारी सदस्यहरूको सहभागिता रहेको थियो। उक्त कार्यक्रममा दुबै समूहका संयोजकले बलपूर्वक वेपत्ता पारिएको पिडितहरुको अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा अफ्नो मन्तव्य राख्नुभएको थियो।

स्व. मुक्तिनाथ अधिकारीको हत्याको स्थल दुराडाँडा लमजुङमा भ्रमण

वि.सं. २०५८ साल माघ ३ गते लमजुङस्थित तत्कालीन एम्नेस्टी नेपाल समूहका संयोजक तथा शिक्षक मुक्तिनाथ अधिकारीको माओवादी कार्यकर्ताद्वारा पाशविक तवरमा हत्या गरिएको थियो। स्वर्गीय मुक्तिनाथ अधिकारीले प्राध्यापन गर्नुभएको पाणिनी संस्कृत माध्यमिक विद्यालयको स्थापना दिवसको सन्दर्भ पारेर विद्यालय व्यवस्थापन समितिले विशेष उपस्थितिका लागि अनुरोध गरेकाले अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी, बोर्ड सदस्य गरिमा पाण्डे र मुक्ति सरका पुत्र सुमन अधिकारी सम्मिलित टोलीले डिसेम्बर १० का दिन लमजुङ जिल्ला भ्रमण गरेको थियो। उक्त भ्रमणका क्रममा विद्यालयको स्थापना कार्यक्रममा सरिक हुनुका साथै अधिकारीलाई बर्बर यातना दिई हत्या गरिएको स्थलको अवलोकन गरी केही तस्बीर र भिडियो छायाङ्कन गरिएको थियो।

मुक्तिनाथ अधिकारी हत्याको २१ औं वार्षिक स्मृति सभा कार्यक्रम आयोजना

स्व. मुक्तिनाथ अधिकारीको हत्याको २१ औं वार्षिकिको सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपाल र श्री मुक्तिनाथ अधिकारी स्मृति प्रतिष्ठानले काठमाडौंमा एक स्मृति सभाका साथै "दशकौंदेखि उपेक्षित द्वन्द्व पीडितहरूको सत्य, न्याय र परिपूरणको अधिकारः नयाँ संसद्को भूमिका र जिम्मेवारी" शीर्षकमा अन्तरक्रियात्मक छलफल कार्यक्रम आयोजना गरियो। उक्त कार्यक्रममा पीडित परिवार, पीडित समुदाय, नागरिक समाज, पत्रकार, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिसमेत गरी १७३ जनाले सहभागिता जनाएका थिए। कार्यक्रममा सांसद् एमाले नेता रघुजी पन्त, सांसद् नेपाली काँग्रेस नेत्री तथा द्वन्द्वपीडित मैना कार्की, गण्डकी प्रदेश सभा सदस्य नेपाली काँग्रेस नेता डिल्लि राम सुवेदी, राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका सचिव मुरारी खरेल, सत्य आयोगका पूर्व सदस्य मञ्चला झा, एम्नेस्टी नेपालका पूर्व अध्यक्ष चरण प्रसाईं लगायतले पीडितको सत्य, न्याय र परिपूरणको अधिकारका सवालमा मन्तव्य राखेका थिए। उक्त कार्यक्रम आयोजना गर्नुपूर्व माघ २ गते एक प्रेस ब्रिफिङ्ग संप्रेषण गरिएको थियो। कार्यक्रमलाई फेसबुकमार्फत लाइभ ब्रोडकास्ट पनि गरिएको थियो। कार्यक्रमसम्बन्धी थप जानकारी एम्नेस्टी नेपालको वेभपेजमा यहाँ उपलब्ध छ। उक्त कार्यक्रम र प्रेस ब्रिफिङ्ग तथा सन्दर्भलाई विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूले महत्त्वका साथ संप्रेषण गरेका थिए:

1. जागरण मिडिया सेन्टर : मुद्दामा सरकार गम्भिर भएन
2. हिमाल प्रेसः मुक्तिनाथ अधिकारी स्मरणमा द्वन्द्वपीडितले गरे नयाँ सांसदबाट न्याय पाउने अपेक्षा
3. इकागज : संक्रमणकालीन न्यायलाई निष्कर्षमा पुऱ्याउनुपर्नेमा जोड
4. ई हिमालय टाइम्स : २१ वर्ष पुग्दा पनि मुक्तिनाथले पाएनन् न्याय द्वन्द्वपीडित भन्छन् राजनीतिक स्वार्थले अन्याय झन् बलियो
5. नेपाल खोजः हत्याको २१ वर्ष : नयाँ संसदले मुक्तिनाथ अधिकारीलाई न्याय देला त?
6. लोकान्तर : हत्या भएको २१ वर्षमा पनि मुक्तिनाथले पाएनन् न्याय
7. लोकपथ : निर्ममतापूर्वक हत्या गरिएको २१ वर्षसम्म पनि मुक्तिनाथले पाएनन् न्याय
8. The Himalayan Times: Adhikari's family awaiting justice for 21 years
9. इकागजः हत्याको २१ वर्ष : नयाँ संसदले मुक्तिनाथ अधिकारीलाई न्याय देला त ?

Adhikari's family awaiting justice for 21 years

Himalayan News Service
Kathmandu, January 16

Family members and relatives of late Muktinath Adhikari and activists are commemorating the 21st anniversary of his brutal killing without a trace of any truth and justice even as four sets of people's representatives have been elected since the start of the peace process in Nepal in November 2006.

Adhikari was brutally murdered by the then CPN-Maoist cadres in Lamjung on 16 January 2002 allegedly for refusing to pay donation. A group of Maoist cadres had abducted him from the classroom in blindfolded condition to a nearby hillock, tied him to a tree and stabbed him and shot him in the head. He was serving as principal at Panini Sanskrit School in Duradanda and also as coordinator of a local group of Amnesty International Nepal in Lamjung.

The Adhikari family have knocked on every door for justice in Nepal but to no avail. No action has been forthcoming on the complaints registered with the regular justice mechanism — the police, the National Human Rights Commission, and the transitional justice body — the Truth and Reconciliation Commission.

"It's deeply disappointing that the Supreme Court's order to amend the law on Truth and Reconciliation Commission and the Commission on Investigation of Enforced Disappeared Persons remains ignored for seven years and that not a single case has been resolved either by the TRC or the CIEDP although two sets of commissioners have served for over six years," Suman Adhikari, the son of late Adhikari said. "It's both painful and shameful that the victims continue to suffer without truth, justice and reparations for years."

At a time when it was not easy to freely express, let alone speak out one's differing view points, Muktinath Adhikari stood out against injustice and violence, including by inculcating human rights principles and values in the minds of the students he taught.

"Adhikari was an active and valuable member of Amnesty movement in Nepal, and we continue to not only denounce but also to take his killing personally as a vicious attack against what human rights defenders do – the defence of human rights," Nirajan Thapaliya, director of Amnesty International Nepal, said. "As we mourn the brutal killing of late Adhikari twenty one years ago today, our resolve to stand up and speak out against all forms of violence and injustice gets even more resolute."

The brutal murder of Muktinath Adhikari is one of the emblematic cases among several thousand human rights violations committed by both the state and the insurgent group during the conflict. The victims and activists have long been consistently calling out for speedy resolution of the unfinished agenda of truth, justice and reparations, which remain stalled even 17 years after the end of the conflict.

द्वन्द्व प्रभावित सरोकार केन्द्र दाङ्गद्वारा आयोजित स्मृति कार्यक्रममा सहयोग

द्वन्द्व प्रभावित सरोकार केन्द्र, दाङ्ग तथा तत्कालीन शाही नेपाली सेनाद्वारा गैर न्यायिक हत्या गरिएका मृतकहरू अर्जुन चौधरी (राहुल), इन्द्र बहादुर चौधरी (श्याम), विजय चौधरी (विजय)का परिवारका सदस्यहरूद्वारा मिति २०७९ चैत्र २५ गते आयोजित १८ औं वार्षिक स्मृति सभा कार्यक्रमका लागि पीडित परिवारको अनुरोधमा एम्नेस्टी नेपालले प्राविधिक र आर्थिक सहयोग गर्यो।

२१ वर्ष पुग्दा पनि मुक्तिनाथले पाएनन् न्याय

द्वन्द्वपीडित भन्छन् राजनीतिक स्वार्थले अन्याय झन् बलियो

हिमालय टाइम्स

काठमाडौं, ४ माघ

२०६३ साल मंसिर ५ मा विस्तृत शान्ति प्रक्रिया सुरु भएयता नेपालमा चार-चारपटक जनप्रतिनिधिहरू चुनिए तर द्वन्द्वकालमा गम्भीर मानव अधिकार उल्लंघनबाट पीडित बनाइएकाहरूले अहिलेसम्म सत्य र न्यायको कुनै पनि अनुभूति गर्न सकेका छैनन्। २०५८ साल माघ ३ गते तत्कालीन नेकपा (माओवादी) का कार्यकर्ताहरूले चन्दा दिन इन्कार गरेको भन्ने आरोपमा धमजुङका शिक्षक मुक्तिनाथ अधिकारीको रुखमा झुण्ड्याएर क्रुर हत्या गरेका थिए। काठमाडौंमा भएको अधिकारीको २१ औं वार्षिक स्मृति कार्यक्रमका अवसरमा पीडितहरूले न्याय पाउन नसकेको यही दुःखद् अवस्थाका बारेमा चर्चा भएको थियो।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल र मुक्तिनाथ अधिकारी स्मृति प्रतिष्ठानद्वारा स्वर्गीय अधिकारीको स्मृतिमा माघ ३ गते बानेश्वरमा 'दशकौंदेखि उपेक्षित द्वन्द्वपीडितहरूको सत्य, न्याय र परिपूरणको अधिकार: नयाँ संसद्को भूमिका र जिम्मेवारी विषयक अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रमको

» पृष्ठ २ मा क्रमश:

ANNAPURNAPOST.COM

सहिद तथा बेपत्ता परिवारको प्रश्न- न्यायको अनुभूति कहिले पाउने सरकार?

कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका नेसनल बोर्ड अध्यक्ष विपिन बुढाठोकीले आफ्नो मन्तव्य राखुभएको थियो। साथै उक्त कार्यक्रममा द्वन्द्व पीडित महिला संजालकी उपाध्यक्ष गीता रसाईली, मृतक अर्जुन चौधरीकी सहोदर बहिनी तथा द्वन्द्व प्रभावित सरोकार केन्द्र, दाङ्गकी संयोजक सुशिला चौधरी, द्वन्द्वपीडित साझा चौतारीका अध्यक्ष कल्याण बुढाथोकी, बेपत्ता परिवार सदस्य र अभियन्ता डा. राम भण्डारी, द्वन्द्व विश्लेषक एवं पूर्वराष्ट्रपतिका सल्लाहकार टिका ढकाल, प्रतिनिधि सभा सदस्य माननीय मैना कार्की लगायतले मन्तव्य राखुभएको थियो। कार्यक्रममा राष्ट्रिय थारू आयोगका अध्यक्ष माननीय विष्णुप्रसाद चौधरी प्रमुख अतिथिका रूपमा रहनु भएको थियो।

राज्यले लामो समयदेखि सङ्क्रमणकालीन न्यायको मुद्दालाई संबोधन नगरेकोले पीडित परिवारहरू प्रताडित बन्न पुगेको सन्दर्भमा उपस्थित सबै वक्ताहरूले सरकारलाई जवाफदेही भई सङ्क्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी ऐन संशोधनलाई सर्वमान्य हुनेगरी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड र सर्वोच्च अदालतको फैसलाअनुकूल संशोधन गरी पीडित मैत्री आयोगहरू गठन गरी समाधानउन्मुख हुन आह्वान गरेका थिए। "नेपालका विभिन्न भूभाग लगायत दाङ्ग जिल्लाको घोराहीदेखी देउखुरी लागायतका क्षेत्रहरूमा समेत आम दिनचर्याका काम गर्दैगर्दाको अवस्थामा नागरिकहरूको गैर न्यायिक हत्या गर्ने, बलपूर्वक बेपत्ता पार्ने लगायतका गम्भीर मानवअधिकार

उल्लङ्घनका घटनाहरू द्वन्द्वकालमा घटाइएको तथ्यलाई स्मरण गर्दै एम्नेस्टी नेपालका नेसनल बोर्ड अध्यक्ष विपिन बुढाथोकीले संक्रमणकालीन न्यायलाई सरकारले ओझेलमा पारेर पीडितहरूलाई थकाउने र गलाउने प्रयत्न गरिरहेको बताउनु भयो। विधेयकलाई फास्ट ट्र्याकको नाममा छलफल बिना पारित गरेमा गम्भीर त्रुटी हुने समेत उहाँले बताउनुभएको थियो। साथै पीडितहरूको न्याय प्राप्तिको संघर्षमा एम्नेस्टी नेपालको पूर्ण ऐक्यबद्धता रहेको समेत व्यक्त गर्नुभयो।

उक्त कार्यक्रमको मिडिया कभरेज : https://annapurnapost.com/story/430161/

ग. सत्य, न्याय तथा परीपूरणको अधिकारसम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरूमा सहभागिता र ऐक्यबद्धता

"न्यायका लागि साहस" कार्यक्रममा सहभागिता

मिति सेप्टेम्बर २१ अर्थात अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति दिवसका सन्दर्भमा स्टोरी किचन र द्वन्द्वपीडित महिला राष्ट्रिय संजालले आयोजना गरेको "न्यायका लागि साहसः Courage for Justice" कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालको सहभागिता रहयो। उक्त कार्यक्रममा, स्टोरी किचनसँग आबद्ध आफैं पनि सशस्त्र द्वन्द्वबाट पीडित हुनुभएका न्याय संवाददाताहरूले महिलाको दृष्टिकोणबाट संकलन गर्नु भएका द्वन्द्वका समयमा भएका यौन हिंसा र यातनाका कथाहरूलाई कवि विप्लव प्रतिकले प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । कार्यक्रममा ३३ जना न्याय संवाददाताहरूलाई उहाँहरूको कामको सरहाना गर्दै राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका अध्यक्ष माननीय तप बहादुर मगर, महिला आयोगका अध्यक्ष माननीय कमला पराजुली र नेपालका लागि युरोपीयन युनियनका महामहिम राजदूत नोना डीप्रेजले सम्मान गर्नु भएको थियो साथै महिला केन्द्रित परिपूरणसम्बन्धी सिफारिसहरू वाचन गर्नुका साथै प्रमुख अतिथिहरूलाई हस्तान्तरण गरिएको थियो।

द्वन्द्वप्रभावित महिला तथा यौन प्रजनन् स्वास्थ्यको अवस्था विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा सहभागिता

महिला पुनर्स्थापना केन्द्र ओरेकले २०७९ असोज ५ गते (२१ सेप्टेम्बर २०२२) अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति दिवसको अवसरमा आयोजना गरेको द्वन्द्व प्रभावित महिला तथा यौन प्रजनन् स्वास्थ्यको अवस्था विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालको सहभागिता रहेको थियो। राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगको हलमा आयोजित सो कार्यक्रममा आयोगका अध्यक्ष तप बहादुर मगर प्रमुख अतिथिको रूपमा उपस्थित हुनुहुन्थ्यो भने कार्यक्रमको अध्यक्षता डा। रेणु अधिकारीले गर्नुभएको थियो। यस कार्यक्रममा विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिका साथै स्वास्थ्य मन्त्रालयको तर्फबाट पनि उपस्थिति रहेको थियो। वोरेकले ३१४ द्वन्द्व प्रभावित महिलाहरूसँगको कुराकानीबाट संकलन गरिएको तथ्याङ्क यस कार्यक्रममा प्रस्तुत गरेको थियो। साथै कार्यक्रममा द्वन्द्वको समयमा भएका यौन हिंसाका दुई मार्मिक कथा पनि कथा वाचन भिडियोको रूपमा प्रस्तुत गरिएको थियो। अन्तरक्रिया कार्यक्रममा उपस्थित विभिन्न प्रतिनिधिहरूले प्रजनन् स्वास्थ्य र द्वन्द्वकालीन यौन हिंसासम्बन्धी आफ्नो धारणा राख्दै दिगो शान्ति प्रवर्धन तथा संक्रमणकालीन न्याय सुनिश्चितताका लागि सहकार्य गरी अगाडि बढ्न सकिने कुरा राखु भएको थियो।

घ. रोम विधानको अनुमोदनको लागि नेपाल सरकारसँग माग

अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी अदालतको रोम विधान अवलम्वन गरिएको दिन (१७ जुलाई) को अवसरमा मनाइने अन्तर्राष्ट्रिय न्याय दिवसको सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपाल शाखाले नेपाल सरकारलाई रोम विधान अनुमोदन गर्नका लागि आफ्नो पुरानो मागलाई दोहोर्याएको छ। यस सन्दर्भमा विभिन्न युथ नेटवर्क र समूहहरूले केही

गतिविधिहरू गरेका छन्। जुलाई १६ मा नेपाल युथनेटवर्कले एक भर्चुअल वेबिनार कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। समूह ८२ पोखराले जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा ज्ञापन पत्र बुझाएको थियो। यसै सन्दर्भमा द हिमालयन टाइम्सले मसँग लिएको एउटा न्युज बाइट :

Govt urged to ratify Rome Statute

Himalayan News Service
Kathmandu, July 20

Rights activists have urged the government to ratify Rome Statute which they believe will prevent recurrence of crimes against humanity, war crimes and other serious human rights violations.

Director of Advocacy Forum Bikas Basnet said it was ironical that Nepal, despite being a member of UN Human Rights Council, had not signed the Rome Statute. "Although Nepal expresses commitment at international fora to human rights, it does not translate its commitment into practice," Basnet said and added that ratification of Rome Statute would help the country stop the recurrence of crimes against humanity and war crimes, including recruitment of child soldiers.

Spokesperson for the National Human Rights Commission Shyam Babu Kafle said the Parliament passed a stricture 17 years ago urging the government to ratify Rome Statute, yet the government had not. He said the government needed to ratify the convention and make domestic laws compatible with the convention or else anybody accused of serious human rights violation could face the risk of arrest in other countries under universal jurisdiction, a doctrine recognised by the Rome Statute. Kafle also cited the case of Nepal Army Colonel Kumar Lama's arrest in the United Kingdom in 2013 under universal jurisdiction.

Director of Amnesty International, Nepal, Nirajan Thapaliya said lack of will power in the political leadership was the main reason behind non-ratification of Rome Statute. Thapa said some leaders were afraid that if the country ratified the Rome Statute, they could be arrested in foreign countries for conflict-era human rights violation cases and could be tried under the Rome Statute at the International Criminal Court in the Hague.

The ICC investigates and, where warranted, tries individuals charged with the gravest crimes of concern to the international community: genocide, war crimes, crimes against humanity and the crime of aggression. Kafle said Rome Statute will apply only after Nepal ratifies it and the convention does not have retroactive effect.

On July 17, the National Human Rights Commission had issued a press release urging the government to ratify Rome Statute saying that the international convention was a significant instrument which ensured justice for victims of rights violation and it made human rights violators responsible for their actions. The NHRC said that non-compliance with the Supreme Court order to the government to make humanitarian law and non-compliance of parliamentary stricture passed on 19 July 2006, gave rise to impunity.

३. नागरिक तथा राजनीतिक अधिकारको सबलीकरणको निम्ति अभियान

हिरासतमा हुने यातना तथा मृत्यु विरूद्धको अभियान

प्यानल छलफल कार्यक्रममा सहभागिता

२०७८ साल श्रावण १४ गते काठमाडौं विश्वविद्यालय युथ नेटवर्क र फ्युजन युथ नेटवर्कले धुलिखेलस्थित काठमाडौं विश्वविद्यालयको सभा हलमा "हिरासतमा हुने मृत्यु" विषयक एक सेमिनार गोष्ठीको आयोजना गरेका थियो। उक्त कार्यक्रममा एमनेस्टी नेपालको तर्फबाट उपस्थित भई सहजीकरण गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रममा करिब ७० जना विद्यार्थीको उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रममा नेपालमा हिरासतमा मृत्युको अवस्था अवस्था, प्रहरी हिरासतमा हुने यातनाका विषय र सन् २०२० देखि एम्नेस्टी नेपालले चलाइरहेको "Stop Custodial Deaths" अभियानको बारेमा करिब २५ मिनेटको प्रस्तुति राखेको थियो।

पोस्टरहरू प्रदर्शन कार्यक्रम

२७ जनवरी २०२३ मा कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्कले "यातनाबाट मुक्त भई बाँच्न पाउने अधिकार"को नारा सहित पोस्टर प्रेसेन्टेशन अभियान संचालन गरेको थियो। उक्त अभियानमा कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्कका सदस्यज्यूहरूले "यातना मानवता विरुद्धको अपराध हो" "No one shall be subjected to torture or to

cruel degrading treatment or punishment" लेखिएका नाराहरू सहितको पोस्टरहरू प्रदर्शन गर्नुभएको थियो।

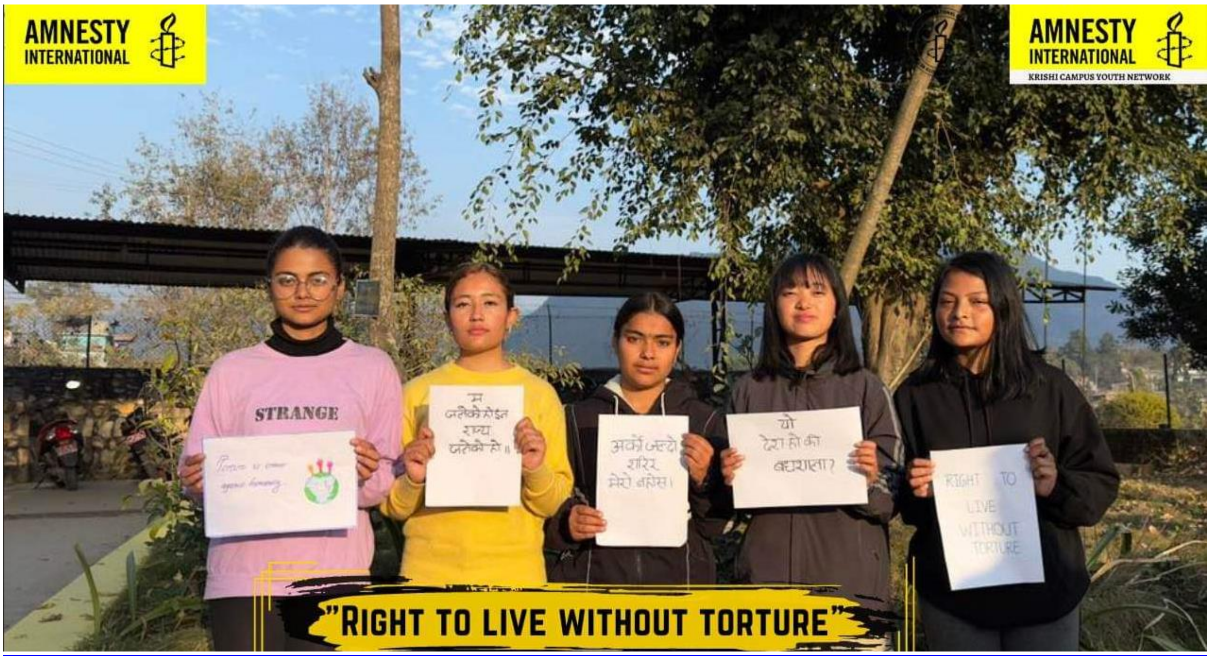

अभिव्यक्ति एवं शान्तिपूर्वक भेला हुने स्वतन्त्रताको सबलीकरणका निम्ति अभियान

मिटरब्याज पीडितहरूको आन्दोलनमा प्रहरीद्वारा भएको बलप्रयोगप्रति चिन्ता व्यक्त गर्दै संयुक्त विज्ञप्ति

अकाउन्टेबिलिटि वाच कमिटि, एड्भोकेसी फोरम नेपाल, जुरी नेपाल र एम्नेस्टी नेपालले शान्तिबाटिकामा अनसनरत रहेका मिटर ब्याज पीडितहरूको विरोध प्रदर्शनमा प्रहरीद्वारा भएको बल प्रयोगको घटनाको निन्दा गर्दै सरकारलाई मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण र प्रवर्द्धनका कानुनी दायित्वहरू पालना गर्न, मानवअधिकार र कानूनी शासन प्रतिको प्रतिबद्धता व्यवहारमा लागु गर्न, सबै प्रकारका प्रदर्शनकारीहरू/बन्दीहरूलाई नियन्त्रणमा लिँदा र/वा नियन्त्रणमा राख्दा कुनै पनि प्रकारको अमानवीय वा अपमानजनक व्यवहार नगर्न, यस घटनाको तत्काल विश्वसनीय, निष्पक्ष र स्वतन्त्र अनुसन्धान गर्न र जिम्मेवार व्यक्ति र/वा निकायलाई कारबाही गर्न, र पीडितहरूलाई कानून बमोजिम क्षतिपूर्ति प्रदान गर्न, मिटरब्याज पीडितको वास्तविक माग सम्बोधन गर्न र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न तत्काल कानूनी, प्रशासनिक र अन्य उपयुक्त उपायहरू लागू गर्न माग राख्दै संयुक्त विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। थप जानकारी यहाँ रहेको छः https://amnestynepal.org/joint-statement/stop-using-arbitrary-force।

अन्तर्राष्ट्रिय प्रेस स्वतन्त्रता दिवसको उपलक्षमा फोटो स्टन्ट कार्यक्रम

काठमाडौं विश्वविद्यालय युथ नेटवर्कले ३ मे २०२३ मा पर्ने अन्तर्राष्ट्रिय प्रेस स्वतन्त्रता दिवसको उपलक्षमा धुलिखेल, काभ्रे स्थित काठमाडौं विश्वविद्यालय स्कुल अफ लमा फोटो स्टन्ट कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।

४. आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारसम्बन्धी अभियान

फिफा विश्व वर्ल्डकपको पूर्व तयारीमा संलग्न आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारका निम्ति अभियान

प्रतिवेदन एवं प्रेस विज्ञप्ति सार्वजनिकीकरण

विश्वकप सुरू हुन ठिक एक महिना अघिको पृष्ठभूमिमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले अक्टोबर २० मा "*अनफिनिस्ड बिजनेसः रोडम्याप फर कतार टु फुलफिल प्रोमिसेज् अन माइग्रेन्ट वर्कर्ज राइट्स*" भन्ने प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्दै कतारमा सुरू भएका श्रम सुधारका प्रयासहरू अझै पूरा नभएको स्मरण गर्दै त्यहाँ दुव्र्यहारमा परेका श्रमिकहरूलाई क्षतिपूर्ति दिलाउनका लागि कतार र फिफा दुवैलाई एक क्षतिपूर्ति कोष स्थापना गर्न पुनः आह्वान गरेको छ। यस क्रममा एम्नेस्टी नेपालले प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने, प्रेस विज्ञप्तिलाई नेपालीमा अनुवाद गर्ने कार्य गरेको थियो जसलाई विभिन्न सञ्चार माध्यमले संप्रेषण गरेका थिए। यस आह्वानलाई ग्लोबल पिटिसनका माध्यमबाट पनि अघि बढाइएको थियो। उक्त पिटिसन एम्नेस्टी नेपालको वेबसाइटमा यहाँ रहेको छ।

फिफा वर्ल्ड कप २०२२ को दौरान आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारसम्बन्धी अभियानहरू

सन् २०२२ को नोभेम्बर २० देखि फुटबलको सबैभन्दा ठूलो अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिश्पर्धा फिफा वर्ल्डकप २०२२ कतारमा सुरू भएको थियो। उक्त प्रतियोगिता डिसेम्बर १८ मा समापन पनि भइसकेको छ। तर त्यस फिफा प्रतियोगिता संभव बनाउनका लागि नेपाल लगायतका देशका लाखौं सङ्ख्याका आप्रवासी श्रमिकहरूले बगाएको रगत, पसिना र आँसुको उचित मूल्याङ्कन र क्षतिपूर्ति नभएको सन्दभर्मा एम्नेस्टी इन्टरनेसनललगायतका मानवअधिकार संघ संस्थाहरूले कतार र फिफालाई उचित पारिश्रमिक नपाएका, पारिश्रमिक चोरी गरिएका, मृत्य र अपाङ्गता लगायत अन्य ज्यादती भोगेका श्रमिकहरूलाई क्षतिपूर्ति प्रदान

गर्नका लागि माग गरिरहेका थिए। यस अभियानमा एम्नेस्टी नेपाल शाखाले पनि सक्रियताका साथ विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरू गरेको थियो।

उक्त गतिविधिहरूका सम्बन्धमा सदस्यहरूलाई तपसिलबमोजिम जानकारी पनि गराइएको थियो।

यस अभियानमा एम्नेस्टी नेपाल शाखाले पनि सक्रियताका साथ विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरू गरेको थियो। केकस्ता गतिविधिहरू भए भन्नेसम्बन्धी तपसिलको संक्षिप्त जानकारीसहितको इमेल समग्र मेम्बरसिपलाई संप्रेशित पनि गरिएको थियो :

Dear All,

Hope you are all well.

The World Cup 2022 is over, but our advocacy for the rights of the thousands of migrant workers remains. As you know, Amnesty is campaigning for a call to compensate the migrant workers who contributed to make the World Cup happen with their blood, toil and tears. Many lost their lives, many faced inhumane treatment and abuses and many of them continue to face wage theft, non-payment of their salary and so forth. So, our call was for the FIFA and Qatar to set up a joint remediation fund to compensate these workers. We called on FIFA to allocate at minimum 400 million dollar that it was spending to reward the world cup winners.

Among a number of other actions on this campaign, we arranged a display of messages in a billboard in three places in Kathmandu (Tribhuvan Int. Airport, New Baneshwar and Koteswor) on 14 December. The photos of the billboard and messages were carried by many news sites in Nepal and elsewhere including by the Guardian. Attached kindly find some of the photos of these coverages.

We also collaborated with over three dozen Nepali civil society organizations to send a joint letter to the president of FIFA Gianni Infantino along with a joint Press Release on 15 December. This action was also widely covered in Nepal and elsewhere, some of which are compiled and attached herewith for your reference.

AI Nepal Director Nirajan Thapaliya was interviewed by the Kantipur television on 17 Dec on these issues which you can view here: https://www.youtube.com/watch?v=UKwwWkgVfSc

The Director's interview is also carried by some other online news sites: https://fb.watch/hzCnCUiZzI/ And this one as well: 'विश्वकप विजेताले जति रकम पाउँछ त्यति नै रकम श्रमिकले क्षतिपूर्ति पाउनु पर्छ' (भिडियो) – JIBIKO.COM

Meanwhile, AI Nepal completed its Project to produce **a documentary relating to the Deaths of Nepali migrant workers** in Qatar and other destination countries. The documentary, which is entitled **"Deaths Unexplained",** highlights how Nepali migrant workers have lost their lives in various destination countries during their foreign employment and how the families suffer without knowing the actual truth of the causes of these deaths many of which are attributed, without adequate investigation, to "natural causes", vaguely defined as sudden cardiac arrest or heart attack. This has consequently led

the bereaved families back home not being able to claim compensation for the loss of their family members. We screened the documentary at our 31st General meeting in Gaidakot, Nawalparasi on 17 December. The documentary was also screened at the 10th Nepal Human Rights International Film Festival in Kathmandu on 18 December. The good news is that it has been awarded as a 'Jury Special Mention' (Non-fiction category).

The You Tube link to the documentary is here: https://youtu.be/sUe9bIneYEA

Many thanks for watching, sharing and promoting the video and for standing up for Human Rights.

माथिको जानकारी इमेलमा जनाइएअनुसार डिसेम्बर १४ मा काठमाडौंको त्रिभुवन विमानस्थल, नयाँ बानेश्वर र कोटेश्वरमा एम्नेस्टी नेपालले बिहान ८ बजेदेखि बेलुकि ९ बजेसम्म बिलबोर्ड श्रमिक अधिकारप्रति फिफाको दायित्व झल्काउने साङ्केतिक सन्देशसहतिको तस्बीरहरू प्रदर्शन गरेको थियो। त्यसैगरी १५ डिसेम्बरमा तीन दर्जन भन्दा धेरै नेपाली नागरिक संस्थाहरूले फिफा अध्यक्ष जियानी इन्फ्यान्टिनोलाई एउटा खुला संयुक्त पत्र प्रेशित गरेका थिए। सोही दिन एउटा सार्वजनिक विज्ञप्ति पनि जारी गरिएको थियो। बिलबोर्डमा राखिएको फोटो र उक्त विज्ञप्तिका केही मिडिया कभरेजहरू:

accountabilitylab NEPAL

AMNESTY INTERNATIONAL

न्याय तथा अधिकार संस्था-नेपाल
Justice and Rights Institute-Nepal
JuRI-Nepal

equidem

Mr. Gianni Infantino
President
Federation Internationale de Football Association
FIFA-Strasse 20
P.O. Box 8044
Zurich, Switzerland

15 December 2022

Dear President Gianni Infantino

We are writing to you as a group of Nepali organisations that have, for many years, worked to document and highlight the exploitation faced by many of our compatriots in Qatar and in other countries across the Gulf.

As you know, hundreds of thousands of Nepalis have travelled to Qatar since FIFA awarded the World Cup in 2010, seeking better employment opportunities they are unable to find at home. They have built the stadiums, roads, metro lines and hotels that have made the 2022 World Cup possible. For some, this has provided the means to support families back home. For many others, it has led to debt, poverty and abuse.

Our concerns for the rights of Nepalis in Qatar did not start when FIFA awarded the World Cup and will not end when the tournament is over. The stories of stolen wages and broken dreams are part of our everyday life. We are far too familiar with images of coffins arriving at Tribhuvan International airport.

We have welcomed promises of reform in Qatar but we know that workers remain at the mercy of ruinous recruitment fees and still lack guarantees that they will earn decent wages, work in safe conditions and be treated with dignity. Illegal fees are still charged, days off are refused, bodies still return without explanation.

Yes, this World Cup has eventually brought some change. But it will be 'too little, too late' for thousands of our compatriots who returned home after having lost so much to make your tournament possible. It would be unforgiveable for you to continue to ignore their plight, and to deny their right to compensation. The pain suffered over the last decade cannot be reduced to numbers or statistics – they are workers who have lost their life savings, children who have lost their education, families who has lost their sons, fathers, brothers and husbands. Their losses are real and cannot be dismissed.

We know that Qatar has recently set up a fund to compensate workers who can prove in court they have had wages stolen, but we also know from our own experience that this fund is next to impossible to access once a worker has left the country and even for those in Qatar as they are scared of facing possible negative repercussions on them from their employers or the authority for filing complaints. We know too that this fund does not compensate families of loved ones whose deaths were never recognised as being linked to their work. Unless this changes, thousands of people who contributed to Qatar's hosting of the World Cup will continue to be denied what should rightfully be theirs.

We therefore call on you, President Infantino, to stop looking the other way while the citizens of our country – and all other nationalities - are denied their rights. Instead, we call on you to 'focus on the workers' and use all the financial and political resources at your disposal to set up a programme to compensate workers and their families who lost so much so that others – including FIFA - may win.

Yours Sincerely,
Accountability Lab, Nepal
Accountability Watch Committee, Nepal
Amnesty International Nepal
Inhured International Nepal
Justice and Rights Institute (JuRI) Nepal
National Network for Safe Migration (NNSM), on behalf of 32 member organizations
Equidem Nepal

E KATHMANDU
WITHOUT FEAR OR FAVOUR
Thursday,

POST PHOTO: ANGAD DHAKAL

A billboard installed by Amnesty International at the entrance to Kathmandu's Tribhuvan International Airport protesting the exploitation of migrant workers in Qatar, pictured Wednesday. The message reads: "Meet the most industrious lot in Qatar. How nice it would be if they were compensated for their hard work." An investigation by the British daily The Guardian showed 1,641 Nepalis were among over 6,500 foreign migrant workers who died in Qatar in the past decade.

Nepal rights groups ask FIFA chief to ensure compensation for Nepali workers

POST REPORT
KATHMANDU, DEC 14

Amid the reluctance of the Qatar government to provide adequate compensation to the Nepali workers involved in the construction of the infrastructure for the ongoing football World Cup, around three dozen human rights organisations on Wednesday wrote to Gianni Infantino, the president of the global footballing body FIFA, the World Cup organiser, to take initiative to ensure compensation for the workers.

The human rights organisations in their letters have said it would be unforgivable if Infantino continued to ignore the plight of the Nepali workers and to deny their right to compensation. "We call on you to focus on the workers and use all the financial and political resources at your disposal to set up a programme to compensate workers and their families who lost so much so that others—including FIFA—may win," reads the letter.

The rights groups have displayed their demands on billboards across Kathmandu, including at the Tribhuvan International Airport, which regularly receives returnee Nepali migrant workers—both alive and dead—from abroad including Qatar.

>> Continued on page 2

FIFA urged to pay Nepali workers who 'made WC possible'

Himalayan News Service
Kathmandu, December 15

Over three dozen Nepali civil society organisations today published an open letter to FIFA President Gianni Infantino, urging him to "stop looking the other way" while migrant workers are being denied compensation after having suffered abuses in Qatar.

The organisations have displayed their message on billboards across Kathmandu, including at Tribhuvan International Airport, where workers from Qatar often return without wages and at times coffins arrive with bodies of deceased migrant workers.

The letter highlights how migrant workers, who have returned to Nepal, are unable to access a compensation fund set up by Qatar in 2018 to reimburse stolen wages, and how bereaved families are unable to receive compensation if cause of their loved one's death is not investigated.

"We have come together to urge Gianni Infantino to make good on FIFA's promise to respect workers' rights and compensate workers who have suffered abuses and families who have lost loved ones," said Som Prasad Lamichhane, executive director of Pravasi Nepali Coordination Committee.

"We know the real human cost of abuses faced by so many workers in Qatar. Families have plunged into poverty, children have been taken out of school, and workers forced to migrate again to pay off debts. FIFA cannot be blind to this reality and must act to make things right."

AFP

A file photo of workers queuing in Kathmandu to obtain documents to leave Nepal. Many Nepali workers returned from Qatar with unpaid wages before soccer World Cup kicked off.

> "Families have plunged into poverty, children have been taken out of school, and workers forced to migrate again to pay off debts. FIFA cannot be blind to this reality and must act to make things right"

In a press release today, Amnesty International Nepal said that around 400,000 workers from Nepal were employed across a range of sectors in Qatar and even played a huge role in building vast infrastructure projects required to host the 2022 FIFA World Cup.

While remittances from workers abroad play a major part in Nepal's economy, those who have travelled to work in the Gulf and elsewhere have regularly suffered a range of labour abuses.

Nepali workers typically pay illegal recruitment fees of over $1,000 to secure jobs and human rights organisations regularly document cases of forced labour and unpaid wages, including at sites linked to the World Cup.

"Workers have also lost lives due to dangerous working conditions and their deaths have rarely been investigated. A peer-reviewed study found that deaths of at least 200 Nepali construction workers could have been prevented between 2009 and 2017 with adequate protection from extreme heat," the AI said.

In recent years, Qatar has introduced a number of reforms to strengthen labour laws and opened a new visa centre in Nepal aiming to reduce abuses. Despite some progress, abuses persist on a significant scale. "There is a huge danger that when the final whistle is blown on the World Cup, the contribution and sacrifice of so many migrant workers will be forgotten and their claims to justice and compensation ignored," said Nirajan Thapaliya, director of AI Nepal.

"If FIFA wants to show respect towards the people who made this tournament possible, Gianni Infantino should ensure that workers and their families are compensated. Their claims must not be dismissed any longer."

Since May, a global coalition of human rights organisations, trade unions, and fans' groups have called on FIFA and Qatar to set up a remediation programme that would compensate workers and invest in programmes to prevent future abuses.

The call has been supported by 12 football associations and four FIFA sponsors. Opinion polls also show that it is supported by a large majority of the public in 15 countries.

However, FIFA has continued to refuse to compensate workers. On Monday, a coalition of international human rights organisations criticised FIFA for 'misleading the world' on workers' compensation. Though FIFA officials have said that they were working on a plan to ensure workers were compensated, Gianni Infantino passed the buck on the eve of the tournament and said that anyone who had suffered abuses should simply "contact the relevant authorities to seek due recompense" from Qatar's existing compensation fund. However, this mechanism remains inaccessible to those who have already left the country, caps the amount that can be paid to each worker, and will not support families of workers whose deaths may have been wrongly attributed to 'natural causes' because investigations were not carried out.

The coalition called on Gianni Infantino to use a newly-announced Legacy Fund to compensate workers and establish an independent migrant workers' centre as requested by trade unions, such as Building and Wood Workers' International. Though the size of the proposed fund is not yet known, it is intended to support educational projects and a planned 'labour excellence hub'.

Rights groups urge FIFA to ensure reparations for Nepali workers

>> Continued from page 1

They wrote to the FIFA chief as the month-long mega footballing event wraps up on Sunday with the final match between Argentina and the winner of the semi-final between France and Morocco. They have reminded Infantino that hundreds of thousands of Nepalis have travelled to Qatar since 2010, when FIFA selected the Gulf emirate to host the 2022 World Cup, to build stadiums, roads and metro lines that have made the mega sporting event possible. For some, this has provided the means to support families back home and for many others, it has led to debt, poverty and abuse, said the human rights watchdogs.

"Our concerns for the rights of Nepalis in Qatar did not start when FIFA awarded the World Cup and will not end when the tournament is over. The stories of stolen wages and broken dreams are part of our everyday life. We are far too familiar with images of coffins arriving at Tribhuvan airport," reads the letter by Amnesty International Nepal, Accountability Watch Group and National Network for Safe Migration, among others.

While welcoming the commitment of Qatar for labour reforms, the letter highlights that the workers remain at the mercy of ruinous recruitment fees and still lack guarantees of decent wages, safe working conditions and dignity. Illegal fees are still handed over, days off are refused, bodies still return without explanation, according to the letter.

"The World Cup has eventually brought some change. But it will be 'too little, too late' for thousands of our compatriots who returned home after having lost so much to make your tournament possible. It would be unforgivable for you to continue to ignore their plight, and to deny their right to compensation," reads the letter. "The pain suffered over the last decade cannot be reduced to numbers or statistics—they are workers who have lost their life savings, children who have lost their education, families who have lost their sons, fathers, brothers and husbands. Their losses are real and cannot be dismissed."

Following widespread pressure, Qatar recently set up a fund to compensate workers who can prove in court they have had wages stolen. However, the road to compensation is not easy. The fund does not compensate families of loved ones whose deaths were never recognised as being linked to their work. Unless this changes, thousands of people who contributed to Qatar's hosting of the World Cup will continue to be denied what should rightfully be theirs, according to the human rights watchdogs.

Though Qatar is yet to make public the exact number of workers who lost their lives working on World Cup-related projects since it won the bid to host the World Cup in 2010, Hassan al-Thawadi, the secretary general of the Supreme Committee for delivery and legacy, which is responsible for the delivery of the World Cup, recently said in an interview that their numbers were between 400 and 500. "The letter is our attempt to build pressure on the top football governing body to show due concerns towards the plight of the migrant workers who have contributed so much to make the World Cup happen," Nirajan Thapaliya, director at Amnesty International, Nepal, told the Post.

1. The Kathmandu Post: Nepal rights groups ask FIFA chief to ensure compensation for Nepali workers
2. Nepal Live Today: Nepali civil society groups urge FIFA president not to dismiss migrant workers' compensation claims
3. Aawaj News: Right groups urge FIFA to 'make things right' for Nepali migrant workers with proper compensation
4. Himal Sanchar: Letter to FIFA President seeking compensation for Qatari workers and their families
5. The Himalayan Times: FIFA urged to pay Nepali workers who 'made WC possible'
6. The Rising Nepal: Nepali groups urge FIFA to 'make things right' for migrant workers

7. Onlinekhabar: कतारका श्रमिक र उनीहरूका परिवारलाई क्षतिपूर्ति दिन फिफा अध्यक्षलाई पत्र
8. Radio Himalayan: आप्रवासी श्रमिकलाई क्षतिपूर्ति दिने कार्यलाई बेवास्ता नगर्न फिफा अध्यक्षलाई खुला पत्र
9. Ujyaalo Online: आप्रवासी श्रमिकलाई क्षतिपूर्ति दिने कार्यलाई बेवास्ता नगर्न फिफा अध्यक्षलाई खुला पत्र
10. Gorkhapatra: फिफा अध्यक्ष इन्फान्टिनोलाई नेपाली नागरिक समाजको आग्रह
11. Madhyanna : आप्रवासी कामदारको क्षतिपूर्ति रकम उपलब्ध गराउन फिफा अध्यक्षको ध्यानाकर्षण
12. Lokpath: नेपालका नागरिक समाजको फिफा अध्यक्षसँग आह्वान, आप्रवासी श्रमिकको क्षतिपूर्तिको मागदाबी स्वीकारियोस्
13. Radio Himalayan: आप्रवासी श्रमिकलाई क्षतिपूर्ति दिने कार्यलाई बेवास्ता नगर्न फिफा अध्यक्षलाई खुला पत्र
14. Himal Press: फिफामाथि आप्रवासी श्रमिकको बलिदान नभुल्न दबाब
15. उज्यालो अनलाइन : कतार विश्वकप २०२२ : अर्जेन्टिनाको खुसी र श्रमिकको आँसु
16. The Bengaluru Live: Soccer-Nepali groups urge FIFA to 'make things right' for migrant workers
17. Latestly: More Than Three Dozen Nepali Civil Society Organizations Have Written an Open Letter to ...
18. Indian Times: FIFA World Cup: Nepali Groups Urge Football Body To 'make things Right' For Migrant Workers In Qatar
19. BD News 24: Nepali groups urge FIFA to 'make things right' for migrant workers
20. Dhaka Tribune: Nepal rights groups ask Fifa to ensure compensation for workers
21. Dawn: Amnesty pleads for FIFA to compensate World Cup migrant workers
22. The Star: Soccer-Nepali groups urge FIFA to 'make things right' for migrant workers
23. The Irish Times: Nepali groups urge Fifa to 'stop looking the other way' while migrant workers are denied compensation
24. A Reuters: Nepali groups urge FIFA to 'make things right' for migrant workers
25. B Reuters: FIFA should back up migrant workers, demand Nepali groups
26. MSN: Nepali groups urge FIFA to 'make things right' for migrant workers
27. Yahoo: FIFA should back up migrant workers -Nepali groups
28. Bleach Report: Amnesty International Wants $440M from FIFA to Compensate Qatar World Cup Workers
29. Inside World Football: Nepalese call on Infantino to 'stop looking the other way' over migrant worker compensation

त्यसैगरी १५ डिसेम्बरमा तीन दर्जन भन्दा धेरै नेपाली नागरिक संस्थाहरूले फिफा अध्यक्ष जियानी इन्फ्यान्टिनोलाई एउटा खुला संयुक्त पत्र प्रेशित गरेका थिए। सोही दिन एउटा सार्वजनिक विज्ञप्ति पनि जारी गरिएको थियो। सोहि क्रममा कान्तिपुर टेलिभिजनलाई १७ डिसेम्बरमा यस विषयमा मैले दिएको अन्तर्वार्ता यहाँ उपलब्ध छ: https://www.youtube.com/watch?v=UKwwWkgVfSc

नेपाली आप्रवासी श्रमिकले विभिन्न श्रम गन्तव्य मुलुकहरूमा रोजगारीको क्रममा ज्यान गुमाउँदा सो मृत्युको कारणका बारेमा राम्रोसँग अनुसन्धान नगरी प्राकृतिक कारण, कार्डियाक एरेस्ट वा हार्ट एट्याक भनेर अस्पष्ट रूपमा नै रिपोर्टहरू तयार पारिएका कारण आफ्ना प्रियजनको मृत्यु खास के कारणले भयो भन्ने थाहा पाउन नसकेर आफन्तले खेप्नु परेको पीडालाई समेटेर एक वृत्तचित्र एम्नेस्टी नेपालले निर्माण गरेको छ। उक्त वृतचित्र काठमाडौंमा आयोजित १० औं नेपाल मानवअधिकार अन्तर्राष्ट्रिय फिल्म फेस्टिवलमा १८ डिसेम्बरमा प्रस्तुत भई नन-फिक्सन विधामा निर्णायक मण्डल स्पेसल मेन्सन उपाधी प्राप्त गरेको थियो।

कतार विश्वकपमा श्रमिकले भोगेका दुर्व्यवहारका सवालमा पुनः खबरदारी

आप्रवासी श्रमिकहरू शोषणमा पर्ने जोखिम रहेको बारेमा फिफा र विश्वकप आयोजक कतारलाई दिइएको चेतावनी र श्रमिकहरूले आफूप्रति भएको व्यवहारबारे गरेका उजूरी र विरोधका बाबजुत गत वर्षको विश्वकपका लागि सुरक्षा गार्डका रूपमा नियुक्त गरिएका सयौं आप्रवासी श्रमिकहरूलाई उनीहरूले भोगेका दुर्व्यवहारमा अझैसम्म न्याय इन्कार गरिएको विषयमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले जुन १५ मा एक विज्ञप्ति जारी गरी पुनः आवाज उठाएको छ। थप जानकारीका लागि यहाँ क्लिक गर्नुहोला।

विश्वकप आयोजक राष्ट्र चयनका लागि मानवअधिकारलाई मुख्य मापदण्ड बनाउन आग्रह

एम्नेस्टी इन्टरनेसनललगायत मानवअधिकारवादी समूह, ट्रेड युनियन, खेलाडि र फ्यानहरू सम्मिलित खेलकुद् र अधिकार सञ्जाल (स्पोर्ट्स याण्ड राइट्स् अलायन्स) ले सन् २०३० को विश्वकप फुटबलको आयोजक राष्ट्र छनोट गर्नका लागि मानवअधिकारलाई प्राथमिक विषयका रूपमा हेर्नुपर्ने जनाएका छन्। सन् २०१७ मा मानवअधिकारसम्बन्धी नीति र *बिडिङ्ग*का लागि आवश्यक मापदण्डहरू सार्वजनिक गरेको भएपनि फिफाले फुटबल आयोजनाका लागि जिम्मेवारी प्रदान गर्ने क्रममा मानवअधिकार जोखिमको उचित मूल्याङ्कन गर्न नसकेको जनाइएको छ। जुन २३ मा सार्वजनिक गरिएको यस संयुक्त आह्वानपत्रलाई एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले नेपालका सञ्चारजगत र नागरिक समाजमा संप्रेषण गरेको थियो। थप जानकारी यहाँ रहेको छ।

ज्यान गुमाएका आप्रवासी श्रमिकहरूको न्यायका लागि नर्वेजीयन फुटबलरको अपिल

वैदेशिक रोजगारीको क्रममा कतारमा ज्यान गुमाएकाहरूको न्याय र क्षतिपूर्तिका लागि नर्वेजीयन महिला फुटबलका स्टार खेलाडी *बालों ड ओर* विजेता आडा सोसलमर्ग हेगर्बर्गले एउटा भिडियो सन्देशमार्फत अपिल गर्नुभएको छ। यस भिडियो संदेश तयार गर्न र पीडित महिलाको आवाज उनीसम्म पुर्याउनका लागि एम्नेस्टी नेपालका कर्मचारीले धेरै लामो परिश्रम गरेका थिए।

यस विषयमा समूह तथा युथ नेटवर्कद्वारा आयोजित अभियानात्मक गतिविधि

यस विषयमा एम्नेस्टी नेपाल आबद्ध युथ नेटवर्क र समूहहरूले निम्नानुसारका विभिन्न अभियानात्मक गतिविधिहरू आयोजना गर्यो:

- समूह ८२, पोखराले नोभेम्बर २८ मा पोखरामा एक भेला आयोजना गर्दै "फिफाले यस विषयमा के गरिरहेको छ?" भन्ने आशयका स्लोगनहरू सहितका पम्प्लेटहरू प्रदर्शन गर्यो।

- फरेस्ट्री युथ नेटवर्कले १ मे २०२३ मा पर्ने अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको अवसरमा फिफा विश्वकपको पूर्वतयारीको क्रममा मृत्यु भएका आप्रवासी श्रमिकहरूको परिवारजनहरूलाई फिफाले परिपूरण प्रदान गर्नुपर्छ भन्ने माग सहित प्रदर्शनको आयोजना गर्यो।

अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवसको अवसरमा सार्वजनिक कार्यक्रम

अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस मार्च ८ को सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपालले आप्रवासी महिला कामदार समूह (आमकास नेपाल) सँगको सहकारीमा एक सार्वजनिक कार्यक्रम आयोजना गर्यो। उक्त कार्यक्रममा वैदेशिक रोजगारी र विशेष गरी घरेलु श्रमिकका रूपमा वैदेशिक रोजगारीमा जानका लागि नेपाली महिलामाथि विद्यमान बन्देज हटाउन माग गर्दै प्रेस विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। उक्त विज्ञप्तिलाई निम्न सञ्चार माध्यमहरूले सम्प्रेषण गरेका थिए। जस्तै:

१. Government urged to respect women's rights to safely migrate for work of their choices:
https://www.nepallivetoday.com/२०२३/०३/०८/government-urged-to-respect-womens-right-to-safely-migrate-for-work-of-their-choices/

२. कामका लागि सुरक्षित तवरले आप्रवासन गर्न पाउने महिलाको अधिकारको सम्मान गर्न आग्रह:
https://actionkhabar.com/news/2023/03/07/4624

३. नेपाली महिलालाई सहजतापूर्वक विदेश जान र रोजगारी गर्न पाउने व्यवस्था मिलाउन माग:
https://www.aarthikdainik.com/news/84959/

आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारसम्बन्धी प्रतिक्रियात्मक गतिविधिहरू

साउदीमा नेपाली नागरिकको दुखःद् मृत्युदण्ड

कार्तिक ६ गते साउदी अरबमा एक नेपाली नागरिक (उदयपुरका बिबेक दाहल) को मृत्युदण्ड फैसला कार्यान्वयन गरिएको समाचार आएलगत्तै सञ्चारमा माध्यमहरूले एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको प्रतिकृया माग गर्दै मलाई सम्पर्क गरेका थिए । यस घटनालाई उद्धृत गर्दै एम्नेस्टी नेपालले ट्विट गरेको थियो।

:om/news/2022/11/03/1667436804517l8423.html

कान्तिपुर

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले साउदीलाई मृत्युदण्डसम्बन्धी कानुन खारेज गर्न सार्वजनिक आह्वान गर्दै आएको छ। 'मृत्युदण्ड सजाय पाइसकेकालाई कार्यान्वयन नगर्न र मृत्युदण्ड दिने कानुन खारेज गर्न साउदीलाई आह्वान गर्दै आइरहेका छौं,' एम्नेस्टीका नेपाल प्रमुख नीराजन थपलियाले भने, 'नेपाली श्रमिकलाई मृत्युदण्डको सजाय कार्यान्वयन गर्नु निकै दुःखद हो।'

Amnesty International Nepal @amnestynepal · Nov 2

Death penalty is the ultimate cruel, inhuman & degrading punishment, & a violation of the right to life. We urge Saudi Arabia to establish an official moratorium on all executions & initiate legislation to totally abolish the death penalty for all crimes.

kathmandupost.com
Saudi Arabia beheads Nepali national
Saudi officials ignored Nepal's requests for clemency for Bibek Dahal, who was convicted of murder and bestiality.

५. राइट फर राइट्स् अभियान

सन् २०२२ को विश्वव्यापी पत्र लेखन (*राइट्स् फर राइट्स्*) अभियानका लागि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले चयन गरेका दश केसहरूमध्ये एम्नेस्टी नेपालले निम्न पाँच वटा केसहरूमा अभियान गरिएको थियो: १) बंगलादेशका शहनेवाज चौधरी २) हङ्कङ्का चाउ हाङ् टुङ् ३) पाराग्वेयका यिरेन रोटेला र मारियना सेपुल्भेदा ४) रसियाका अलेक्सेन्ड्रा सोचिलेन्को र ५) जिम्बाबेका सिसिलिया चिम्बिरी। अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकारको अभ्यास गरेको र शक्ति र सत्ताको आडमा भएका ज्यादती र अन्यायको विरुद्ध आवाज उठाएकोमा उनीहरू सबैलाई राज्यले गलत र झूठा मुद्धाहरू लगाएर गिरफ्तार गर्ने, यातना दिने र गैरकानुनी थुनामा राख्ने आदि कार्य गरेको छ।

राइट फर राइट्सका केसहरूको छनोट गर्नको लागि छलफल कार्यक्रम

राइट फर राइट्स् २०२२ मा कुन कुन मुद्दा र केसहरू समावेश गर्ने भनी निर्णय गर्नु पूर्व *अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार समिति, युथ पाओर याक्सन नेटवर्क* र *मानवअधिकार अभियान समिति*का संयोजक र सदस्यहरूसँग जुम र सचिवालयमा उपस्थित भई हाइब्रिड मोडलमा एउटा छलफल कार्यक्रम गरिएको थियो। उक्त छलफलको निष्कर्ष अनुरूप माथि उल्लिखित पाँच मुद्दाका अलावा एम्नेस्टी नेपालले सन् २०२१ कै राइट फर राइट्स् कार्यक्रममा समावेश गरी अभियान सञ्चालन गर्दै आएको "हिरासतमा मृत्यु"को स्थानीय मानवअधिकारको सवाललाई नै सन् २०२२ को पत्र लेखनमा पनि निरन्तरता दिइरहेको छ।

राइट फर राइट्स् राष्ट्रिय कार्यशाला

राइट फर राइट्स् २०२२ अभियानलाई स्थानीय सदस्यता संयन्त्रको संलग्नता र परिचालनमा कसरी थप प्रभावकारी र चुस्त बनाउन सकिन्छ भन्ने मनशायका साथ एम्नेस्टी नेपालले नेपालभरीका समूह र युथनेटवर्क प्रतिनिधिको सहभागितामा मंसिर १० गते (नोभेम्बर २६) चितवनको रत्नगरस्थित स्टार ब्याङ्क्वेटमा एउटा

राष्ट्रिय कार्यशाला आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यशालामा ८५ जनाको सहभागिता रहेको थियो र कार्यशालाका दौरान अभियानलाई स्थानीय स्तरमा कसरी सञ्चालन गर्ने, कसरी पब्लिकमाझ पुग्ने र उनीहरूको जिज्ञाशाहरूलाई संबोधन गरी मानवअधिकारको पक्षमा उभिनका लागि कसरी अभिप्रेरित गर्ने भन्ने सवालमा केस स्टडी र प्रयोगात्मक अभ्यासहरू गरिएको थियो।

कार्यशाला समापनपछिको खिचिएको फोटो

राइट फर राइट्स् अभियानमा समूह तथा युथ नेटवर्कहरूको सहभागिता

सधैंझैं यस वर्ष पनि एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समुह तथा युथ नेटवर्कहरूले विभिन्न गतिविधिहरू सहित *राइट फर राइट्स्* अभियान संचालन गरेका थिए। उदाहरणका लागिः

- १० डिसेम्बर २०२२ मा मानवअधिकार दिवसको उपलक्षमा समूह ३४ ले बालुवाटारमा *राइट फर राइट्स्* सामुहिक हस्ताक्षर कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।
- जोसेप युथ नेटवर्कले ८ डिसेम्बर, १४ डिसेम्बर र २० डिसेम्बर लगायत विभिन्न मितिमा ललितपुर जिल्ला र काठमाडौं जिल्लाका विभिन्न स्थानमा *राइट फर राइट्स्* सामुहिक हस्ताक्षर कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।

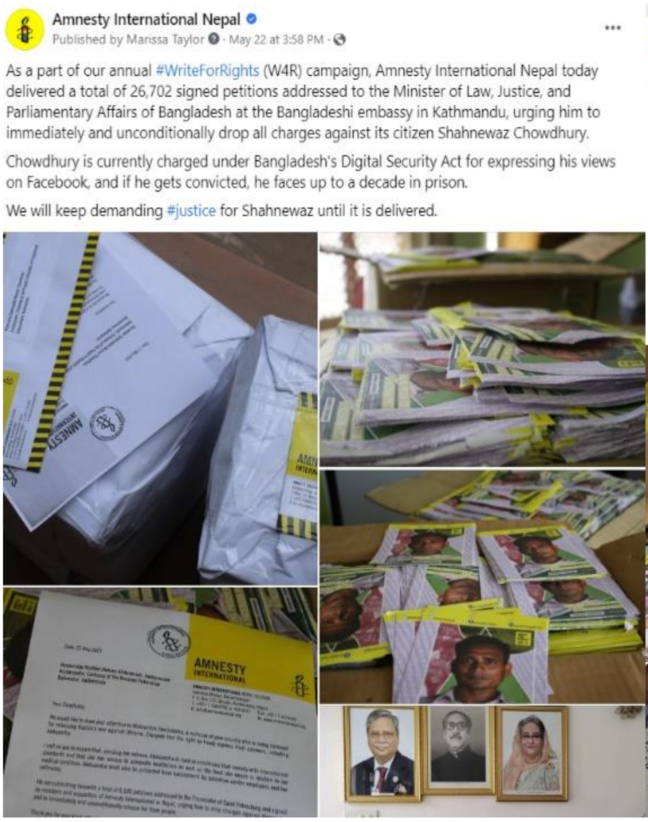

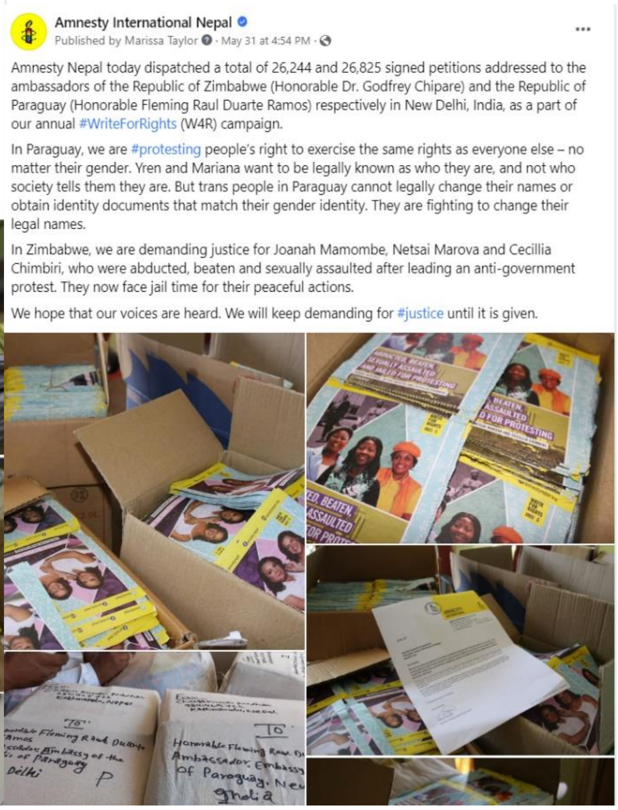

राइट फर राइट्स् अभियान अन्तर्गत यी र यस्ता सामुहिक हस्ताक्षर सङ्कलन कार्यक्रम, पब्लिक याक्सन, मानवअधिकार शिक्षा सत्रहरू संचालन गरी विभिन्न समूह तथा युथ नेटवर्कले निम्नानुसारको संख्यामा पिटिसन सङ्कलन गरेका थिए:

क्र.स.	समूह/युथ नेटवर्क	जम्मा
१	**महिला समूह-५५, पनौती**	**१९९८८**
२	**समूह-८२, पोखरा**	**१७६४१**
३	**फ्युजन युथ नेटवर्क, भक्तपुर**	**९२०२**
४	समूह-८०, काठमाडौं	८२२४
५	नेपाल युथ नेटवर्क, काठमाडौं	८०००
६	जोसेफ युथ नेटवर्क, काठमाडौं	७३२८
७	त्रिचन्द्र युथ नेटवर्क, काठमाडौं	६२१५
८	महिला समूह-५०, भक्तपुर	५९२१
९	समूह-६९, सुर्खेत	५७५५
१०	भिक्टोरिया युथ नेटवर्क, दाङ	५३९८
११	काठमाडौं युनिभर्सिटी युथ नेटवर्क, धुलीखेल	५३३२
१२	ऐश्वर्या युथ नेटवर्क, कैलाली	३७८२
१३	एनसिसी, थापाथली, डाइनामिक युथ नेटवर्क, काठमाडौं	३५२१

१४	अग्रासन युथ नेटवर्क, दाङ	३३२१
१५	समूह-६१, पाटन, ललितपुर	३००१
१६	इलाइजन युथ नेटवर्क, काठमाडौं	२८२६
१७	पाखीवास युथ नेटवर्क, धनकुटा	२७२४
१८	सरलामाई समूह–९, मलंग्वा, सर्लाही	२५०८
१९	सोसियल वर्कर समूह–२५, चितवन	२४२९
२०	रामपुर युथ नेटवर्क, चितवन	२३१६
२१	जलेश्वरनाथ महिला समूह–५, महोत्तरी	१६९८
२२	युनाइटेड युथ नेटवर्क, काठमाडौं	१६४९
२३	समूह-१७, भक्तपुर	१६३२
२४	समूह-५६, भक्तपुर	१६०२
२५	लमही युथ नेटवर्क, दाङ	१५६८
२६	कैलाली युथ नेटवर्क, कैलाली	१५६४
२७	समूह-२२, धुलाबारी, झापा	१५३३
२८	समूह-३३, चितवन	१०८४
२९	समूह-५८, विर्तामोड, झापा	१०२३
३०	समूह-३९, नुवाकोट	९५२
३१	समूह-५४, पोखरा, काँस्की	९४७
३२	समूह-३४, काठमाडौं	८८२
३३	समूह-१८, काठमाडौं	८०९
३४	पुरनचौर युथ नेटवर्क, कास्की	७८३
३५	समूह-५७, जनकपुर	६१२
३६	समूह-८९, टिकापुर, कैलाली	५९६
३७	समूह-१४, उर्लाबारी, मोरङ्ग	५९०
३८	समूह-१९, रामेछाप	५८४
३९	समूह-७८, लालबन्दी, सर्लाही	५८१
४०	समूह-२८, अछाम	५७५
४१	कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क, लम्जुङ्ग	५६९
४२	देवी युथ नेटवर्क, विर्तामोड, झापा	५६८
४३	महिला समूह-४२, गोरखा	५६७
४४	गोरखा इन्टरनेसनल युथनेटवर्क, दाङ	५६५
४५	समूह-६५, कैलाली	५६४
४६	समूह-७१, कैलाली	५५५

४७	समूह-२, सुर्खेत	५३७
४८	समूह-३१, नवलपरासी	५३६
४९	समूह-४३, बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	५३५
५०	समूह-६६, दाङ्ग	५३१
५१	अम्विकेश्वरी युथ नेटवर्क, दाङ	५२९
५२	समूह-७६, गोरखा	५२६
५३	समूह-८, काठमाडौं	५२५
५४	समूह-६७, हेटौडा, मकवानपुर	५२२
५५	महोत्तरी युथ नेटवर्क, महोत्तरी	५०४
५६	समूह-८१, सिराहा	४९५
५७	बीरेन्द्रनगर युथ नेटवर्क, सुर्खेत	४९४
५८	समूह-७२, पनौती, काभ्रेपलाञ्चाक	४९१
५९	बाराही युथ नेटवर्क, पोखरा	४८३
६०	आयुर्वेद क्याम्पस युथ नेटवर्क, काठमाडौं	४७४
६१	समूह-२४, बारा	४५१
६२	धुलाबारी युथ नेटवर्क, धुलाबारी, झापा	४४२
६३	समूह-६४, चित्रवन, चितवन	४३८
६४	इञ्जिनियरिङ्ग युथ नेटवर्क, ललितपुर	४२१
६५	समूह-४०, कावासोती, नवलपरासी	३८७
६६	एमनेस्टी नेपाल सचिवालय	३८७
६७	समूह-७३, विराटनगर, मोरङ्ग	३८०
६८	दमक युथ नेटवर्क, दमक, झापा	३७५
६९	अनलाइन	१०२
जम्मा		**१,६०,६४९**

राइट फर राइट्स् २०२२ मा समूह तथा युथ नेटवर्कहरूको उल्लेख्य सहभागिताका कारणले यस वर्ष एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाले तपसिलको सङ्ख्यामा पिटिसनहरूमा हस्ताक्षर संकलन गरेको थियो।

नेपाल	जिम्बाब्वे	हंगकंग	रूस	बंगलादेश	पाराग्वे	जम्मा
२७८४६	२६२४४	२६७६२	२६२७०	२६७०२	२६८२५	**१६०६४९**

सन् २०२२ मा एम्नेस्टी नेपालले सङ्कलन गरेको उक्त पत्रहरूलाई बङ्गलादेश, जिम्बावे, पाराग्वे, रसियालगायत सम्बन्धित देशहरूमा पठाइएको छ।

६. मानवअधिकार शिक्षा

१. समूह तथा युथ नेटवर्कद्वारा संचालित मानवअधिकार शिक्षा सत्रमा सहभागिता र सहयोग

क. आयुर्वेद युथ नेटवर्कका सदस्यहरूका लागि अभिमूखिकरण कार्यक्रम

मिति २०७९ साउन १० गते (२६ जुलाई २०२२) कीर्तिपूर स्थित आयुर्वेद क्याम्समा आयोजित अभिमुखीकरण कार्यक्रममा मानवअधिकार र एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको गतिविधिको बारेमा जानकारी गराइएको थियो। आयुर्वेद युथ नेटवर्कका नयाँ सदस्यहरूका लागि आयोजना गरिएको यस कार्यक्रममा ५४ जनाको उपस्थिति रहेको थियो।

ख. फ्युजन युथनेटवर्कद्वारा आयोजित प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहभागिता

श्रावण ८ गते (२४ जुलाई) फ्युजन युथ नेटवर्कले काठमाडौं स्कूल अफ लको सेमिनार हलमा एक सदस्यता अभिमूखिकरण कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। उक्त अभिमूखिकरण कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका तर्फबाट अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी, नेसनल बोर्ड सदस्य मंजु विश्वकर्मा, निर्देशक र अभियान संयोजकको सहभागिता रहेको थियो। उपस्थित सहभागीहरूलाई एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको परिचय, यसको ग्लोबल गभर्नेन्स स्ट्रक्चर, नेपाल शाखाको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, अभियानहरू सञ्चालन गर्दा ख्याल गर्नुपर्ने विषयवस्तुहरू, एम्नेस्टीको सदस्य भएर प्राप्त गर्न सकिने सकारात्मक उपलब्धि, नेतृत्व क्षेमताको विकास जस्ता विषयहरूमा जानकारी गराइएको थियो।

ग. कपिलवस्तु र नवलपरासीका विभिन्न समूह र युथनेटवर्कहरूमा प्रशिक्षण कार्यक्रम

गत अक्टोबर १४ र १५ अर्थात असोज २८ र २९ गते एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी र म आफैंले कपिलवस्तुको गोरुसिंगे र नवलपरासी सुस्तापूर्वको कावासोतीमा भ्रमण गरी त्यहाँस्थित समूह ५१ र ४० का सदस्यहरूलाई एम्नेस्टी र मानवअधिकारका विषयमा प्रशिक्षण कार्य सम्पन्न गरेका थियौं । सो अवसरमा दुवै समूहहरूले आ-आफ्नो साधारण सभा पनि सम्पन्न गरेका थिए । यसै क्रममा पनौतीस्थित समूह ५५, जोसेफ युथनेटवर्क, समूह ८० लगायतका समूहका साधारण सभाहरूमा नेसनल बोर्डका तर्फबाट उपस्थिति रहेको थियो।

Amnesty International Nepal is 😌 feeling positive.
Published by Nirajan Thapaliya · October 15 ·

Movement building is as much a work of leadership as it is a work of art.

AI Nepal leadership visited Gorusinghe, Kapilbastu and Kawasoti, Bardaghat Susta East Nawalparasi on 14 and 15 October offering orientations to the Amnesty members of Group 51 and 40 respectively.

The leadership is encouraged to see the enthusiastic and engaged participation of the members. Thank you Mahendra Khanal & Baikuntha Prasad Aryal, coordinators of the two Groups for your dedication and hard work to strengthen the Amnesty movement at your locality.

घ. साउथ–वेस्टर्न स्टेट कलेजमा मानवअधिकार शिक्षा सत्र संचालन

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल समूह ८ द्वारा बसुन्धारा स्थित साउथ–वेस्टर्न स्टेट कलेजमा २०७९ असार २० गते (२०२२ जुलाई ४) आयोजित मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपाल सचिवालयका तर्फबाट मानवअधिकार शिक्षा अधिकृत र अभियान संयोजकको सहभागिता रहेको थियो। त्यसैगरी कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका महासचिव शचिता कुइँकेल र कोषाध्यक्ष रोशन बजगाईंज्यू पनि उपस्थित हुनुहुन्थ्यो। सो कार्यक्रममा विभिन्न संकायका स्नातक तहका करिब १५० विद्यार्थीहरू सहभागी थिए। कार्यक्रममा मानवअधिकारसम्बन्धी अभिमुखिकरणका साथै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल र एम्नेस्टी नेपालको बारे जानकारी गराइएको थियो। विद्यार्थीहरूलाई मानवअधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र, मानवअधिकार पुस्तिका लगायतका सामग्रीहरू पनि वितरण गरिएको थियो।

ङ. महोत्तरी, पर्सा र चितवनका सदस्यहरूद्वारा आयोजित कार्यक्रममा सहभागिता र सहजीकरण

२०८० असार ८, ९ र १० (२३, २४ र २५ जुन) गते अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीज्यू र मैले मधेश प्रदेशको महोत्तरी र पर्सा तथा बागमतीको चितवन भ्रमण गरी त्यहाँका समूह र युथनेटवर्कद्वारा आयोजित कार्यक्रममा सहभागिता जनाई सहजीकरण गरेका थियौं। असार ८ गते महोत्तरीस्थित समूह ५ र ७ का सदस्यहरूलाई इन्डक्सन/ओरिन्टेसन प्रदान गर्ने कार्य गरियो भने असार ९ गते समूह १६ बिरगन्जले आयोजना गरेको मानवअधिकार शिक्षा प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहजीकरण गरियो। समूह १६ ले बिरगन्ज

महानगरपालिकाका सबै वडा अध्यक्ष र सचिवलाई बिरगन्ज महानगरपालिकाको सभा हलमा मानवअधिकार शिक्षा सत्र सञ्चालन गरेको थियो। स्थानीय सरकारले मानवअधिकार संरक्षणका सवालमा ध्यान दिनुपर्ने विषय र जिम्मेवारीका साथै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल जस्ता संस्थाको भूमिकाका बारेमा प्रस्तुती गरिएको थियो। कार्यक्रमलाई बिरगन्ज महानगरपालिकाका उपप्रमुख इम्तियाज आलमले उद्घाटन गर्नुभएको थियो। यस कार्यक्रमलाई बिगरगन्ज एफएमले सार्वजनिक संप्रेषण गरी लाइभ प्रसारण पनि गरेको थियो जसलाई लाइभ १ र लाइभ २ मा हेर्न सकिन्छ। बिरगन्जको कार्यक्रमपछि अध्यक्षज्यू र मैले चितवनस्थित रामपुर युथनेटवर्कको इन्डक्सन कार्यक्रमलाई सहजीकरण गरेका थियौं। करिब १०० जनाको उपस्थितिमा रामपुर युथनेटवर्कका सदस्यहरूले निकै प्रभावकारी सत्रहरू सञ्चालन गरेका थिए जसमा अध्यक्षज्यू र मैले आवश्यक थप सहजीकरण गरेका थियौं।

च. फ्युजन युथ नेटवर्कका सदस्यहरूका लागि यौन दुर्व्यवहार विरूद्ध अभिमुखीकरण कार्यक्रम

फ्युजन युथ नेटवर्कको यौन दुर्व्यवहारसम्बन्धी सचेतना सत्रहरू संचालन गर्ने योजना रहेको कारण युथ नेटवर्कका सदस्यहरूको लागि २०७९ भाद्र ७ गते (२३ अगस्ट २०२२) अभिमुखीकरण कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। जूम मार्फत आयोजित यस कार्यक्रममा २८ जनाको सहभागिता रहेको थियो।

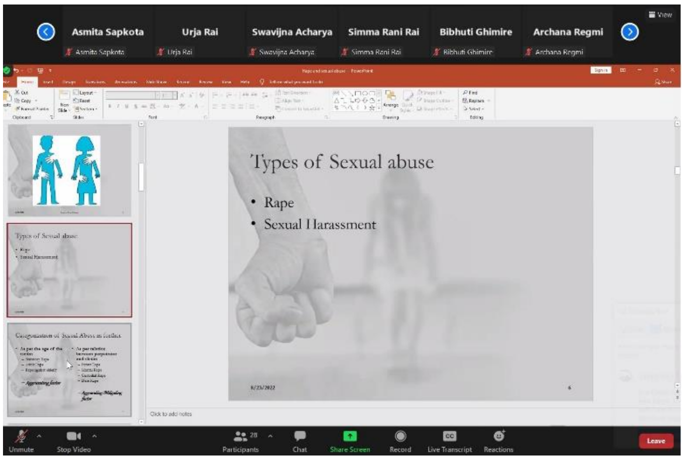

सो कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपाल सचिवालयको तर्फबाट मानवअधिकार शिक्षा अधिकृतद्वारा सत्र संचालन गरिएको थियो। त्यस सत्रमा यौन दुर्व्यवहार, बाल यौन दुराचार, राम्रो तथा नराम्रो छुवाई जस्ता विषयहरू संलग्न गरिएको थियो। साथै विद्यालय तहका विद्यार्थीहरूको लागि सत्र संचालन गर्दा ध्यान पुर्याउनुपर्ने कुराहरूबारे पनि छलफल भएको थियो र बालबालिकाहरूको लागि उपयुक्त हुन सक्ने गतिविधिको उदाहरणहरू पनि दिईएको थियो। यस कार्यक्रममा यौन दुर्व्यवहार भएको खण्डमा उजुरी कता र कसरी दर्ता गर्ने भन्ने बारे पनि जानकारी दिइएको थियो।यस कार्यक्रममा काठमाडौं स्कूल अफ् ल की सहायक प्राध्यापक लक्ष्मी बाखोदाले यौन दुर्व्यवहारसम्बन्धी कानुनी प्रावधानबारे जानकारी गराउनुभएको थियो।

छ. धनुकुटा र चितवनका एम्नेस्टी नेपाल सदस्यहरूलाई ओरियन्टेसन

धनुकुटाको पाखिबासस्थित प्राकृतिक श्रोत व्यवस्थापन कलेज, कृषि अनुसन्धान केन्द्रमा अध्ययनरत पाखिबास युथनेटवर्कका करिब ४५ जना एम्नेस्टी सदस्यहरूलाई २०७९ असोज ५ गते (२०२२ सेप्टेम्बर २१) सोही स्थलमा एम्नेस्टी नेपाल अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीज्यू र म उपस्थित भई मानवअधिकार र एम्नेस्टी अभियानका विषयमा प्रशिक्षण प्रदान गरेका थियौं।

त्यसैगरी चितवनको खैरहनीस्थित खैरहनी युथ नेटवर्कका सदस्यहरूलाई पनि असोज ८ गते अध्यक्षज्यू र मेरो उपस्थितिमा प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो।

ज. चितवन, हेटौंडा, धनकुटा, र प्युठानमा एम्नेस्टी सदस्यहरूलाई ओरियन्टेसन

२०७९ माघ २८ गते (२०२३ फेब्रुअरी ११) शनिबार चितवनस्थित समूह २५ को अग्रसरतामा समूह २५, ३३ र ६४ तथा चितवनस्थित रामपुर र खैराहनी युथनेटवर्कका समेत सदस्यहरूको सहभागितामा प्रशिक्षणात्मक कार्यक्रममा मैले सदस्यहरूलाई मानवअधिकार र एम्नेस्टीका विषयमा प्रशिक्षण प्रदान गरेको थिएँ।

त्यसैगरी समूह ६७ हेटौंडाले २०७९ फाल्गुन २७ गते शनिबार (११ मार्च) हेटौंडास्थित होटल पल्पसा सदनमा समूहको साधारण सभाका क्रममा मानवअधिकार प्रशिक्षण कार्यक्रम पनि आयोजना गरेको थियो जसमा नेसनल बोर्ड कोषाधक्ष्य रोशन बजगाईंज्यू र मैले सहभागिता जनाई प्रशिक्षण प्रदान गरेका थियौं।

त्यसैगरी २०७९ चैत्र १७ गते (२०२३ मार्च ३१) पक्लिहवा युथनेटवर्कका सदस्यहरूलाई अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीज्यू र मैले प्रशिक्षण प्रदान गरेका थियौं। त्यसपछि समूह ३६ प्युठानको अग्रसरतामा आयोजित स्थानीय सरकारका पालिका प्रमुख र उपप्रमुख तथा नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरूसमेतको उपस्थितिमा चैत्र १८ गते शनिबार सम्पन्न प्रशिक्षण कार्यक्रममा पनि अध्यक्षज्यू र मैले प्रशिक्षण प्रदान गरेका थियौं। स्थानीय सञ्चार माध्यमले समेत उक्त कार्यक्रमको बारेमा समाचार संप्रेषण गरेका थिए।

प्युठानमा कार्यक्रम सम्पन्न गरेर अध्यक्षज्यू र म स्याङ्जा स्थित तत्कालीन निर्माणाधीन समूहले २०७९ चैत्र १९ गते (२०२३ अप्रिल २) मा आयोजना गरेको एम्नेस्टी र मानवअधिकार अभिमूखिकरण कार्यक्रममा पनि समावेश भएका थियौं। उक्त कार्यक्रममा स्याङ्जा निर्माणाधीन समूहले स्याङ्जाका विभिन्न पालिकाका उपप्रमुख, वडाअध्यक्ष, नागरिक समाजका सदस्यहरू, पत्रकार तथा समूहका सदस्यहरूलाई सहभागि गराएको थियो।

झ. समूह-३४ ले आयोजना गरेको मानवअधिकार अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू

२०७९ असोज २८ गते ग्रामीण महिला दिवसको पूर्वसन्ध्यामा समूह ३४ ले कार्यक्रम चाँगुनारायण नगरपालिका वडा न. ४ मा महिला अधिकारसम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रम आयोजना गर्यो। उक्त कार्यक्रममा सहभागीहरूलाई महिलाहरूको कानुनी हक र प्राप्त अधिकारका बारेमा नेपाल नेसनल बोर्डकी महासचिव शचिता कुईकेलज्यूले ओरिन्टेसन प्रदान गर्नुभएको थियो। कार्यक्रममा स्थानीय २५ जना महिलाहरूको सहभागीता रहेको थियो।

२०७९ पौष १६ मा समूह ३४ ले मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा नेसनल बार्डका अध्यक्ष विपिन बुढाथोकीज्यूले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल बारे जानकारी गराउनु भएको थियो भने सचिवालयमा कार्यरत मानवअधिकार शिक्षा अधिकृत कुन्दनराज शर्माज्यूले मानवअधिकारका बारेमा अभिमुखीकरण प्रदान गर्नुभएको थियो। उक्त कार्यक्रममा समूह ३४ का ३० जना सदस्यहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

ञ. फरेस्ट्रि युथनेटवर्कद्वारा मानवअधिकार अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना

फरेस्ट्री युथ नेटवर्कले १६ बैशाख २०८० मा असमानताको युगमा मानवअधिकार विषयक एक दिवसीय मानवअधिकार अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गर्यो। उक्त कार्यक्रममा कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय, हेटौडाका डीन डा,बलराम भट्ट, समूह-६७ का उपसंयोजक प्रकाश ढकाल र फरेस्ट्री युथ नेटवर्कका ५० जना नयाँ सदस्यहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

ट. जलवायु परिवर्तनको विषयमा भिक्टोरिया युथ नेटवर्कको अन्तरक्रियात्मक जनचेतनामूकल अभियान

जलवायु परिवर्तनको विषयमा एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध मेम्बरशिप इन्टिटिहरूको अभिरूची बढिरहेको अनुभव गर्न सकिन्छ। ९ सेप्टेम्बर २०२२ मा भिक्टोरिया युथ नेटवर्कले तुलसीपुर, दाङ्ग स्थित महेन्द्र माध्यमिक विद्यालयमा "मानवअधिकारमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव" विषयक एक अन्तरक्रियात्मक जनाचेतानामूकल अभियान संचालन गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा उक्त भिक्टोरिया युथ नेटवर्कका सदस्यहरू अन्जिला श्रेष्ठ, भिमराज भट्ट, प्रतिमा बिष्ट, शीला मगर र प्रवेश ढकालले कार्यक्रम संचालनार्थ मन्तव्य र प्रस्तुति दिनुभयो।

२. विभिन्न विद्यालयहरूको अनुरोधमा सचिवालयद्वारा संचालित मानवअधिकार शिक्षा सत्रहरू

क. काठमाडौं मोडल स्कूलमा मानवअधिकार शिक्षा सत्र संचालन

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले बालकुमारीस्थित काठमाडौं मोडल उच्च माध्यामिक विद्यालयको अनुरोधमा मिति २०७९ असार २३ गते (२०२२ जुलाई ७) त्यस विद्यालयमा एउटा मानवअधिकार शिक्षा सत्र सञ्चालन गर्यो। काठमाडौं मोडल स्कूलका कक्षा १२ मा मानविकी संकायअन्तर्गत कानून विषय पढ्ने ३० जना विद्यार्थीहरूलाई मानवअधिकारका बारे जानकारी दिनुका साथै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल र एम्नेस्टी नेपालको कार्यदिश र गतिविधिका बारेमा अभिमुखिकरण गरिएको थियो। एक घण्टाको सो सत्रमा माानवअधिकारका महत्त्वपूर्ण सवालमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको नीतिगत धारणा प्रष्ट पार्न एम्नेस्टी नेपालले तयार पारेको मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी भिडियो प्रदर्शन गरिएको थियो।

ख. ब्रिटिश स्कुलमा मानवअधिकार शिक्षा सत्र संचालन

ललितपुर स्थित ब्रिटिश स्कुलले आफ्ना विद्यार्थीहरूले एम्नेस्टी नेपालको मानवअधिकारसम्बन्धी क्रियाकलापमा जिज्ञासा राखेका र त्यस विद्यालयमा विधार्थीहरूको मानवअधिकार *स्टडी ग्रुप* रहेकोले सो *स्टडी ग्रुप*लाई मानवअधिकारबारे अभिमूखीकरण र एम्नेस्टी नेपालका अभियानहरूका बारेमा परिचायात्मक सेसन संचालन गरियो। उक्त सेसन अभियान संयोजन अस्मिता सापकोटा र मानवअधिकार शिक्षा अधिकृत कुन्दन राज शर्माले संचालन गर्नुभयो।

३. मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी मास्टर ट्रेनिङ्ग अफ ट्रेनर्स कार्यक्रमको आयोजना

सन् २०१८ देखि एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालमा आबद्ध नेपालभरीका विभिन्न समूह र युथनेटओर्कका सदस्यहरूद्वारा स्थानीय स्तरमा विद्यालय र कलेजमा मानवअधिकार शिक्षा प्रवर्धन गर्ने लक्ष्यअनुरूप नेपालभरीका स्कूल तथा कलेजका विद्यार्थीहरूलाई मानवअधिकारसम्बन्धी आधारभूत विषयमा प्रशिक्षण गरी विभिन्न सूचना र जानकारीमूलक पुस्तिका, ब्रोस्युर, पाम्फ्लेट र अन्य सामग्रीहरू वितरण गर्दैं आइएको छ। उक्त मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको गत सालको क्रियाकलाप, सोको प्रभावकारिता, सफलता, तथा चुनौतीहरूका बारेमा विमर्श गरी सन् २०२३ मा उक्त कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि योजना तर्जुमा गर्न र विभिन्न समूह तथा युथनेटओर्कका सदस्य र समर्थक सदस्यहरूलाई मानवअधिकारसम्बन्धी आधारभूत तालिम प्रदान गर्ने उद्देश्यका साथ मिति २०८० जेठ १८ र १९ (जुन १ र २, २०२३) गते ललितपूरको गोदावरी स्थित गोदावरी भिलेज रिसोर्टमा "मानवअधिकार शिक्षा मास्टर प्रशिक्षकहरूको प्रशिक्षण २०२३" कार्यशाला आयोजना गरियो। गुगल फारमका माध्यमबाट आवेदन आह्वान गरिएकोमा प्राप्त हुन आएको करिब २०० आवेदनहरूमध्येबाट उत्कृष्ट ६५ जनालाई कार्यक्रममा सहभागी गराइएको थियो। मानवअधिकारको परिचय, जलवायु न्याय, सङ्क्रमणकालीन न्याय, लैङ्गिक न्याय, आवासको अधिकार लगायतका महत्त्वपूर्ण सारवान विषयहरूमा प्रस्तुति र छलफलका साथै मानवअधिकार शिक्षा सत्र सञ्चालन गर्ने विधि, तरिका, प्रयोग गर्ने सामग्री आदिका बारेमा पनि छलफल र चर्चा भएको थियो। कार्यक्रमसम्बन्धी थप जानकारी यहाँ रहेको छ।

४. सदस्यता तहमा मानवअधिकार शिक्षा, नीति, रणनीति र सुधारसम्बन्धी तीन कार्यक्रम सम्पन्न

एम्नेस्टी नेपालले २०७९ भाद्र १७ र १८ (२०२२ सेप्टेम्बर २ र ३) तथा असोज १ र २ मा (२०२२ सेप्टेम्बर १७ र १८) मा क्रमशः इलामको फिक्कल र रुपन्देहीको बुटवलमा **Amnesty Nepal Leaders' Summit for HRE & Change** कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। इलामको कार्यक्रमसम्बन्धी जानकारी वेबसाइटमा यहाँ हेर्न सकिन्छ। बुटवलको कार्यक्रमसम्बन्धी जानकारी पनि वेबसाइटमा यहाँ हेर्न सकिन्छ। इलाममा आयोजित कार्यक्रममा रोङ गाउँपालिकाका प्रमुख मणि कुमार स्याङ्बो प्रमुख अतिथिको रूपमा उपस्थित हुनुभई मानवअधिकारका सवालमा सहकार्य र ऐक्यबद्धता जनाउन तत्पर रहेको जनाउनु भएको थियो। आफ्नो कार्यक्षेत्रमा कार्यक्रम आयोजना गरी उद्घाटन सत्रमा आमन्त्रण गरी केही कुरा राख्ने अवसर दिएकोमा पालिका प्रमुखले एम्नेस्टी नेपालप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्नुभएको थियो। स्थानीय सञ्चारमाध्यमले पनि यस कार्यक्रमसम्बन्धी समाचार प्रकाशित गरेको थियो। बुटवलमा आयोजित कार्यक्रममा रुपन्देही जिल्लाका समन्वय समितिका संयोजक उमाकान्त चपाईंको प्रमुख अतिथिका रूपमा उपस्थिति रहेको थियो। बुटवलमा आयोजित यस कार्यक्रमका बारेमा निम्न स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूले समाचार बनाई संप्रेषण गरेका थिए।

- लुम्बिनी खोज: https://lumbinikhoj.com/archives/2822?
- लुम्बिनी अनलाइन: https://www.lumbinionline.com/34200/?

यी दुवै कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका ९६ सदस्यहरूसमेत गरी ११९ जनाको सहभागिता रहेको थियो। त्यसैगरी नेसनल बोर्डद्वारा गठिन विभिन्न ६ वटा समितिका संयोजक र सदस्यरूलाई भेला गरी पोखरामा मिति २०७९ भाद्र २४ र २५ गते (सन् २०२२ सेप्टेम्बर ९ र १०) **"Induction and Planning Meeting with Committee Members"** शीर्षकको कार्यक्रम आयोजन गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रममा समितिका ३३ जना संयोजक र सदस्यहरूसहित ५६ जनाको सहभागिता रहेको थियो। कार्यक्रममा पोखरा उच्च अदालतका मुख्य न्यायाधीश डिल्ली राज आचार्य प्रमुख अतिथिका रूपमा उपस्थित हुनुहुन्थ्यो। पत्रकार महासङ्घका पूर्व उपाध्यक्ष गंगाधर पराजुलीको पनि उक्त कार्यक्रममा उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रमसम्बन्धी थप जानकारी एम्नेस्टी नेपालको वेबसाइटमा यहाँ हेर्न सक्नुहुनेछ। यस कार्यक्रमका बारेमा स्थानीय सञ्चार माध्यमले प्रसारित गरेको समाचार यहाँ रहेको छ।

५. जलवायु परिवर्तन र मानवअधिकारको अन्तरसम्बन्धको बारेमा आइयुसिएन डब्लुसिएलसँगको सहकार्यमा राउन्डटेबल छलफल

सन् २०२३ को १९ मेमा एम्नेस्टी नेपालले IUCN – World Commission on Environment Law/Nepal Chapter सँगको सहकार्यमा "जलवायु परिवर्तन र मानवअधिकार" शीर्षकमा एक छलफल कार्यक्रम आयोजना गर्यो। कार्यक्रममा सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीशद्वय माननीय डा. आनन्द मोहन भट्टराई र माननीय सपना प्रधान मल्लको विशेष उपस्थिति रहेको थियो। त्यस्तै नेपाल सरकारका विभिन्न निकायका प्रतिनिधि, वातावरण पत्रकार, मानवअधिकारकर्मी, प्राज्ञहरू, नागरिक समाजका प्रबुद्ध व्यक्तित्वलगायतको उक्त कार्यक्रममा उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रममा तीनवटा पेपर प्रस्तुत गरिएको थियो र सो विषयमा कार्यक्रममा उपस्थित विज्ञहरूले आफ्नो धारणा पनि राख्नुभएको थियो। साथै फ्लोर डिस्कसन पनि गरिएको थियो। लगभग चार घण्टा चलेको उक्त कार्यक्रमको सहजीकरण नेसनल बोर्डका महासचिव शचिता कुईंकेलले गर्नुभएको थियो। थप जानकारी यस लिङ्कमा उपलब्ध छ। यस कार्यक्रमको पछिल्लो दिन मैले रेडियो सगरमाथाको बिहानी रेडियो खबर पत्रिका कार्यक्रममा जलवायु परिवर्तन र मानवअधिकारका विषयमा संवाद गरेको थिएँ। उक्त संवादलाई यहाँ सुन्न सकिन्छ।

६. एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अभियान सुरू भएको ६२ औं वर्षगाँठमा तीन नागरिक संस्थासँग संयुक्त कार्यक्रम

२०८० जेष्ठ १४ गते अर्थात २८ मे २०२३ का दिन आस्थाको बन्दीहरूलाई आम माफी दिई रिहा गर्न अपिल गर्दै सुरू गरिएको एम्नेस्टी इन्टरनेसनल अभियान ६२ वर्ष पुगेको सन्दर्भमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा व्यक्तिका निजि तथ्याङ्कहरूलाई राज्य र कम्पनीहरूले भण्डारण गरी गोपनीयताको हक लगायत अन्य नागरिक तथा राजनीतक अधिकार र विशेषगरी अभिव्यक्त स्वतन्त्रताको अधिकारको अभ्यास र उपभोगमा ठूलो चुनौती आइ रहेको सन्दर्भमा डिजिटल राइट्स् नेपाल, फ्रीडम फोरम र नेपाल पत्रकार महासङ्घसँगको संयुक्त आयोजनामा **"नेपालमा डाटा सुरक्षाः नियमन, चुनौती र अबको बाटो" (Data Protection in Nepal: Regulation, Challenges and Way Forward)** विषयक अन्तरक्रियात्मक छलफल कार्यक्रमको आयोजना गर्यो।

प्रविधिको द्रूत विकास र त्यसमाथि बढ्दो निर्भरता, व्यक्तिगत जानकारीको सङ्कलन तथा आदानप्रदान, व्यक्तिगत डाटामा निजी तथा सार्वजनिक निकायको अनियन्त्रित पहुँच र निगरानी र त्यसबाट व्यक्तिको गोपनीयताको अधिकार, विचार तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता लगायतका अन्य मानवअधिकारमा पर्ने प्रभाव आदिका सन्दर्भमा व्यक्तिको गोपनीयताको अधिकारका साथै तथ्यांक सुरक्षाका सवालहरू खासगरी संकलित डाटाको गलत वा अनधिकृत प्रयोग, डाटा चोरी जस्ता डाटासँग सम्बन्धित जोखिमहरूले व्यक्ति, संस्था तथा

राज्यका लागि निम्तन सक्ने अनपेक्षित परिणामहरूका बारेमा उक्त कार्यक्रममा प्रस्तुति, छलफल र बहस भएको थियो। उक्त कार्यक्रममा Laws and Practice of Data Protection in Nepal: Challenges and Way Forward शीर्षकमा विज्ञ प्रस्तुती र अन्तरक्रियात्मक छलफल पनि भएको थियो। थप जानकारीका लागि यस लिङ्कमा क्लिक गर्नुहोला।

७ . अन्तर्राष्ट्रिय सोलिडारिटी क्याम्पेन (**International Solidarity Campaign**)

१. प्रोटेक्ट द प्रोटेस्ट ग्लोबल फ्लागसिप क्याम्पेन सुरू

फरक विचार र दृष्टिकोण राख्नु र चित्त नबुझेको वा सह्य र न्यायोचित नलागेको सवालमा विरोध जनाउनु प्रत्येक व्यक्तिको नैसर्गिक अधिकार र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको विषय हो। तर पछिल्लो समय विश्वमा बढ्दै गइरहेको लोकपृयतावाद तथा नागरिक स्थलमाथिको प्रशासनिक अतिक्रमण र दमनका कारण विरोधको अधिकार (Right to Protest) माथि प्रहार भइरहेको सन्दर्भमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले यही जुलाई १९ देखि "विरोधको संरक्षण गरौँ" अर्थात Protect the Protest नामको विश्वव्यापी अभियान सुरू गरेको छ। एम्नेस्टी नेपालले पनि यो अभियानलाई नेपालमा एक सेमी हाइब्रिड कार्यक्रम गरी सुरूवात गरेको छ। भौतिक रूपमा एम्नेस्टी नेपाल कार्यालयको कन्फरेन्स हलमा उपस्थिति भएर र जुमका माध्यबाट जोडिएर जुलाई १९ मा आयोजित एक कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीले यो अभियान थालनीको नेपालमा पनि उद्घाटन गर्नुभएको थियो। कार्यक्रममा नेसनल बोर्ड कोषाध्यक्ष, बोर्ड सदस्य गरिमा पाण्डेसमेत गरी ४६ जनाकास सहाभागिता रहेको थियो। थप जानकारी यहाँ रहेको छ।यस सन्दर्भमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ग्लोबल प्रेस विज्ञप्तिलाई नेपालीमा अनुवाद गरी अङ्ग्रेजी र नेपाली दुवै भर्जनलाई सञ्चार जगतमा संप्रेषण गरिएको थियो । केही कभरेजहरू:

1. Amnesty International launches global initiative to confront threat to right to protest: https://www.nepallivetoday.com/2022/07/19/amnesty-international-launches-global-initiative-to-confront-threat-to-right-to-protest/
2. AI launches global campaign to confront unprecedented worldwide threat to the right to protest: https://en.himalpress.com/news/1367
3. AI launches global initiative against threat to right to protest: https://thehimalayantimes.com/nepal/ai-launches-global-initiative-against-threat-to-right-to-protest
4. Amnesty International launches global initiative to confront threat to right to protest: https://onlineradionepal.gov.np/2022/07/19/305450.html

5. Amnesty International launches global initiative to confront threat to right to protest: https://english.khabarhub.com/2022/19/263509/
6. विरोध गर्न पाउने अधिकारको सुरक्षाको लागि विश्व अभियान : https://ins.news/archives/४९६१
7. बिरोध गर्न पाउने अधिकारलाई क्षयीकरण गर्न खोजिएको भन्दै एम्नेस्टीद्वारा विश्वव्यापी अभियान सुरूः https://nepallive.com/story/286768

www.thehimalayantimes.com

THE HIMALAYAN TIMES, WEDNESDAY, JULY 20, 2022

CAPITAL

AI launches global initiative against threat to right to protest

Rastriya Samachar Samiti
Kathmandu, July 19

Amnesty International says that right to protest is under unprecedented and growing threat across all regions of the world. In this context the organisation has launched a new global campaign to confront states' widening and intensifying efforts to erode this fundamental human right.

"From Russia to Sri Lanka, France to Senegal, and Iran to Nicaragua, state authorities are implementing an expanding array of measures to suppress organised dissent.

Protesters across the globe are facing a potent mix of pushbacks, with a growing number of laws and other measures to restrict the right to protest; misuse of force, expansion of unlawful mass and targeted surveillance; internet shutdowns and online censorship; and abuse and stigmatisation.

Meanwhile, marginalised and discriminated groups are subjected to even further barriers," the international human rights watchdog said in a press release.

Amnesty International's 'Protect the Protest' campaign will challenge attacks on peaceful protest, stand with those targeted and support the causes of social movements pushing for human rights change.

"In recent years, we have seen some of the biggest protest mobilisations for decades. Black Lives Matter, MeToo, and the climate change movements have inspired millions across the world to take to the streets and online to demand racial and climate justice, equity and livelihoods, and an end to gender violence and discrimination. Elsewhere, people have stood up in thousands against police violence and killings, state repression and oppression," said Agnès Callamard, Amnesty International's Secretary General.

"Almost without exception, this wave of mass protest has been met with obstructive, repressive and often violent responses from state authorities. Instead of facilitating the right to protest, governments are going to ever greater lengths to quash it. This is why, as the world's biggest human rights organisation, we have chosen this moment to launch this campaign. It's time to stand up and loudly remind those in power of our inalienable right to protest, to express grievances, and to demand change freely, collectively and publicly."

A range of issues, including the environmental crisis, growing inequality and threats to livelihoods, systemic racism and gender-based violence, have made collective action ever more necessary. Governments have responded by introducing legislation imposing illegitimate restrictions on the right to protest. For example, we have seen blanket bans on protests, as seen in Greece and Cyprus during the COVID-19 pandemic.

In the UK, a new law contains provisions providing police officers with wide-ranging powers, including the ability to ban 'noisy protests', while in Senegal, political demonstrations at the centre of Dakar have been banned since 2011, precluding protests near government buildings.

Governments of all kinds are also increasingly using emergency powers as a pretext to clamp down on dissent. This was seen at the height of the COVID-19 pandemic in countries including Thailand, while in the Democratic Republic of Congo, a government-imposed 'state of siege' has provided military and police officers extensive powers to restrict protest in the provinces of Ituri and North Kivu since May 2021.

२. टियानामेन स्क्वेयरमा राज्यले गरेको दमनको स्मरणमा वृत्तचित्र प्रदर्शन र सामुहिक कार्यशाला

४ जुन २०२३मा त्रिचन्द्र युथ नेटवर्कले १९८९ मा तियानामेन स्क्वेयरमा भएको विरोध प्रदर्शनविरूद्ध राज्यले गरेको दमनको मानवअधिकारसँग सम्बन्धित पक्ष बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र विरोध गर्न पाउने अधिकारबारे चेतना फैलाउने उद्देश्यले वृत्तचित्र प्रदर्शन र सामुहिक कार्यशाला कार्यक्रम संचालन गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा विद्यार्थी, मानवअधिकार अभियन्ता, प्राज्ञिक व्यक्तिहरूको उपस्थिति समेत थियो।

३. भुटानी राजाले बेलायत भ्रमण गर्न लागेको सन्दर्भमा राजनीतिक बन्दीहरूलाई मुक्त गर्न विज्ञप्ति

बेलायतका राजा चार्ल्स तृतीयको राज्याभिषेकको सन्दर्भमा भुटानी राजा जिग्मे खेसर नामग्याल वाङ्चुकले बेलायत भ्रमण गर्न लागेको सन्दर्भमा उनलाई आफ्नो राजकीय अधिकार प्रयोग गरी भुटानमा दशकौंदेखि नाजुक अवस्थामा जेलमा राजनीतिक बन्दी बनाएर राखिएकाहरूलाई रिहा गर्न एम्नेस्टी इन्टरनेसनल र ह्युमन राइट्स् वाचले संयुक्त रूपमा मे ५ मा एक विज्ञप्ति जारी गरी आह्वान गरेका छन्।

यससम्बन्धी केही मिडिया कभरेजहरूः

१) Nepal Live Today: Amnesty International and Human Rights Watch ask Bhutanese King to free political prisoners
२) Nepali Times: Bhutan king must free political prisoners: https://www.nepalitimes.com/news/bhutan-king-must-free-political-prisoners
३) थाहखबरः राजबन्दी रिहा गर्न भुटानी राजामाथि अन्तरराष्ट्रिय दबाबः https://thahakhabar.com/news/177508/

४. मृत्युदण्डसम्बन्धी सन् २०२२ को प्रतिवेदन सार्वजनिक

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले जेठ २ गते (मे १६) मृत्युदण्डसम्बन्धी सन् २०२२ को प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको थियो। सन् २०२२ मा २० देशहरूमा कुल ८८३ जनालाई मृत्युदण्ड दिइएको थाह हुन आएको छ जुन सन् २०२१ को तुलनामा ५३% बढी हो। मृत्युदण्डको यो वृद्धिमा मध्यपूर्व र उत्तर अफ्रिकाका देशहरू अगुवा रहेका थिए जहाँ अभिलिखित मृत्युदण्डको सङ्ख्या सन् २०२१ को ५२० बाट बढेर सन् २०२२ मा ८२५ पुगेको छ। मृत्युदण्डलाई व्यापक रूपमा प्रयोग गर्ने चीन, उत्तर कोरिया र भियतनाम लगायतका धेरै देशहरूमा मृत्युदण्डको प्रयोगलाई गोपनयीताको आवरणमा लुकाइएको छ जसको अर्थ मृत्युदण्डको वास्तविक विश्वव्यापी आंकडा यो भन्दा धेरै उच्च रहेको छ। चीनमा मृत्युदण्ड दिइएकाहरूको खास संख्या अज्ञात रहेता पनि के स्पष्ट छ भने इरान, साउदी अरेबिया, इजिप्ट र अमेरिका भन्दा चीन मृत्युदण्ड दिने देशहरूमा सङ्ख्यात्मक हिसाबले अग्र स्थानमा रहेको छ। प्रतिवेदन सार्वजनिकरणका लागि प्राप्त भएको ग्लोबल प्रेस रिलिजलाई नेपालीमा अनुवाद गरी संप्रेषण गरिएको थियो।थप जानकारी यहाँ रहेको छ। केही लिङ्कहरू:

1. Nepal Live: पछिल्ला ५ वर्षको तुलनामा सन् २०२२ मा मृत्युदण्डको संख्या सबैभन्दा उच्च (nepallive.com)
2. Khabar Story: Khabar Story : सबै प्रदेशबाट एकै साथ सञ्चालित अनलाइन न्यूज पोर्टल
3. Himal Khabar: https://www.himalkhabar.com/news/135825
4. Taruna Patra: सन् २०२२ मा २० देशका ८८३ जनालाई दिइयो मृत्युदण्ड « Tarun Patrika
5. Himal Press: सन् २०२२ मा ८ सय ८३ जनालाई मृत्युदण्ड, कुन देशमा कति? – Himal Press
6. KathKhabar: एम्नेस्टी इन्टरनेसनल : मृत्युदण्डका अभिलिखित घटनाहरूको पाँच वर्षमा उच्चतम् सङ्ख्यामा वृद्धि :: काठ संवाददाता :: Kathkhabar
7. Nepal Khoj: मृत्युदण्डका अभिलिखित घटनाहरूको पाँच वर्षमा उच्चतम संख्यामा वृद्धि - NepalKhoj
8. Himal Khabar: https://www.himalkhabar.com/news/135917

५. रसियाद्वारा युक्रेनमाथि आक्रामक युद्ध छेडेको एक वर्षको सन्दर्भमा विज्ञप्ति जारी

२३ फेब्रुअरीमा रसियाद्वारा युक्रेनमाथि भएको आक्रमणको वार्षिक वर्षगाँठको सन्दर्भमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले प्रेस विज्ञप्ति जारी गरेको थियो।उक्त विज्ञप्तिलाई नेपाल शाखाले नेपाली भाषामा अनुवाद गरी सञ्चार जगतमा सम्प्रेषण गरेको थियो। उक्त विज्ञप्तिलाई निम्न मिडियाहरूले सम्प्रेषण गरेका थिए:

१. युक्रेनी जनताले १२ महिनासम्म भोगेको अकल्पनीय युद्धको त्रास: https://malayakhabar.com/?p=103508

२. युक्रेन युद्धको एक वर्ष: “पुटिन र उनका सशस्त्र सेनाको हात रगतले पिटिएको छ”: https://himalpress.com/२०२३/०२/३६६१८/?fbclid=IwAR१५i१y३Gw२dz१ZywvInzhvAW१tVLOZ५२oeyh९VtjxGJSrqQ१FOoDu९ONY

३. Amnesty International calls for a robust plan to secure justice for victims of Russia’s war of aggression against Ukraine: https://www.nepallivetoday.com/२०२३/०२/२४/amnesty-international-calls-for-a-robust-plan-to-secure-justice-for-victims-of-russias-war-of-aggression-against-

ukraine/?fbclid=IwAR०T४२UOKO३kYMQyB५८ZRn५hXmfwco३८vItaMq५bycU३ABJFxqWRi३z५oqY

४. युक्रेनी जनताले १२ महिनासम्म भोगेको अकल्पनीय त्रासः https://ehimalayatimes.com/२०२३/०२/१४०१०/?fbclid=IwAR२०६HGbhDEtcm२d०fOBmqMdSbXPIV६WAMuOdOCZgsClyMJbeZ७८l१np५Xo

५. रुस-युक्रेन युद्धको एक वर्षः विश्वले चुकाउँदै छ ठूलो मूल्यः https://nayapatrikadaily.com/news-details/108228/2023-02-24

६. युक्रेनी जनताले १२ महिनासम्म भोगेको अकल्पनीय त्रासः https://ekagaj.com/article/politics/131257/?fbclid=IwAR3xq5jguOmN5Vv9F3vXZQJnCP7bW8dj84alh7SbXXBCE1Gzsw7NkwnxGbY

७. युक्रेनी जनताले १२ महिनासम्म भोगेको अकल्पनीय त्रासः https://ins.news/archives/१०३१

८. युवालक्षित मानवअधिकार अभियान, सचेतना र क्षमता अभिवृद्धिसम्बन्धी गतिविधिहरू

१. अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसका अवसरमा प्यानल छलफल कार्यक्रम

अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवस अगस्ट १२ को पूर्व सन्ध्यामा एम्नेस्टी नेपालले सन् २०२२ अगस्ट ११ का दिन कमलादीस्थित राष्ट्रिय प्रज्ञा पतिष्ठानको हलमा एक प्यानल छलफल कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। **"सामाजिक परिवर्तन र मानवअधिकारका लागि युवा"** शीर्षकको उक्त प्यानल छलफलमा इन्स्टिच्युट अफ डेमोक्रेटिक स्कूलका अध्यक्ष नैनसिंह महर प्रमुख अतिथिका रूपमा रहनुभएको थियो। कार्यक्रममा श्रावण ३ गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनलले थालनी गरेको नयाँ विश्वव्यापी अभियान "प्रोटेक्ट द प्रोटेस्ट" अर्थात "Protect the Protest" अन्तर्गतको विचार र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता तथा भेला हुने स्वतन्त्रताका अधिकार र यी अधिकारमा पछिल्लो कालखण्डमा विश्वव्यापी रूपमा देखिँदै आएको सङ्कुचन लगायतका सवालमा चर्चा गरिएको थियो। एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीको अध्यक्षता भएको उक्त कार्यक्रममा नागरिक समाजका प्रतिनिधि, एम्नेस्टी नेपालका पूर्वअध्यक्ष तथा सदस्यहरू र संचारकर्मी गरी करिब २०० जनाको उपस्थिति थियो। कार्यक्रमको उद्घाटन सत्रमा अध्यक्ष बुढाथोकीले विश्वव्यापी रूपमा विचार र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार र विशेषगरी नागरिक स्थललाई उपभोग गर्ने सवालमा सरकारी लगायत विभिन्न तहबाट सङ्कुचन भइरहेको भन्दै यसमा युवाहरूको विशेष भूमिका हुनुपर्ने कुरामा जोड दिनुभएको थियो। त्यस्तै विशेष वक्ताका रूपमा आमन्त्रित हुनुभएका स्कुल अफ डेमोक्रेसीका अध्यक्ष तथा नेपाली काङग्रेसका केन्द्रीय सदस्य नैन सिंह महरले नेपालको मानवअधिकारको अवस्था र चुनौती, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता र विरोध गर्न पाउने अधिकारबारे आफ्नो मन्तव्य राख्नुभएको थियो।

एम्नेस्टी नेपालका महासचिव शचिता कुईंकेलले सञ्चालन गर्नुभएको उक्त प्यानल छलफलमा नेविसंका अध्यक्ष दुजाङ् शेर्पा, अखिल क्रान्तिकारीका अध्यक्ष पञ्चा सिं, अखिल राष्ट्रिय विद्यार्थी संगठनका अध्यक्ष सुनिता बराल र युवा सामाजिक अभियन्ता तथा द्वन्द्वपीडित राष्ट्रिय महिला सञ्जालकी उपाध्यक्ष गिता रसाइलीले आ-आफ्नो अनुभव, विचार र धारणा व्यक्त गर्नुभएको थियो। उहाँहरूले नेपालमा नागरिक स्थलको अवस्था, नेतृत्व तहमा युवाहरूले सामना गर्ने गरेका चुनौती तथा अन्तर्पुस्तागत सम्मान, समता र ऐक्यबद्धता सहितको

मेलमिलाप र एकताको संस्कृति निर्माणको सम्भावनाका सवालमा चर्चा गरेका थिए। पूर्ण प्यानल छलफललाई यहाँ सुन्न सकिन्छ।

यसै सन्दर्भमा अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको अवसरमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल ग्रुप २० एवं लेवर ग्रुप ८ले एक विचार गोष्ठी कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा नेपाली कांग्रेसका महामन्त्री तथा पूर्वमन्त्री गगनकुमार थापाले प्रमुख अतिथिको रूपमा बोल्दै युवाहरूको प्रमुख मुद्दा रोजगारी बन्नुपर्ने धारणा राख्नुभएको थियो। उक्त कार्यक्रममा नेशनल बोर्डका कोषाध्यक्ष रोशन बाजगाईज्यू, अपिल कमिटीका संयोजक जीवनप्रसाद फुंयालज्यू र मेरो उपस्थिति थियो।

२. पन्ध्रौं युथ मेलाको आयोजना

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले मिति २०८० साल वैशाख ६ देखि ८ गतेसम्म लमजुङको बेसीशहरमा १५ औं राष्ट्रिय युथ मेलाको आयोजना गर्यो। हरेक वर्ष युवा सदस्यहरूलाई लक्षित गरी आयोजना गरिने एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालको यस युथ मेलाले मानवअधिकारका विविध विषयका बारेमा युवा सदस्यहरूलाई सूसुचित गर्ने र अभियानात्मक गतिविधिमा उनीहरूलाई जोडिन अभिप्रेरित गर्यो। "युवाहरूको आवाज र सहभागितालाई प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यका साथ आयोजना गरिएको यस वर्षको उक्त युथ मेलाको नारा **"पुलहरू निर्माण गर्दै, बाधाहरू पन्छाउँदैः मानवअधिकार अभियानमा युवाहरू (Building bridges, breaking barriers: Youths in Action)"** रहेको रहेको थियो।

५० भन्दा बढी युथनेटवर्कका करिब १५० जनाले उक्त मेलामा सहभागिता जनाएका थिए। मानवअधिकारका समसमायिक विषयहरू जस्तै सङ्क्रमणकालीन न्याय, LGBTQI समुदायको अधिकार, जलवायु परिवर्तनले मानवअधिकारमा पारेको प्रभाव, लैङ्गिक न्याय, न्यायमा पहुँच लगायतका

सवालहरूमा छलफल र अन्तर्क्रियाहरू गरिएको थियो। सहभागीहरूलाई लमजुङ दरबारमा भ्रमण पनि गराइएको थियो। थप जानकारी यहाँ रहेको छ।

८. जातीय विभेद उन्मूलनको अभियानसँग सम्बन्धित गतिविधि

जातीय विभेद उन्मूलनसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धिमा नेपालले राखेको रेजर्भेसनका बारेमा छलफल

सबै प्रकारका जातीय विभेद उन्मूलनसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि (ICERD), १९६५ लाई नेपालले अनुमोदन गरेको माघ १६ गते ५२ वर्ष पुरा भएको सन्दर्भमा स्वतन्त्र दलित नागरिक समाजले आयोजना गरेको एक परामर्श कार्यक्रममा मैले सहभागिता जनाएको थिएँ। सो कार्यक्रममा उक्त महासन्धिको धारा ४, ६ र २२ मा नेपालले राखेको रेजर्भेसन (आफ्नो लागि लागू नहुने भनी जनाएको असहमति) का बारेमा चर्चा र छलफलहरू भएका थिए।

अन्तर्राष्ट्रिय जातीय विभेद उन्मूलन दिवसको अवसरमा वंशमा आधारित विभेदसम्बन्धी एम्नेस्टी एकेडेमीको कोर्सको नेपाली संस्करणको उदघाटनको कार्यक्रम

२१ मार्च (७ चैत्र) मा पर्ने अन्तर्राष्ट्रिय जातीय विभेद उन्मूलन दिवसको अवसरमा वंशमा आधारित विभेदसम्बन्धी एम्नेस्टी एकेडेमीको कोर्सको नेपाली संस्करणको उद्घाटनको लागि एक अनलाइन कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। उक्त कार्यक्रममा मेरो, अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यालयका क्षेत्रीय निर्देशक यामिनी मिश्रा, जेन्डर, रेसियल जस्टिस्, माइग्रेंट्स एण्ड रेफ्युजी प्रोग्रामका निर्देशक फर्नान्डा डोज कोस्टा, पत्रकार रामकुमार कामत, अधिवक्ता मोहन साशंकर, अधिवक्ता अनिता थपलिया, समूह ५४ का संयोजक सुरेन्द्र परियार र नेसनल बोर्डका अध्यक्ष विपिन बुढाथोकीज्यूले अनलाइनमार्फत उपस्थिति भई मन्तव्य दिनुभएको थियो। उक्त कार्यक्रम फेसबुक लाइभ पनि गरिएको थियो।

यस कोर्सको नेपाली संस्करणलाई तयार गर्नका निम्ति अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय र एम्नेस्टी नेपालले टेक्स्ट अनुवादन, भिडियो अनुवादन, भिडियो ईडीटिङ्ग, प्रुफ रिडीङ्गमा काम गरेका थिए। यस कोर्सलाई एक्सेस

गर्नका लागि तलको लिङ्कमा जानुपर्ने हुन्छ। कोर्स पूरा भएपछि सर्टिफिकेट पनि हाँसिल गर्न सकिन्छ। https://academy.amnesty.org/learn/course/external/view/elearning/३००/vansama-adharita-vibhedako-vyakhya

रूकुम पश्चिम सोति घटनाका पीडित परिवारहरूसँग भेट

असार २९ गते मैले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल दक्षिण एसियाका कन्सल्टेन्ट श्याम विश्वकर्मा, समता फाउन्डेसनका रोजी बिसुन्खे र प्रकृति बुढामगरसँगै सुर्खेत र जाजरकोट जिल्ला भ्रमण गरेको थिएँ। उक्त भ्रमणको क्रममा सुर्खेतमा बादी समुदायका महिलाहरूसँग उहाँहरूले झेलिरहनुभएको छुवाछूत, जातीय विभेद र उत्पीडन तथा न्यायमा पहुँचको अवस्थाको बारेमा अन्तर्वार्ता र छलफलहरू गरिएको थियो। यस क्रममा सुर्खेतको झुप्रा भन्ने ठाउँमा गई त्यहाँ रहेको भेरी नदी किनारको अनौपचारीक बस्तीमा रहेका बादी समुदायको आर्थिक, सामाजिक दुरावस्थाको प्रत्यक्ष जानकारी लिइयो। विभेदको स्वरूप र प्रकृति फेरिएको र निरन्तर राज्यले उपेक्षा गरेको उहाँहरूको गुनासो रहेको थियो।

त्यस क्रममा नेसनल बोर्ड सदस्य देवेन्द्र सेजुवाल सर र मैले सुर्खेतस्थित एम्नेस्टी नेपालको समूह ६९, २ र विरेन्द्रनगर र काँक्रिबिहार युथनेटवर्कका केही सदस्यहरूसँग नेसनल बोर्डले अगाडि बढाइरहेको रिफर्मलगायतका विषयमा छलफल र अन्तर्क्रिया समेत गरेको थियौं।

सुर्खेतपछि हामी जाजरकोट गएका थियौं जहाँ तीन वर्ष पहिले रूकुम पश्चिमको सोतिमा घटेको कहालीलाग्दो सामूहिक हत्याकाण्डका पीडितहरूको परिवारलाई भेटी उहाँहरूको न्यायको लडाईंका सवालमा कुराकानी गरेका थियौं।

जातियताको आवरणमा घटाइएको उक्त बर्बर हत्याकाण्डमा गिरफ्तारीमा परेका ३२ जनामध्ये अहिले २३ जना हिरासतमा रहेको जसमा केही छुट्नै नहुने मानिस छुटेको तर छुट्नै पर्ने केहीलाई भने फसाएर राखिएको हुन सक्ने पीडित परिवारले बताउनुभएको थियो। साथै घटनाका प्रत्यक्षदर्शी घाइते १२ जना युवाहरूलाई "होस्टाइल" बनाउन अनेक षडयन्त्रहरू भएको बारेमा पनि उहाँहरूले जानकारी गराउनुभएको थियो। पीडित नवराज विक, गोविन्द शाही, लोकेन्द्र सुनार, टिकाराम सुनार, गणेश बुढा र सन्दिप विकका परिवारलाई भेटी उहाँहरूको न्याय र परिपूरणमा ऐक्यबद्धता जनाउँदै न्याय प्राप्तिको सङ्घर्षमा सहयोग गर्ने कुरा जानकारी गरायौं। जातियताको आवरणमा नेपालको कुनै पनि ठाउँमा पुनः यस्तो घटना नदोहोरियोस् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्नका लागि पनि परिवारले लडाईं जारी राखेको र न्यायालयप्रति आफूहरूलाई विश्वास रहेको उहाँहरूले बताउनुभयो। तर तीन तीन वर्षसम्म पनि मुद्दा टुङ्गो नलाग्दा आफूलाई धेरै आहत भएको

पनि उहाँहरूले बताउनुभएको थियो। जिल्ला अदालत रूकुम पश्चिमले यही २०८० मंसिर १७ गतेको लागि तोकिएको पेसिमा निर्णय सुनाउने आङ्कलन गरिएको छ।

अजित ढकाल मिजारको मुद्दामा न्याय र जवाफदेहिता सुनिश्चत गर्न माग

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले २०८० असार २४ गते (९ जुलाई २०२३) एक प्रेस विज्ञप्ति सार्वजनिक गर्दै अन्तर्जातीय प्रेम सम्बन्धमा रहेका काभ्रे पाँचखालका अजित ढकाल मिजार २०७३ साल असार ३० गते धादिङमा रहस्यमय ढङ्गमा झुण्डिएको अवस्थामा मृत फेला परेको विषयमा कर्तव्य गरी ज्यान मारिएको भन्ने आशङ्का र आधारसहित परिवारले किटानी जाहेरी दिएकोमा मुद्दा अनुसन्धान र अभियोजन भई दुई तहका अदालतले आरोपितहरूलाई सफाइ हुने फैसला गरेको र त्यसपछि सरकारी वकिलको कार्यालयले सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन नगरिने भनी निर्णय गरेको सवालले न्यायको ढोका पूर्णतः बन्द भएको अवस्थामा न्यायिक प्रकृयाको अनुसन्धान चरणदेखि नै धेरै कमजोरी र गल्ती गरी न्यायलाई तुहाइएको (miscarriage of justice) अवस्था भएकोले यस सवालमा पीडित परिवारले घटनाको पुनः अनुसन्धान गरी फैसला पुनरावलोकन गर्न र न्याय प्रदान गर्न सर्वोच्चमा पुनरावलोकन निवदेन दिएको सन्दर्भमा उक्त गम्भीर जातीय विभेद र हिंसाको घटनामा न्याय र जवाफदेहिता स्थापित गर्न आह्वान गरेको छ।

यससम्बन्धी केहि मिडिया कभरेजहरूः

१. The Himalayan Times: Ajit's corpse awaiting justice at Teaching Hospital morgue for seven years
२. Nepal Live Today: Amnesty International demands accountability and justice in Ajit Dhakal Mijar's case
३. नेपाल खोज : अजित मिजारको मुद्दामा जवाफदेहिता र न्याय सुनिश्चित गर्न एम्नेस्टीको आग्रह
४. सुत्र न्युज : ७ वर्षदेखि न्यायको पर्खाइमा शव : जवाफदेहिता र न्याय सुनिश्चित गर्न आग्रह
५. आइएनएस : अजित मिजारको मुद्दामा जवाफदेहिता र न्याय सुनिश्चित गर्न एम्नेस्टीको आग्रह

२०८० मसिर ८ गते भएको सुनुवाइमा सर्वोच्च अदालतले यस मुद्दामा फैसला गर्ने तल्लो तहका अदालतहरूको सम्पूर्ण केस फाइलहरूको सक्कल झिकाउने आदेश दिएको छ जसले न्यायिक पुनरावलोकन हुन सक्ने आशा जगाएको छ।

Ajit's corpse awaiting justice at Teaching Hospital morgue for seven years

Bal Krishna Sah
Kathmandu, July 10

Ajit Dhakal Mijar's corpse has been kept at the Teaching Hospital morgue in Maharajgunj for eight years.

Ajit, an 18-year-old young Dalit youth, who was in an inter-caste relationship with a girl belonging to a so-called dominant caste without her family's approval, was found dead in under suspicious circumstances on 14 July 2016 in Dhading.

The 2015 Constitution of Nepal has enshrined the commitment to eliminate all forms of discrimination, including caste-based discrimination, and to respect and provide equal protection for all before the law.

Ajit was in an inter-caste relationship with a girl named Kalpana Parajuli who belonged to the so-called dominant caste. The relatives of the girl were against this inter-caste relationship as Ajit was from the Dalit community a so-called low caste.

Ajit was found dead hanging from a tree. His death was noted as suicide and his corpse was declared unidentified and buried by the police authorities.

Ajit's father, Haribhakta Dhakal Mijar heard about the death of his son in a news bulletin and approached the police authorities. The police mentioned that suicide was the reason behind the Ajit's death and he was buried.

Ajit's father asked the police to exhume the buried corpse of his son to perform final rites. When the body of his son was exhumed, Ajit's father found certain anomalies which raised his suspicion that the death of his son was not due to suicide but it was a case of homicide. So, Ajit's father took the exhumed body to the hospital as the cause of death was not under normal circumstances. Ajit's corpse has been preserved in a morgue at the Teaching Hospital in Maharajgunj for the past seven years as Ajit's father has refused to perform the final rites of his son until he got justice.

Ajit's father filed the first information report with Area Police Office in Gajuri, Dhading on 17 July 2016,suspecting murder. He named three of Kalpana's relatives as the accused. He also demanded proper investigation of his son's death.

Following the conclusion of police investigation and prosecutorial evidence at the trial proceedings, Dhading District Court on 3 June 2018 pronounced the verdict acquitting all three accused, namely Binod aka Tek Bahadur Parajuli, Dhruba aka Bhoj Bahadur Parajuli, and Samjhana Parajuli in Ajit Mijar's case.

Subsequently, on 25 April 2022, a bench of Patan High Court upheld the verdict of Dhading District Court by acquitting all three of the accused. After instructions from the High Court Public Prosecutor's Office, the Office of the Attorney General decided not to appeal the judgement. Unsatisfied with the decision of the Public Prosecutor's office, Ajit's father on 3 May 2023 filed a petition to the Attorney General's Office on the rights guaranteed under the Victim Protection Act, 2018. Not getting any response, Ajit's father has now moved the Supreme Court challenging the HCs verdict.

The deceased's family has alleged miscarriage of justice in criminal justice proceedings, which includes wilful negligence on the part of police investigation and prosecutorial evidence gathering and partial trial hearings. The legality of addressing caste-based violence in inter-caste relationships was overlooked in this case. Furthermore, undue delay has increased the complexity of Ajit's case.

The deceased's family continues to remain hopeful that justice will be served some day. In response to the review petition, the Supreme Court has ordered to reopen the case and carry out a time-bound, careful and thorough adjudication of evidence.

Amnesty International has noted that the authorities have failed to conduct thorough, impartial, fair and timely investigation into the death of Ajit Dhakal Mijar. The principle of equality and non-discrimination is a non-negotiable legal principle in any criminal justice system. The state of Nepal has committed to upholding this principle in accordance with international human rights laws and standards.

"Nepal's criminal justice system should uncover and thoroughly examine any discriminatory motive, including caste-based violence, behind Ajit's death. Any such motive should be considered in the prosecution of suspects, which must be tried in proceedings that respect fair trial standards. This is crucial to ensure accountability and justice for caste-based violence in inter-caste relationships," said Amnesty International.

९. अन्य विविध गतिविधिहरू

अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा समूह तथा युथ नेटवर्कद्वारा आयोजित कार्यक्रमहरू

अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवस १० डिसेम्बर २०२२ को अवसरमा एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह तथा युथ नेटवर्कद्वारा निम्नानुसारका कार्यक्रमहरूको आयोजना भएको थियो:

- रामपुर युथ नेटवर्कले मानवअधिकार रक्षकहरूको सम्मानमा दिप प्रज्वलन गरेको थियो। साथै लैङ्गिक हिंसाविरूद्धको १६ दिने अभियानको अवसरमा सोचाई नामक संस्थासँगको सहकारीमा 'Run for #EndingGBV' नामक कार्यक्रम पनि संचालन गरेको थियो।
- अग्रासन युथ नेटवर्कले दिप प्रज्वलन, मानव अधिकार शिक्षा एवं *राईट फर राईट्स* अभियान संचालन गरेको थियो।
- कृषि युथ नेटवर्कले सो दिवसको अवसरमा दिप प्रज्वलन गरेर मानवअधिकारको महत्त्वको विषयमा छलफल आयोजना गरेको थियो।
- समुह १७, समुह ५०, समुह ५६ र क्वालिटी युथ नेटवर्कको संयुक्त आयोजनामा भक्तपुर स्थित न्यातापोल मन्दिर अगाडि तौमडी टोलमा दिप प्रज्वलन, हस्ताक्षर संकलन तथा चियापान कार्यक्रमको आयोजना भएको थियो।
- समूह ८२, पोखराले "न्याय, सम्मान र मर्यादित रोजगार हामी सबैको सरोकार"को नारा सहित पोखरास्थित मानवअधिकार चोकमा दिप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा पोखरा अन्नपूर्ण समुह ५४ को पनि उपस्थिति रहेको थियो।
- समूह ५७, जनकपुरले अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा को जीवन, मर्यादा, समानता र स्वतन्त्रताको अधिकारः दिगो शान्ति र सम्वृद्धिको आधार"को नारा सहित दिप प्रज्वलन कार्यक्रम तथा सडक नाटक कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।
- समूह ८० र जोसेप युथ नेटवर्कले बुढानिलकण्ठस्थित मिलनचोक, कपनमा दिप प्रज्वलन कार्यक्रम संचालन गरेको थियो। यसका साथै जोसेप युथ नेटवर्कले मानवअधिकारबारे जनचेतनामूलक कला तथा लेख रचना प्रतिस्पर्धा आयोजना गरी उक्त कला एवं लेख रचनाहरू संकलन तथा प्रदर्शन गरेको थियो।
- कैलाली युथ नेटवर्कले समूह २८, ८९ र ६५ का प्रतिनिधि सदस्यज्यूहरूको समुपस्थितिमा "It is better to light a candle than to curse darkness" को नारासहित मानवअधिकारको जनचेतनामूलक साइलेन्ट र्याली आयोजना गरेको थियो।

एमनेस्टी इन्टरनेशनल नेपाल
युवा समूह

मानव अधिकार चौक
दिप प्रज्वलन कार्यक्रम

अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवसको अवसरमा समूह तथा युथ नेटवर्कद्वारा आयोजित कार्यक्रमहरू

अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवस मार्च ८ को सन्दर्भमा एम्नेस्टी नेपालले आप्रवासी महिला कामदार समूह (आमकास नेपाल) सँगको सहकार्यमा एक सार्वजनिक कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा वैदेशिक रोजगारी र विशेष गरी घरेलु श्रमिकका रूपमा वैदेशिक रोजगारीमा जानका लागि नेपाली महिलामाथि विद्यमान बन्देज हटाउन माग गर्दै संयुक्त प्रेस विज्ञप्ति जारी गरिएको थियो। उक्त विज्ञप्तिलाई निम्न सञ्चार माध्यमहरूले संप्रेषण गरेका थिए। जस्तैः

1. **Government urged to respect women's right to safely migrate for work of their choices:** https://www.nepallivetoday.com/2023/03/08/government-urged-to-respect-womens-right-to-safely-migrate-for-work-of-their-choices/
2. कामका लागि सुरक्षित तवरले आप्रवासन गर्न पाउने महिलाको अधिकारको सम्मान गर्न आग्रह: **https://actionkhabar.com/news/2023/03/07/4624**
3. नेपाली महिलालाई सहजतापूर्वक विदेश जान र रोजगारी गर्न पाउने व्यवस्था मिलाउन माग : https://www.aarthikdainik.com/news/84959/

अन्तर्राष्ट्रिय महिला दिवसको अवसरमा समूह तथा युथ नेटवर्कद्वारा निम्नलिखित कार्यक्रमहरूको आयोजना भयोः

- समूह-२५, चितवनले लैङ्गिक समानताको बलियो आधार, सृजनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार" विषयक विचार गोष्ठी आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा आस्था आमा समूहकी अध्यक्ष अमृता भण्डारी, समूह-२५ का संयोजक कृष्णराज मरहट्टा, केन्द्रीय कार्यालयका योजना तर्जुमा तथा अनुगमन समितिका सदस्य धनप्रसाद रेग्मी, समूह-२५ का पूर्व संयोजक श्रीचन्द्र वाग्ले, विक्रम केसी लगायत समूह-२५ का कार्यसमितिका पदाधिकारी एवं सदस्यहरू, हाम्रो आमा समूह, सम्झना आमा समूह, कालिका आमा समूह, शिर्जनशील आमा समूह, नवरत्न आमा समूह, जिल्ला प्रहरी कार्यालय भरतपुरका प्रतिनिधि, अधिवक्ता एवं साहित्यकार सरिता तिवारी, आस्था आमा समूहकी सह-सचिव पार्वती शर्मा लगायतको उपस्थिति, मन्तव्य तथा प्रस्तुति रहेको थियो।
- समूह ४३, बनेपाले बनेपा नपा बडा नं ८ का वडा अध्यक्ष शुभ लक्ष्मी मानन्धरज्यूको प्रमुख आतिथ्यता तथा संयोजक बुद्धिमान जोशीको अध्यक्षतामा बनेपा-८, श्रीमार्गमा महिला अधिकारका बारेमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरेको थियो।
- समूह-५१, कपिलबस्तुको प्राविधिक सहयोगमा बुद्धभूमि नगरपालिका वडा नम्बर १ कार्यालयको आयोजनामा भेलाई सामुदायिक भवनमा एक कार्यक्रम सम्पन्न भयो। उक्त कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि मेयर केशव कुमार श्रेष्ठ र वडाका जन प्रतिनिधिहरु अतिथि हुनहुन्थयो। साथै महिलाहरुलाई महिला लैगिंकता, हिंसाका स्वरुप र समाधानका उपायहरुको बारेमा जानकारीसहितको सहजीकरण सत्र संचालन भयो। प्रमुख अतिथि मेयर केशव कुमार श्रेष्ठले एम्नेष्टी जस्ता मानव अधिकारको क्षेत्रमा कार्यरत अन्तराष्ट्रिय संस्थाको भुमिका महिला अधिकार, बाल अधिकार, आप्रवसी श्रमीकका अधिकारका क्षेत्रमा महत्वपूर्ण रहेको र आफु यस संस्थासँग सहकार्य गर्न सधै सकारात्मक रहेको बताउनु भएको थियो।
- समूह-३४ ले चाँगुनारायण सामुदायिक होमस्टेको सहयोगमा चाँगुनारायण नगरपालिका ४, चाँगुनारायण मन्दिर परिसरमा "लैंगिक समानताको बलियो आधारः सिर्जनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार"को नारा सहित विशेष कार्यक्रम तथा दीप प्रज्वलन कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। समूह-३४ का निबर्तमान संयोजक दिनेश खनाल, चानपा ४ का निबर्तमान वडा अध्यक्ष

बुद्धिलाल महर्जन तथा निबर्तमान कार्यपालिका सदस्य एबं होमस्टे प्रबर्धक सपना तामाङ, वडा अध्यक्ष रोज बहादुर तामाङ,होमस्टेका अध्यक्ष कृष्ण मगर लगायत स्थानीय बुद्धिजीवी भद्रभलादमीका साथै विभिन्न क्षेत्रमा कार्यरत ब्यक्तित्वहरूको उपस्थितिमा कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो।

- समूह-५५ ले काभ्रेका आमा समूह र युवाहरूमाझ महिला हिंसा तथा मानव बेचविखनका विरुद्धमा जनचेतनामूकल कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा माइती नेपाल, काभ्रेकी संयोजक सुरक्षा आर्याल, वडा सदस्य तारणी देउजा र समूह ५५ की संयोजक गीता तिमल्सीनाले सहजकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो।
- समूह-८२, पोखराले पोखरा महानगरपालिकाको समाजिक विकास महाशाखाद्वारा आयोजित "लैगिक समानताको बलियो आधारः सिर्जनात्मक प्रविधिमा महिला पहुचको विस्तार"को नारा सहित सञ्चालन भएको दुई प्रभातफेरी कार्यक्रमहरू (पहिलो सभागृहबाट शुरु भई जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालयमा समापन भएको र्‍याली र दोस्रो वडा न. २७ तालचोकबाट र्‍याली शुरू भई लेखनाथ उद्योग वाणिज्य सघको सभाहलमा समापन भएको र्‍याली) मा सहभागिता जनाएको थियो।
- कैलाली युथ नेटवर्कले विभिन्न पोस्टरहरू बनाई सामुहिक एक्सन गरी महिलाहरूको अधिकारसम्बन्धी जनचेतनामूलक भिडियो सामाजिक संजालमार्फत प्रसारित गरेको थियो।
- रामपुर युथ नेटवर्कले महिनावारी तथा सोसम्बन्धी स्वास्थ्यका बारेमा रामपुरस्थित ग्राण्डी इङ्गलिश बोर्डिंग स्कुलका कक्षा ६,७ र ८ का २०० विद्यार्थीहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरेको थियो।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको "सन् २०२२ मा विश्वको मानवअधिकार अवस्था" प्रतिवेदन सार्वजनिक

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विश्वव्यापी मानवअधिकारको अवस्थासम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन एम्नेस्टी इन्टरनेसनल प्रतिवेदन २०२२/२०२३: विश्वको मानवअधिकार अवस्था गत २८ मार्च २०२३ (अर्थात १४ चैत्र २०७९)मा विश्वभरी सार्वजनिक गरियो। सन् २०२२ को यस प्रतिवेदनले नेपाल लगायत कुल १५६ देशहरूको मानवअधिकारको अवस्थाको मुल्याङ्कन गरेको छ। त्यस प्रतिवेदनका अंशहरूलाई नेपाली भाषामा अनुवाद गरिएको थियो। फेसबुकबाट लाइभस्ट्रिमिङ्गका साथ उक्त प्रतिवेदनको सार्वाजनिकरण कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यालयले तय गरेको यस वर्षको एम्नेस्टी प्रतिवेदन सार्वाजनिकरण कार्यक्रममा नेपाल शाखाको प्रतिनिधिको रूपमा अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयले मलाई कोलम्बोमा आमन्त्रण गरेको थियो। म २६ मार्चमा त्यस प्रयोजनका लागि कोलम्बो गएको थिएँ। दक्षिण एसिया कार्यालयद्वारा गरिएको कार्यक्रमलाई पनि फेसबुकबाट लाइभ गरिएको थियो। उक्त प्रतिवेदन सार्वजनिकरण कार्यक्रमको समापन मन्तव्यका लागि मलाई अनुरोध गरिएको थियो। समापन मन्तव्यलाई यहाँबाट सुन्न सकिनेछ।

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल प्रतिवेदनलाई देहायका नेपाली सञ्चार माध्यमहरूले संप्रेषण गरेका थिए :

1. Ratopati: नेपाल पनि अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरूको सूचीमा : एम्नेष्टि इन्टरनेशनल
   https://www.ratopati.com/story/354435/amnesty
2. Shilapatra: अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशमा नेपाल पनि
   https://shilapatra.com/detail/108787
3. Nayapage: एम्नेस्टीको निष्कर्ष : नेपालको सबै सरकार दमनकारी र असहिष्णु
   https://www.nayapage.com/archives/476477
4. Kantipur TV HD: नेपालका सबै सरकारले निरन्तर दमन र असहिष्णु व्यवहार गर्ने गरे : एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल: https://www.youtube.com/watch?v=vj2fdZKKoK4
5. Radio Parasi: एसिया प्रशान्त क्षेत्रमा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरूमा नेपाल पनि छ : एम्नेस्टी: https://www.radioparasi.com/news/10450

Amnesty's Global Annual Report 2022/2023 Regional Launch In Colombo

Deprose Muchena, (C) Amnesty International Senior Director during a regional launch of Amnesty's global annual report 2022/2023 in Colombo, Sri Lanka on March 28, 2023. (Photo by Pradeep Dambarage/NurPhoto via Getty Images)

6. HatmaKhabar: अधिकार माग गर्ने व्यक्ति तथा समूहलाई दबाउन अत्याधिक बल गर्ने सूचीमा नेपाल https://hatmakhabar.com/news/2023/03/28/129018/
7. Thahakhabar: मिटरब्याजी पीडितको आन्दोलनमा सरकारी दमन : एम्नेष्टी 'हास्य कलाकारप्रति पनि दोहोरो मापदण्ड: https://www.thahakhabar.com/news/175032/
8. BRTNEPAL: 'नेपाल लगायतका देशमा अधिकार माग गर्ने व्यक्ति तथा समूहलाई दबाउन अत्यधिक बल प्रयोग- एम्नेस्टी इन्टरनेशनल: https://www.brtnepal.com/2023/03/28/188139.html
9. Mountain Television HD: माउन्टेन समाचार : साँझ ५ बजेको माउन्टेन समाचार https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=६१४३०३६४४९०९१२७९
10. Nepalviews: एम्नेस्टीको प्रतिवेदन : मानव अधिकार हननका घटनामा कमी आएन https://www.nepalviews.com/2023/03/28/146266/
11. Gorkhapatra Online: मानव अधिकार हननका घटनामा कमी आएन : एम्नेष्टी इन्टरनेशनल https://gorkhapatraonline.com/news/58943
12. NepalKhabar: एम्नेष्टीको निष्कर्ष : नेपालका हरेक सरकार असहिष्णु र दमनकारी https://nepalkhabar.com/society/161839-2023-3-28-15-35-44
13. Deshsanchar: एम्नेष्टीको प्रतिवेदनः अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरुमा नेपाल पनि https://deshsanchar.com/2023/03/28/779406/
14. Ujyaaloonline: 'नेपाललगायतका देशमा अधिकार माग गर्ने व्यक्ति तथा समूहलाई दबाउन अत्यधिक बल प्रयोग: https://ujyaaloonline.com/story/85265/2023/3/28/Nepal-suppress-the-right-to-freedom-of-expression
15. Makalukhabar: अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता कुण्ठित गर्ने देशहरूमा नेपाल पनि https://www.makalukhabar.com/2023/03/99977274535/
16. Ekagaj: अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरूमा नेपाल पनि: https://ekagaj.com/article//article/society/134276/
17. Baahrakhari:अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशको सूचीमा नेपाल पनि https://baahrakhari.com/detail/382879
18. Shilapatra: अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशमा नेपाल पनि https://shilapatra.com/detail/108787
19. Nepallive: अधिकार माग गर्नेलाई घातक बल प्रयोग गर्ने देशमा नेपाल पनि https://nepallive.com/story/304654
20. NepalTimes:अधिकार माग्नेलाई दबाउने देश बन्यो नेपालः https://nepaltimes.net/201888/ https://www.youtube.com/watch?v=HjoN0rTI02k
21. StateNepal (S N): नेपाल पनि अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरूको सूचीमा : एम्नेष्टी इन्टरनेशनलः https://statenepal.com/2023/03/13392/
22. HamroPatro: 'नेपाललगायतका देशमा अधिकार माग गर्ने व्यक्ति तथा समूहलाई दबाउन अत्यधिक बल प्रयोग: https://www.hamropatro.com/news/details/8308342180838329?ns=
23. Imagekhabar: अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरुमा नेपाल पनि : एम्नेष्टि इन्टरनेशनल https://www.imagekhabar.com/news/413978/
24. Supremekhabar: एम्नेष्टीको निष्कर्ष : नेपालका हरेक सरकार असहिष्णु र दमनकारीः https://www.supremekhabar.com/79693/
25. Safalkhabar: अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अधिकार कुण्ठित गर्ने देशहरुमा नेपाल पनि : एम्नेष्टि इन्टरनेशनल https://www.safalkhabar.com/news/117739
26. Nepal Live: Amnesty International's 2022 report exposes Nepal government's failures to safeguard people's rights: https://www.nepallivetoday.com/2023/03/29/amnesty-internationals-2022-report-exposes-nepal-governments-failures-to-safeguard-peoples-rights/

मानवअधिकारका विविध विषयहरूमा विभिन्न संघ संस्थाहरूका कार्यक्रममा सहभागिता

सार्वजनिक सरोकार विवादः उपलब्धी, चुनौती र संभावना कार्यक्रममा सहभागिता

असार २४ गते नयाँ बानेश्वरमा आयोजित यस कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालको सहभागिता रहेको थियो। नेपालमा सार्वजनिक सरोकारको मुद्दाको प्रयोगबाट नागरिक, राजनीतिक तथा आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक अधिकारहरू प्राप्तिमा भएको उपलब्धी, सार्वजनिक सरोकारका मुद्दाहरूको उठान र न्यायिक निरूपणका सवालमा विद्यमान चुनौती र संभवानाका बारेमा उक्त कार्यक्रममा छलफल भएको थियो । कार्यक्रममा सर्वोच्च अदालतका माननीय न्यायाधीश इश्वर प्रसाद खतिवडा प्रमुख वक्तको रूपमा रहनुभएको थियो। उक्त कार्यक्रमलाई आइसिजे, जुरी नेपाल, एड्भोकेसी फोरम र ह्युमन राइट्स् एण्ड जस्टिस सेन्टरले संयुक्त रूपमा आयोजना गरेका थिए।

“नेपालमा विविधता र समावेशीताको पहलः संस्थागत रूपान्तरण दृष्टिकोण” विषयक कार्यक्रम

समता फाउण्डेशन र काठमाडौं यूनिभर्सिटी स्कूल अफ म्यानेजमेन्ट (KUSOM) पोलिसी ल्याब द्वारा संयुक्त रूपमा आयोजित “नेपालमा विविधता र समावेशीताको पहलः संस्थागत रूपान्तरण दृष्टिकोण” विषयक कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालले सहभागिता जनाएको थियो। १८ जुलाई २०२२ (२०७९ साउन २ गते) कुपण्डोल स्थित होटल हिमालयमा आयोजित सो कार्यक्रममा नेपालमा विविधता र समावेशीताको बुझाई र अभ्यासबारे छलफल भएको थियो । सो छलफल कार्र्यक्रममा मन्त्रालय, संवैधानिक अयोगहरू, नेपाल प्रहरी, नगरिक समाजका प्रतिनिधिहरू र मिडियाको सहभागिता रहेको थियो। सो कार्यक्रममा दुई जना सांसदहरूको पनि उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रममा संस्थागत विभेदले निम्त्याएका अवरोधहरू र ती अवरोधहरूलाई हटाउन आवश्यक रहेको नीतिगत हस्तक्षेपबारे छलफल भएको थियो।

यूरोपियन यूनियन मानवअधिकार रक्षक कार्य समूह बैठक

१४ जुलाई २०२२ (२०७९ असार ३० गते) आयोजित यूरोपियन यूनियन मानवअधिकार रक्षक कार्य समूह बैठकमा एम्नेस्टी नेपालले सहभागिता जनाएको थियो । इयू डेलिगेसनको कार्यालयमा आयोजित सो बैठकमा मानवअधिकारमा काम गर्ने विभिन्न संघ संस्था, मानवअधिकार आयोग र यूरोपेली राष्ट्रका दूतावासका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो। बैठकमा दण्डहीनता उप—समूहको तर्फबाट एडभोकेसी फोरम, साँघुरीदो नागरीक समाज उप—समूहको तर्फबाट शान्तिका लागि साझा अभियान (कोक्याप) र महिला

मानवअधिकार रक्षक र लैङ्गिक मुद्दा उप—समूहको तर्फबाट वोरेकद्वारा उप—समूह बैठकको बारे जानकारी दिइएको थियो । सो कार्यक्रममा गैरसरकारी संस्था महासंघका प्रतिनिधिले नागरिक समाज संस्थाहरूले करसम्बन्धी समस्या भोगिरहेको जानकारी दिनुभएको थियो । साथै राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगका प्रतिनिधिहरूले आयोगले आयोजना गरेको प्रादेशिक तथा राष्ट्रिय मानवअधिकार रक्षक सम्मेलनबारे जानकारी दिँदै मानवअधिकार रक्षक नीति निर्माणमा आयोगले काम गरिरहेको ब्यहोरा पनि जनाकरी गराउनु भएको थियो । बैठकमा लेनिन बिष्टले भुपू बाल सैनिकहरूलाई संक्रमणकालीन न्यायसम्बन्धी विधेयकका लागि परामर्श कार्यक्रमहरूमा समावेश नगराइएको कुरामा गुनासो व्यक्त गर्नुभएको थियो। बैठकमा उपस्थित सम्पूर्णलाई उप—समूहको बैठकमा उपस्थित हुन आग्रह गरिएको थियो र सो बैठकहरूबाट समाधान नभएको विषयलाई मात्र समूहको बैठकमा छलफलको लागि ल्याउनुपर्ने कुरा प्रष्ट पारिएको थियो।

"डिजिटल अधिकारको प्रवर्धन — नेपालमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको डिजिटल पहुँचको सुनिश्चितता" विषयक कार्यक्रममा सहभागिता

२०२२ जुलाई ८ (२०७९ असार २४ गते) बागबजार स्थित होटेल हार्दिकमा प्रयत्न नेपालद्वारा आयोजित सरोकारवालाहरूको लागि डिजिटल अधिकार र पहुँच सम्बन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालले सहभागिता जनाएको थियो। उक्त कार्यक्रममा सेभ द चिल्ड्रेन लगायत अन्य मानवअधिकार संस्थाका

प्रतिनिधिहरू, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू र अपाङ्गतासम्बन्धी काम गर्ने संस्थाका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रमको सुरूवातमा अपाङ्गताको बारे जानकारी दिइएको थियो। प्रकार र गम्भीरताका आधारमा अपाङ्गताको वर्गीकरण बारे पनि यस सत्रमा जानकारी दिइएको थियो। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू कसरी महत्वपूर्ण जानकारीको पहुँच बाहिर हुन्छन् भन्ने प्रष्ट पार्न पहँ्ुचयुक्त नभएको वेबसाइट खोलेर देखाइएको थियो। अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूले भोग्नुपर्ने बाधाहरू कसरी हटाउन सकिन्छ भन्ने विषयमा पनि छलफल भएको थियो। जानकारीसहितको दस्तावेजलाई फोटोमा परिणत गरीएको खण्डमा दृष्टिविहीनहरूको त्यस जानकारीमा पहुँच नहुने र त्यसैगरी पिडिएफमा परिणत गरिएको र प्रिति फन्टमा तयार गरिएको दस्तावेज पढ्न कठिन हुने कुराबारे पनि सहभागीहरूलाई जानकारी गराइएको थियो।

पहुँचयोग्य डिजिटल सामग्री विकास कार्यशालामा सहभागिता

प्रयत्न नेपालद्वारा २०७९ श्रावण २९ देखि ३१ सम्म, क्लब अर्किड इन्, बनस्थलीमा आयोजित पहुँचयोग्य डिजिटल सामग्री विकाससम्बन्धी तीन दिने कार्यशालामा एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालको तर्फबाट आइटी अधिकृत प्रशान्त त्रिपाठीले सहभागिता जनाए। विभिन्न गैर(सरकारी र निजी संस्थाका १९ प्रतिनिधिहरूले यस कार्यशालामा सक्रिय सहभागिता जनाएका थिए। प्रशिक्षकद्वय खोमराज शर्मा र राजेन्द्र सुबेदीद्वारा डिजिटल सामग्रीको पहुँच र यसको महत्त्वको बारेमा प्रकाश पार्नु भएको थियो। डिजिटल सामग्रीहरू उत्पादन गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि पहुँचयोग्य बनाउनमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरूको बारेमा प्रकाशपार्दै प्रशिक्षकहरूले माइक्रोसफ्ट वर्ड तथा पावरपोइन्टमा उत्पादन भएका सामग्रीहरूलाई पहुँचयोग्य बनाउनको लागि अभ्यास सत्र समेत संचालन गर्नु भएको थियो।साथै वेबसाइट र सामाजिक संजालमा प्रकाशित हुने सामग्रीहरूलाई पनि पहुँचयोग्य बनाउनुपर्ने र त्यसकोलागि अपनाउनुपर्ने कुराहरूको विषयमा

छलफल गरिएको थियो। उक्त कार्यशालामा ह्यान्डीक्याप इन्टरनेसनलका संचार अधिकृत प्रल्हाद गैरापिपलीले पहुँचयोग्य डिजिटल सामग्री विकास गर्दाको आफ्नो अनुभव व्यक्त गर्नुभएको थियो।

ग्लोबल असेम्ब्ली २०२२ सम्पन्न

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको वार्षिक साधारण सभाका रूपमा रहने सबैभन्दा सर्वोच्च निर्णायक निकाय अर्थात ग्लोबल असेम्ब्लीको २०२२ संस्करण गत जुलाई ३० र ३१ मा भर्चुअल्ली आयोजित भई समापन भयो। यस असेम्ब्लीमा एम्नेस्टी नेपाललाई प्रतिनिधित्व गर्दै अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी, महासचिव शचिता कुईंकेल, नेसनबल बोर्ड मेम्बर गरिमा पाण्डे र मेरो सहभागिता रहेको थियो । यसपटकको ग्लोबल असेम्ब्लीमा छ वटा मोसनहरू प्रस्ताव गरिएका थिएः १) कोर स्ट्याण्डर्डलाई सरलीकृत गर्नेसम्बन्धी मोसन, २) इन्टरनेसनल बोर्ड रिफर्मसम्बन्धी मोसन, ३) भोटिङ्ग मोड्यालिटि परिवर्तन (फस्ट पास्ट दी पोस्टबाट सिङ्गल ट्रान्सफरेबल) सम्बन्धी मोसन, ४) कर र मानवअधिकारसम्बन्धी नीति तयार गर्ने सवालको मोसन ५) फेमिनिस्ट लिडरसिपसम्बन्धी मोसन र ६) मल्टिलेटरल फण्डिङ्गसम्बन्धी मोसन। यसअघि १६ जुलाई (असार ३२ गते) नेपाली समयअनुसार बिहान ९ बजेदेखि दिउँसो ३:३० बजेसम्म स्टयाडिङ्ग रेप्रजेन्टेटिभहरूका लागि मोसन वेबिनार कार्यक्रम रहेको थियो। उक्त वेबिनारमा एउटा ब्रेकआउट रूममा सहजकर्ताको भूमिकाका लागि मलाई अनुरोध गरिएको थियो। चाख लाग्दो विषय के रहेको थियो भने मोसन ६ अत्यन्तै संवेदनशील विषय भएको तर पर्याप्त छलफलका लागि समय नपुगेका कारण जनाउँदै उक्त मोसनमा भोटिङ्ग गर्ने कुरा अर्को ग्लोबल असेम्ब्लीसम्मका लागि पर सारौं भन्ने विशेष प्रस्ताव (emergency motion) १२ वटा एम्नेस्टीका शाखाहरूले प्रेपकमसामू दर्ता गराएका थिए जसलाई प्रेपकमले स्वीकार गरी उक्त मोसन वेबिनारमा भोटिङ्गका लागि ल्याइएको थियो।

ग्लोबल असेम्ब्लीले भने अन्ततः मोसन ६ पारित नगर्ने निर्णय गर्यो। पक्षमा २९ र विपक्षमा ३० मत परेको थियो। मोसन २ अन्तर्गतको इन्टरनेसनल बोर्डको कम्पोजिसन जसमा ४ जना सम्म कोअप्टेड मेम्बर रहने र निर्वाचित बोर्ड सदस्यको छ महिना प्रोबेसन पिरियड हुने विषय पनि पारित हुन सकेन। अन्य सबै मोसनहरू पारित भएका थिए। ग्लोबल असेम्ब्लीले अकाउन्टेबिलिटि प्रवितेदनहरूमाथि पनि छलफल गरी पारित गर्ने निर्णय गरेको थियो।

त्यस्तै असेम्ब्लीले विभिन्न पदहरूमा उम्मेदवाहरूको निर्वाचन गरेको थियो। इन्टरनेसनल बोर्डको रिक्त पदमा अन्जुला सिं (मलेशिया), सिसिल सुद्रु (फ्रान्स) र क्रिस्टोफ (जर्मनी) निर्वाचित हुनुभएको थियो। फाइनान्स एण्ड अडिट कमिटि, प्रेपकम, मेम्बरसिप रिभिउ कमिटि र नोमिनेसन कमिटिका रिक्त पदहरूमा पनि विभिन्न उम्मेदवारहरू निर्वाचित भएका थिए। एम्नेस्टी नेपालले यस ग्लोबल असेम्ब्लीमा नयाँ इतिहास रचेको थियझ। एम्नेस्टी नेपालको करिब ५० वर्षको इतिहासमा पासाङ शेर्पा इन्टरनेसनल नोमिनेसन कमिटिको सदस्यका रूपमा निर्वाचित हुनु भएको छ। उहाँले कुल खसेको ६० मतमा ५१ मत हाँसिल गर्नुभएको थियो। यो हामी सबैको लागि गर्वको विषय हो। यो उपलब्धि हाँसिल गर्न सकेकोमा हामी सबैलाई बधाई छ र हाम्री उम्मेदवार पासाङ् शेर्पालाई सफल कार्यकालको शुभकामना छ।

एसिया प्यासिफिकका निर्देशकहरूले उक्त ग्लोबल असेम्ब्लीमा बैंककमा भेला भएर सहभागिता जनाएका थिए। मेरो पनि उक्त भेलामा सहभागिता रह्यो। जुलाई २९ मा एसिया प्यासिफिक क्षेत्रका मानवअधिकार चुनौती, डाइरेक्टरहरूले भोगेका समस्या र चुनौती आदिका बारेमा *पियर एक्स्चेन्ज र लर्निङ्ग*का साथै आगामी

कार्यदिशा, आपसी सहयोग र "वन एम्नेस्टी" को स्पिरिटमा अगाडि बढ्नका लागि आपसि कार्यनीतिगत रणनीति र योजनाका बारेमा मिहिन छलफलहरू भएका थिए।

एसिया प्यासिफिक चेयर एण्ड डाइरेक्टर मिटिङ्

कोभिड महामारीका कारण विगत तीन वर्षदेखि एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका "गभर्नेन्स" र "कप्यासिटि बिल्डिङ्" सम्बन्धी बैठकहरू फेस टु फेस हुन सकेका थिएनन्। यसै सन्दर्भमा जुलाई ३० र ३१ मा बैंककमा भएको रिजनल डाइरेक्टर्स फोरममा अध्यक्षहरूलाई समेत समावेश गरी चेयर डाइरेक्टर बैठक बस्ने कुरामा

सहमति भएपछि अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको इसिप्रो कार्यालयको प्राविधिक सहयोगमा नोभेम्बर ५ र ६ मा थाइल्याण्डको बैंककमा उक्त बैठक सम्पन्न भएको थियो। बैठकमा एम्नेस्टी नेपाललाई प्रतिनिधित्व गर्दै अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी र मेरो सहभागिता रहेको थियो। अन्तर्राष्ट्रिय बोर्डका अध्यक्ष डा. अञ्जुला म्या सिं बैसको उपस्थिति रहेको उक्त बैठकमा एम्नेस्टीका शाखाहरूमा विद्यमान गभर्नेन्स र म्यानेजमेन्टका चुनौती र संभावनाका साथै वेलबिङ्ग, एन्टिरेसिज्मसम्बन्धी गतिविधिहरू, क्षेत्रीय प्राथमिकताका सवाल, ओपन स्पेस, रिलेसनसिप बिल्डिङ्ग जस्ता विषयहरूमा सेयरिङ्ग साथै विभिन्न अभ्यासहरू गरिएको थियो। कार्यक्रम एकदमै फलदायी र प्रभावकारी रहेको अनुभूति अध्यक्षज्यू र मैले गरेका थियौं।

सन् २०२३ को एसिया प्यासिफिक रिजनल फोरम सम्पन्न

सन् २०२३ को एसिया प्रशान्त क्षेत्रीय बैठक अप्रिल २७ देखि अप्रिल ३० सम्म अस्ट्रेलियाको सिड्नीमा आयोजना गरिएको थियो। रिजनल फोरममा नेपाल लगायत एसिया प्रशान्त क्षेत्रका अन्य १२ शाखाहरू (इन्डोनेसिया, थाइल्याण्ड, ताइवान, हङकङ, मङ्गोलिया, फिलिपिन्स, मलेसिया, न्युजिल्याण्ड, अस्ट्रेलिया, ताइवान, जापान र दक्षिण कोरिया)को सहभागिता रहेको थियो।

इन्टरनेसनल बोर्डका सदस्यद्वय क्रिस्टोफ अल्बट्र्स् र फाबिओला आर्स र अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट महासचिव आग्नेस कलामार, सिनियर डाइरेक्टर डिप्रोस मुचेना, दक्षिण एसिया क्षेत्रीय कार्यालय निर्देशक यमिनि मिश्र, प्रेपकम सदस्य रोसलिन नुनान्, इन्टरनेसनल नोमिनेसन कमिटि सदस्य मारियल बेलेस्की लगायतको सहभागिता रहेको थियो। नेपाल शाखाको प्रतिनिधित्व गर्दै अध्यक्ष बिपनि बुढाथोकी, बोर्ड सदस्य गरिमा पाण्डेय र मेरो सहभागिता रहेको थियो।

यस कार्यक्रमको उद्घाटन सत्र रोचक रहेको थियो। अस्ट्रेलियाको भूमि त्यहाँका आदिवासीहरूको रहेको र सार्वभौमसत्ता उनीहरूबाट कहिल्यै नछिनिएको तथा उनीहरूको भूमि विगत, वर्तमान र भविष्यमा पनि आदिवासी भूमि रहनेछ ("This land belongs to the Gadigal people, and sovereignty was never ceded to them. This land was, is and always will be aboriginal land.") भन्ने स्वीकारोक्ति र आदिवासीहरूले "खराब आत्मा (bad spirit)"लाई धपाउन, शुभेच्छा प्रकट गर्न र आध्यात्मिक प्रयोजनका लागि गर्ने स्मोकिङ् सेरमोनी (smoking ceremony) आयोजना गरेर कार्यक्रमको उद्घाटन गरिएको थियो। यसका लागि एकजना आदिवासी अभियन्ताले सहभागिता जनाउनुभएको थियो। अर्को रोचक कुरा के रहेको थियो भने प्रत्येक नयाँ सत्रमा अस्ट्रेलियन शाखाका प्रतिनिधिहरूले यस स्वीकारीक्तलाई दोहोराइराखेका थिए। यसले एउटा अजिब अनुभूति (surreal feeling) गराएको थियो।

त्यसपछि एम्नेस्टीको चालु ग्लोबल स्ट्राटिजिको डलिभरीका सवालमा रिफ्लेक्सन भएको थियो। वर्ल्ड क्याफे स्टाइलमा गरिएको उक्त सेसनमा एम्नेस्टी नेपालको "इम्प्याक्ट स्टोरी" सेयर गरिएको थियो। यस सवालमा

भूमिहीन सुकुम्वासी र अव्यवस्थित बसोवासीहरूको आवासको अधिकार प्राप्तिमा एम्नेस्टी नेपालले गरेका केही कदमहरू (सार्वजनिक सरोकार मुद्दा दर्ता गर्नमा सहयोग आदि) का बारेमा चर्चा गरिएको थियो। त्यसपछि इन्टरनेसनल नोमिनेसन कमिटिले विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय भूमिकाहरूमा रिक्त रहेका स्थानहरूमा आवेदन माग गरिएको र सोको प्रकृयाका बारेमा जानकारी गराएको थियो। त्यसपछि डाइरेक्टर, चेयर, युथ डेलिगेट र अन्य डेलिगेटहरूको ब्रेकआउट सेसनहरू भएका थिए। युथ डेलिगेटहरूले एम्नेस्टी अस्ट्रेलियाको कार्यालयमा गएर भर्चुअल छलफल गरेका थिए। उक्त छलफललाई यहाँ हेर्न सकिन्छ।

दोश्रो दिनको सत्र एम्नेस्टी इन्टरनेसनलकी महासचिव आग्नेस कालामारसँगको संवादबाट सुरू भएको थियो जसमा शाखाका प्रतिनिधिहरूले एम्नेस्टीको अबको कार्यशैली, लक्ष्य, चुनौती लगायत एसिया प्यासिफिक र अन्य क्षेत्रका मानवअधिकारका सवालमा अन्तर्क्रिया गरेका थिए। त्यसपछि डेप्रोस मुचेनाले "अथोरिटेरियन्ज् टुलकिट" शीर्षकमा प्रस्तुती राख्दै एम्नेस्टी इन्टरनेसनल तथा खासगरी मानवअधिकार र न्यायका सवालमा आवाज उठाउने अन्य नागरिक संस्थाहरूले खेप्दै गइरहेका "एक्जिस्टेन्सियल थ्रेट"हरूका बारेमा विमर्श गरेका गरेका थिए। यस्तो सन्दर्भमा एम्नेस्टी हङकङलाई जसरी भर्चुअल शाखाका रूपमा अघि बढाउने प्रयत्न गरिराखिएको छ अन्य सन्दर्भमा पनि त्यसलाई "रेप्लिकेट" गर्नुपर्ने हुन सक्ने विषयमा छलफलहरू भएका थिए। त्यसपछि एन्टिरेसिज्मसम्बन्धी सत्र सञ्चालन भएको थियो जुन निकै सशक्त र प्रभावकारी रहेको थियो। तेश्रो दिनको सबैभन्दा चाखलाग्दो छलफल सत्रमा "लुमेन" नाम दिइएको ग्लोबल गभर्नेन्स रिफर्मसम्बन्धी छलफल रहेको थियो। एम्नेस्टी इन्टरनेनसलको अहिलेको स्वरूपलाई मूल्याङ्कन गरी संस्थाको "मोडल"का बारेमा "रिइम्याजिन" गर्न इन्टरनेसनल बोर्डले परिकल्पना गरेको संस्थागत सुधार परियोजनाका रूपमा यसलाई ब्याख्या गरिएको छ। अगस्टमा आयोजना हुने ग्लोबल असेम्ब्लीमा यससम्बन्धी सत्र सञ्चालन गरी थप कार्यहरू अघि बढाई सन् २०२४ को ग्लोबल असेम्ब्लीमा नयाँ अवधारणा निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने परियोजनाको रोडम्याप रहेको जानकारी प्राप्त हुन आएको छ।

उपरोक्त सत्रहरूको अलावा रिजनल फोरममा कनेक्सन र नेटवर्कको राम्रो अवसर प्राप्त भएको थियो। महासचिव आग्नेस कलामारसँग नेपालको डेलिगेट्स् टोलीले छोटो भलाकुसारी गर्ने अवसर पनि पाएको थियो। उहाँले एम्नेस्टी नेपालको उपलब्धिमा प्रशन्नता व्यक्त गर्दै आगामी रिफर्मसम्बन्धी यात्राका बारेमा

केही जिज्ञासाहरू राखुभएको थियो। उहाँले सन् २०२४ मा आफूले नेपाल भ्रमण गर्न चाहेको पनि इच्छा व्यक्त गर्नुभएको छ।

नेसनल बोर्ड अध्यक्ष पुरस्कृत

एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी नेपाल जेसिजद्वारा पुरस्कृत हुनुभएको छ। नेपाल जेसिजको बिरगंजमा सम्पन्न ४९ औं साधारण सभा तथा महाधिवेसनमा मानवअधिकार तथा सामाजिक न्यायको क्षेत्रमा उल्लेखनीय योगदान पुर्याएबापत **उत्कृष्ट युवा पुरस्कार २०२२** बाट उहाँलाई सम्मानित गरिएको छ। उहाँले प्राप्त गर्नुभएको यस पुरस्कारले समग्र एम्नेस्टी नेपाल अभियानले गर्वानुभूति गर्दै थप सक्रियताका लागि प्रेरणा र हौसला मिलेको महशुस गरेको छ। यससम्बन्धी केही समाचारहरू :

- अन्नपुर्ण पोष्टः युवा अधिकारकर्मी बिपिन बुढाथोकीलाई "उत्कृष्ट युवा पुरस्कार"
- नेपाली पात्रो : युवा अधिकारकर्मी बिपिन बुढाथोकीलाई "उत्कृष्ट युवा पुरस्कार"
- नयाँ युगबोधः बुढाथोकीलाई उत्कृष्ट युवा पुरस्कार
- नागरिक दैनिकः दाङका बिपिन बुढाथोकीलाई "राष्ट्रका उत्कृष्ट युवा" पुरस्कार
- तुलसीपुर अनलाइनः दाङका बिपिनलाई "राष्ट्रका उत्कृष्ट युवा" पुरस्कार

अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका विभिन्न टोलिहरूको नेपाल भ्रमण

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका एसिया प्यासिफिक ह्युमन राइट्स् एजुकेशन कोओर्डिनेटर सौम्या डिम्रीको भ्रमण

जनवरी ११ र १३ को बीचमा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका एसिया प्यासिफिक ह्युमन राइट्स् एजुकेशन कोओर्डिनेटर सौम्या डिम्रीले नेपाल भ्रमण गर्नुभएको थियो। उहाँले नवनियुक्त मानवअधिकार शिक्षा अधिकृत कुन्दन शर्मालाई इन्डक्सन प्रदान गर्ने, मानवअधिकार शिक्षासम्बन्धी केही महत्त्वपूर्ण संभावित परियोजनाका

बारेमा ब्रेनस्टर्मिङ गर्ने लगायतका गतिविधिहरूमा एम्नेस्टी नेपाल सचिवालय टिमलाई इन्गेज गर्नुभएको थियो।

आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारसम्बन्धी रिसर्चर एला नाइट, मे रोमानोस र दाना अहमेदको भ्रमण

मेना अफिस बेरूतकी दाना अहमेद र रेफ्युजी एण्ड माइग्रान्ट्स् टिम, लन्डनका एला नाइट र मे रोमानोसले जनवरी ३० देखि फेब्रुअरी ९ सम्म नेपाल भ्रमण गरेका छन्। कतारका आप्रवासी श्रमिकहरूको अधिकारको अवस्थाका बारेमा अतिरिक्त अनुसन्धान गर्न र साउदी अरबमा रहेका श्रमिकहरूको अवस्थाका बारेमा संभावित अनुसन्धानका लागि स्कोपिङ मिसनमा उनीहरू नेपाल आएका थिए। सो क्रममा उनीहरूले धनुषा र सिराहमा समेत भ्रमण गरी त्यहाँका रिटर्नी माइग्रेन्ट्सहरूसँग छलफल गरेका थिए। ३१ जनवरीदेखि ५ फेब्रुअरीसम्म रहेको उक्त भ्रमणमा एम्नेस्टी नेपालबाट अभियान संयोजक अस्मिता सापकोटाले सहभागिता जनाउनुभएको थियो। काठमाडौंमा वैदेशिक रोजगार विभाग, वैदेशिक रोजगार बोर्डलगायतका अधिकारीहरूसँग पिन सो क्रममा उनीहरूले भेटेका थिए।

दलित महिलाको न्यायमा पहुँचको अवस्थाका बारे स्थलगत अध्ययन भ्रमण

अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको *डिस्क्रिमिनेसन बेस्ड अन डिसेन्ट*सम्बन्धी पोलिसि अड्भाइजर मोनिका भिन्सेन्ट, *जेन्डर, रेसियल जस्टिस् एण्ड रेफ्युजी प्रोग्राम*का प्रोग्राम डाइरेक्टर फर्नान्डा डि कोस्टा र दक्षिण एसिया कार्यालयका *क्याम्पेनर* बाबुराम पन्तले फेब्रुअरी १२ देखि २२ सम्म नेपाल भ्रमण गर्नुभयो। नेपालमा जातिय विभेद र छुवाछूतको अवस्था र खासगरी दलित महिलाको न्यायमा पहुँचको सवाल र अवस्थाका बारेमा उहाँहरूले अनुसन्धान कार्यका लागि स्कोपिङ्ग भ्रमण गर्नुभएको थियो। एम्नेस्टी नेपाल सचिवालयले यस स्कोपिङ्ग भ्रमणका लागि प्रशासनिक र लजिस्टिकल सहयोग उपलब्ध गराएको थियो। १४ फेब्रुअरीमा दिनभरीजसो काठमाडौं गेस्ट हाउमा दलित अधिकारकर्मी, दलित सञ्चारकर्मी, वकिल, शिक्षाविद्लगायतसँग छलफल र परामर्श गरिएको थियो जसमा मेरो पूर्ण सहभागिता रहेको थियो। फेब्रुअरी १५ देखि १९ सम्म टोलीले धनुषा र सिराह जिल्ला भ्रमण गरेको थियो। फेमिनिस्ट दलित अर्गानाइजेसन (फेदो) र समता फाउन्डेसनको एक एक जना पनि उक्त मिसनमा सहभागी हुनुहुन्थ्यो जसले जिल्लास्थित भेटघाट र अन्य तयारीहरू गर्न सहयोग गर्नुभएको थियो। एम्नेस्टी नेपालको तर्फबाट म आफैं र एड्मिन असिस्टेन्ट सुनिता राईको उक्त जिल्ला भ्रमणमा सहभागिता रहेको थियो। धनुषा र सिराहमा दलित अभियानकर्मी, प्रभावित समुदाय, स्थानीय मानवअधिकारकर्मीहरू, पत्रकार आदिसँग परामर्श गरिएको थियो। त्यस्तै काठमाडौंमा फेदो, समता, एफडब्लुएलडि, युएनडिपि लगायतका प्रतिनिधिहरूसँग पनि उहाँहरूले भेटघाट गर्नुभएको थियो। युएनडिपि लगायतसँगको केही बैठकमा मेरो सहभागिता पनि रहेको थियो। उक्त टोलिले आफ्नो डेस्क रिसर्च कार्य अघि बढाइरहेको छ। संभवत मेमा पुनः टोली नेपाल भ्रमणमा रहनेछ जुन बेला सरकारी लगायत अन्य गैरसरकारी निकाय वा प्रतिनिधिहरूसँग परामर्श र छलफल गर्ने, अन्य जिल्ला भ्रमण गर्ने र पीडित र प्रभावित समूहसँग फलोअप छलफल र परामर्शहरू गर्ने लक्ष रहेको छ। यो वर्षको अन्त्यसम्ममा यस अध्ययनलाई सम्पन्न गरी यसै वर्षको अन्त्यमा वा सन् २०२४ को सुरूवातमा प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिने र उक्त प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा महासचिव आग्नेस कलामारले नेपाल भ्रमण गर्न सक्ने जानकारी अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट प्राप्त हुन आएको छ।

अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका तीन अलग अलग टोलीद्वारा नेपाल भ्रमण

मे २७ देखि जुन १० सम्म अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट तीनवटा टोलीले नेपाल भ्रमण गर्यो। मे २७ देखि जुन ३ सम्म मार्को पेरोलिनी, मृनाल शर्मा, दिनुशिका दिसानायके र बाबुराम पन्तले मधेश प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेशमा भ्रमण गरी हिरासतमा यातना र मृत्युका घटनाहरूका सन्दर्भमा पीडित परिवार र अन्य सरोकारवालाहरूसँग अन्तर्वार्ता आदि गरेका छन्। दक्षिण क्षेत्रीय कार्यालयले एड्भोकेसी फोरम (एएफ)सँग एमओयुको माध्यमबाट यस अनुसन्धानको कार्य अघि बढाएको छ। बाँकी फिल्डवर्क र रिपोर्ट ड्राफ्टिङ्गमा एम्नेस्टी नेपाल र एएफले सहकार्य गर्ने योजना रहेको छ। मैले दिनुशिका, मृनाल, एएफका निर्देशक विकास बस्नेत र बाबुरामबीच जुन ३ मा प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्ने समय, क्याम्पेन रणनीति लगायतका विषयमा छलफल गरेको छु। यस प्रतिवेदनलाई सन् २०२४ मा सार्वजनिक गर्ने समझदारी रहेको छ।

नेपालमा दलित महिलाको न्यायमा पहुँचको विषयमा अनुसन्धान कार्यका लागि १ देखि ३ जुनसम्म कन्सल्टयान्ट मोनिका भिन्सेन्ट, श्याम बिश्वकर्मा, समता फाउन्डेसनका रोजी बिसुन्खे र प्रकृति बुढामगर र मोनिकाले धनुषा र सिराहा जिल्ला भ्रमण गरी प्रभावितहरूसँग छलफल र परामर्श गरेका थिए। त्यसैगरी २०७३ साल असार ३० गते अन्तर्जातीय सम्बन्धका कारण हत्या गरिएका काभ्रे पाँचखालका अजित मिजारको बुबासँग काठमाडौंमा ४ जुनमा भेट गरिएको थियो। उक्त भेटमा मेरो सहभागिता रहेको थियो। सो भेटपछि राष्ट्रिय महिला आयोग र राष्ट्रिय दलित आयोगसँग पनि मिटिङ्ग गरिएको थियो। जातिय तथा अन्य छुवाछूत र भेदभाव (कसुर र सजाय) ऐन, २०६८ लागू भए यता नेपालमा दलित समुदायको मानवअधिकारको अवस्था र खासगरी दलित महिलाहरूको न्यायमा पहुँचमा केन्द्रित रहेर छलफलहरू भएका थिए। जुन ५ मा रूपन्देहीमा अङ्गिरा पासी र अन्य परिवारका साथै जिल्ला प्रशासन कार्यालयका प्रहरी उपरीक्षक भरत विश्वकर्मासँग पनि यस विषयमा कुराकानी भएको थियो। उक्त रूपन्देही भिजिटमा मेरो पनि सहभागिता रहेको थियो।

यसै अवधिमा दक्षिण क्षेत्रीय कार्यालयका निर्देशक यमिनि मिश्रले जुन ५ मा नेपाल गर्नुभएको थियो। जुन ६ मा उहाँले नेसनल बोर्डका अध्यक्ष र पदाधिकारीहरूसँग भेटघाट गर्नुभएको थियो। सोही दिन असोसियसन अफ आइएनजिओज् इन् नेपालका अध्यक्ष भगवान श्रेष्ठसँग पनि भेटघाट गरिएको थियो। नेपालमा सिभिक स्पेस र नागरिक सङ्घसंस्थाको अवस्थाका बारेमा उहाँसँग परामर्श र छलफल भएको थियो। त्यसैगरी जुन ७ मा समाज कल्याण परिषद्का सदस्य सचिव मनोज भट्ट, माननीय कानुन मन्त्री धनराज गुरूङ्, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयका सचिव उदयराज सापकोटासँग पनि भेट गर्नुभएको थियो। उक्त भेटहरूमा सङ्क्रमणकालीन न्यायका अलावा नेपालका समसामयिक मानवअधिकारका विविध सवालहरूमा संवाद भएको थियो।

जुन ८ मा अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय दक्षिण क्षेत्रीय कार्यालयबाट क्याम्पेन डेप्युटी डाइरेक्टर स्मृति सिं र क्याम्पेनर बाबुराम पन्तले एम्नेस्टी नेपाल सचिवलायका कर्मचारीहरूसँग राष्ट्रिय सचिवालयमा नयाँ रणनीतिक लक्ष्यअनुसार तय गरिएका कार्ययोजनाहरूको पछिल्लो अवस्था लगायत भावी कार्यदिशाका बारेमा छलफल र परामर्शहरू गर्नुभएको थियो। उक्त छलफल अत्यन्तै उपयोगी र लाभप्रद रहेको थियो।

त्यसैगरी जुन ९ मा इन्द्रेणी फुडल्याण्डमा दलित अधिकारकर्मीहरूसँग दलित महिलाहरूको न्यायमा पहुँच प्रतिवेदन सार्वजनिकरण गर्ने सन्दर्भमा उक्त प्रतिवेदनमा राखिने सिफारिसहरूलाई कार्यान्वयन गराउने सवालमा नेपालको स्थानीय नागरिक समाज र अधिकारकर्मीहरूसमेतको अपनत्त्व र स्वामित्व हुने प्रभावमूलक क्याम्पेन रणनीति कस्तो होला भन्ने सवालमा एक कार्यशाला आयोजना गरिएको थियो। उक्त कार्यशालालाई स्मृति सिंह र बाबुराम पन्तले सहजीकरण गर्नुभएको थियो। थप जानकारीका लागि यहाँ हेर्नुहोस्।

अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका पूर्व कर्मचारी रिचर्ड रिअकसँगको अन्तरक्रियात्मक छलफल र साक्षात्कार कार्यक्रम

२०२३ मार्च १४ मा अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका पूर्व प्रेस प्रमुख र एसिया प्रशान्त क्षेत्रका पहिलो फिल्ड सेक्रेटरी रिचार्ड रिअक नेपाल भ्रमण गर्नुभएको सन्दर्भमा उहाँलाई एम्नेस्टी नेपाल कार्यालयमा स्वागत गरी एक अन्तरक्रियात्मक छलफल कार्यक्रम आयोजना गरियो। उक्त छलफल कार्यक्रमलाई फेसबुकमार्फत लाइभस्ट्रिम पनि गरिएको थियो। एम्नेस्टी नेपालका संस्थापक नुतन थपलिया, पूर्व अध्यक्षहरू ध्रुव कार्की, सूर्य बहादुर अधिकारी, राजन कुइंकेललगायत नेसनल बोर्डका पदाधिकारी र सदस्य तथा एम्नेस्टी नेपालका सदस्यहरूको उक्त कार्यक्रममा सहभागिता रहेको थियो।

विविध

- एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीज्यूले सेप्टेम्बर १४ मा **रे टेलिभिजनमा** अन्तर्वार्ता दिनुभएको छ। उक्त अन्तर्वार्तालाई यहाँ सुन्न सकिन्छ।
- समूह ६४ चितवनले ३० जुलाई २०२२ मा पर्ने अन्तर्राष्ट्रिय मानवबेचबिखन विरुद्धको दिवसमा सौराहा चोकमा “तिनै तहको सरकार मानव बेचविखन विरुद्धको सरोकार” लिखित ब्यानर सहित सचेतानामूकल कार्यक्रम आयोजना गर्यो. सो कार्यक्रममा विभिन्न नागरिक समाजका अगुवाहरू, पत्रकार, संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिथि थियो। उक्त कार्यक्रममा उक्त समूहका सचिव मधुविलास न्यौपानेले स्वागत मन्तव्य, प्रमुख अतिथि समूह ६४का सल्लाहकार कृष्णप्रसाद भट्टराईले अतिथि मन्तव्य, समूह कोषाध्यक्ष इन्दु सुवेदीले कार्यक्रम संचालन, पूर्व संयोजक चन्द्रकान्त न्यौपाने लगायत विभिन्न व्यक्तिहरूले उपस्थिति जनाई कार्यक्रम सम्पन्न तुल्याउन भूमिका निर्वाह गर्नुभएको थियो।
- ३० जुलाई २०२२मै अन्तर्राष्ट्रिय मानवबेचबिखन विरुद्धको दिवसमा पक्लिहवा युथ नेटवर्कले मानव बेचविखनविरुद्ध जनचेतनामूलक Street Drama र Flash Mob को आयोजना गरेको थियो।
- ५ नोभेम्बर २०२२ मा जोसेप युथ नेटवर्कले योसेफ हाइ स्कुलमा एक लघु पुस्तकालय स्थापना गरेको थियो। उक्त पुस्तकालयमा डोनेसनबाट सङ्कलित पुस्तकहरूलाई निशुल्क रूपमा पढ्न मिल्ने व्यवस्था मिलाइएको थियो।
- १२ नोभेम्बर २०२२ मा त्रिचन्द्र युथ नेटवर्क र फ्युजन युथ नेटवर्कको सहआयोजनामा कार्यक्रम संचालन भयो। उक्त कार्यक्रममा मानवअधिकारको मेसेज प्रवाह हुने किसिमका कथावाचन, कवितावाचन, कमेडी, लाइभ म्युजिक र लाइभ पेंटिंग संचालन भएको थियो। उक्त कार्यक्रममा नेशनल बोर्डका उपमहासचिव होम बहादुर अधिकारीज्यू तथा सदस्यद्वय मन्जु विश्वकर्माज्यू र गरिमा पाण्डेयज्यूको आथिथ्यता सहित १५० जना व्यक्तिहरूको उपस्थिति रहेको थियो।
- ३१ डिसेम्बर २०२२ मा फ्युजन युथ नेटवर्कले “Amnes-TEA” नामक कार्यक्रम आयोजना गरी एम्नेस्टी इन्टरनेसनल, एम्नेस्टी नेपाल र आफ्नो युथ नेटवर्कका म्यान्डेट, क्रियाकलाप र उद्देश्यहरू प्रष्ट गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष विपिन बुढाथोकीज्यूको प्रमुख आतिथ्यता, नेशनल बोर्ड सदस्य मन्जु विश्वकर्माको विशेष आतिथ्यता र अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार ईस्यु वर्किंग ग्रुपका संयोजक प्रज्वलविक्रम राणाको आतिथ्यता सहित ६० व्यक्तिहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

- राष्ट्रिय बाल दिवसको अवसरमा समूह-६४ चितवनले एकीकृत मनोरोग स्वास्थ्य केन्द्रसँगको सहकार्यमा बाल मानोशिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। सोही अवसरमा उक्त समूहले "बालमैत्री समाजको आधार - जिम्मेवार परिवार तथा उत्तरदायी सरकार"को नारा सहित नगरस्तरीय चित्रकला प्रतियोगिता पनि सम्पन्न गरेको थियो। उक्त कार्यक्रमहरूमा १७ वटा विद्यालयका विद्यार्थीहरू, समूह सदस्यहरू, शिक्षक, स्वास्थ्यकर्मी एवं मानवअधिकार अभियन्ताहरूको उपस्थिति रहेको थियो।
- १७ भाद्र २०७९ मा समुह १२ बुटवलले आफ्नो स्थापना दिवसको अवसरमा उक्त समूहमा आबद्ध नयाँ सदस्यलाई एम्नेष्टी र यसले गर्ने कामका बारेमा प्रशिक्षण प्रदान गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो। बुटवलमा आयोजना गरिएको कार्यक्रममा समुहका पूर्व संयोजक तथा प्रशिक्षक शालिकराम वञ्जाडेले प्रशिक्षण गर्नुभएको थियो।
- २ अगष्ट २०२२ मा भिक्टोरीया युथ नेटवर्कले हाजिरजवाफ प्रतियोगिता आयोजना गरेको थियो।
- महिलाविरुद्धको हिंसाको उन्मूलनसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको उपलक्षमा मंसिर ९ मा समूह-८२ पोखरा र बाराही युथ नेटवर्कको सहआयोजनामा "सभ्य समाजको पहिचान — लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको अभियान"को नारा सहित र्याली प्रभात-फेरी कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो।
- समूह-५५ ले १४ मंसिर २०७९मा लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानको अवसरमा सहआयोजनामा "सभ्य समाजको पहिचान — लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध १६ दिने अभियान"को नारा सहित दिप प्रज्वलन कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो।
- फ्युजन युथ नेटवर्कले सुरक्षित गर्भपतनसम्बन्धी अधिकार र स्वायत्तताको पक्षमा र भ्रुणको यौनिकता पहिचान गरी गरिने गर्भपतनविरुद्ध जनचेतनामूलक रेडियो नाटक रेकर्ड गरी १५ जेष्ठ मा रेडियो सिन्धु १०५ मेगाहर्जमार्फत प्रसारण गरेको थियो।
- जोसेप युथ नेटवर्क र समूह ८० ले २५ जुन २०२३ मा "*प्राईड मन्थ*" (गौरव महिना)को अवसरमा जोसेप हाई स्कुलमा समुदायको अधिकारको सम्मान, समावेशीताको प्रवर्धन र सो बारे जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले एक जनचेतनामूलक कार्यक्रम आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यक्रममा ७० जना एम्नेस्टी सदस्य तथा अन्य व्यक्तिहरूको उपस्थिति रहेको थियो।
- रामपुर युथ नेटवर्कले अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको उपलक्षमा १ मे २०२३ मा "श्रमिकहरूको आवाज" विषयक प्यानल छलफल आयोजना गरेको थियो। उक्त छलफलमा रामपुर कृषि क्याम्पसका एसोसिएट प्रोफेसर रामहरी तिमल्सीना र समूह ३३, नारायणीका सचिव सबिना घिमिरेको आतिथ्यतामा आयोजना भएको थियो।
- समूह-२५ ले अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको उपलक्षमा १ मे २०२३ मा प्लेकार्ड सहितको र्यालीको आयोजना गरेको थियो। कार्यक्रमको सभापतित्व समूह-२५ का संयोजक कृष्णराज मरहट्टाले र प्रमुख आतिथ्यता एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल सेक्सनका कार्य योजना तथा एक्सन कमिटीका सदस्य तथा समूह-२५ का सल्लाहकार श्री धन प्रसाद रेग्मीले गर्नु भएको थियो. र्यालीमा सल्लाहकार श्रीचन्द्र वाग्ले सहित समूहका अन्य पदाधिकारीहरु तथा सदस्यहरुको उपस्थिती रहेको थियो।र्यालीमा श्रमिक हकअधिकार र सरोकारका विषयहरूमा आधारित नाराहरू सहित प्लेकार्ड प्रदर्शन गरिएको थियो।
- काठमाडौं विश्वविद्यालय युथ नेटवर्कले १३ मे २०२३ मा "Speaking Up for the Rights of Disadvantaged" विषयक कार्यशाला आयोजना गरेको थियो। उक्त कार्यशालामा नेसनल बोर्डका

सदस्य बरुण कुईकेलले एम्नेस्टीको ग्लोबल अभियानका बारेमा जानकारी प्रदान गर्नुभयो र एम्नेस्टी अभियानमा आफूले बटुलेको अनुभव बताउनुभयो। यसका साथै उक्त कार्यशालामा “vulnerable” शब्दको प्रयोग गर्न कत्तिको उपयुक्त छ भन्ने विषयमा घनिभूत छलफलसमेत भएको थियो।

- समुह-२, सुर्खेत र वीरेन्द्रनगर युथ नेटवर्कको संयुक्त आयोजनामा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. ९ स्थित एरी चौकमा ६२ औं एम्नेष्टी इन्टरनेसनल स्थापना दिवस दिप प्रज्वलन कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो। कार्यक्रममा समुह २ का संयोजक गोमा पौडेलज्यूको अध्यक्षता तथा उक्त समुहका निबर्तमान संयोजक तथा सल्लहकार भरत कुमार पन्तज्यू, सल्लाहकार एवं अधिवक्ता नारायननाथ योगीज्यूको प्रमुख आतिथ्यता तथा वीरेन्द्रनगर युथ नेटवर्कका संयोजक र पदाधिकारीहरू, समुह २ का पदाधिकारीहरु तथा मानव अधिकार अभियन्ताहरूको उपस्थिती रहेको थियो।
- शिक्षाको अधिकारसम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयले तयार गरेको शिक्षामूलक भिडियो लाई सामाजिक सञ्जालमा सेयर गरिएको छ।
- अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयद्वारा आयोजित दुई कार्यशाला-तालिममा एम्नेस्टी नेपालका अभियान संयोजक अस्मिता सापकोटाले सहभागिता जनाउनुभएको छ। अक्टोबर ३१ देखि नोभेम्बर ४ सम्म चलेको पाँचदिने पूर्ण सत्रको अभियान तालिम भर्चुअल्ली आयोजना गरिएको थियो भने नोभेम्बर ७ देखि ९ सम्म बैंककमा आयोजना गरिएको मानवअधिकार शिक्षा प्लानिङ्ग मिटिङ्गमा भने अभियान संयोजक अस्मिता सापकोटाको भौतिक उपस्थिति रहेको थियो।
- अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको ग्लोबल सिक्युरिटि टिमको आयोजनामा भएको होस्टाएल इन्भाएरन्मेन्ट इन द फिल्ड एण्ड फर्स्ट एड ट्रेनिङ्ग (हेफात) मा एम्नेस्टी नेपालका तर्फबाट **चार जना** कर्मचारीहरूले सहभागिता जनाएका छन् । थाइल्याण्डको च्याङ्माइमा सन् २०२२ को ६ — ९ सेप्टेम्बरमा

मानव अधिकार संरक्षणमा एम्नेस्टी

बिपिन बुढाथोकी

सन्दर्भ : एम्नेस्टी इन्टरनेसनल स्थापना दिवस

पहिलो लटमा र १२ – १५ सेप्टेम्बरमा दोश्रो लटमा सम्पन्न भएको उक्त तालिममा क्रमशः अर्पना श्रेष्ठ र चक्र प्रधान तथा प्रशान्त त्रिपाठी र सुनिता राईले सहभागिता जनाएका थिए।

आजकै दिन

एम्नेस्टीको स्थापना

सन् १९६१ मा आजकै दिन (मे २८) मा एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको स्थापना भएको थियो। अधिवक्ता पिटर बेनेन्सनले बेलायतको राजधानी लन्डनमा संस्थाको स्थापना गरेका हुन्।

अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताका पक्षमा आवाज उठाउने दुई जनालाई बेलायत सरकारले थुनामा राखेपछि बेनेन्सनले आममाफीका विषयमा एक लेख लेखेका थिए। त्यससँगै बेलायतसहित विभिन्न युरोपेली देशका राजनीतिक तथा धार्मिक बन्दीका पक्षमा अपिल फर एम्नेस्टी (आममाफी) अभियान सुरु भयो। उक्त अभियानका क्रममा मानवअधिकारको वकालत गर्ने गरी एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको स्थापना भएको हो। संस्थाको विस्तारलाई अन्य देशले पनि मान्यता दिन थालेपछि राष्ट्रसंघ, युनेस्को, युरोपेली संघलगायतले एम्नेस्टीलाई सल्लाहकार राखेका थिए।

यो विश्वकै सबैभन्दा ठूलो अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकारवादी संस्था हो। हाल यो १ सय ५० देशमा क्रियाशील रहेको छ, जसमा विश्वका एक करोडभन्दा बढी अभियन्ता जोडिएको जनाइएको छ। नेपालमा भने सन् १९७९ मा एम्नेस्टी सुरु भएको थियो। तर १९८२ मा यसको मान्यता खारेज गरिएको थियो। तर नेपालमा बहुदलीय प्रजातन्त्रको स्थापनापछि सन् १९९० मा पुनःस्थापित भएको हो।

- २०३२ मे २८ का दिन एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीद्वारा लिखित **"मानवअधिकार संरक्षणमा एम्नेस्टी"** शीर्षकको लेख राष्ट्रिय दैनिक गोरखापत्रमा प्रकाशित भएको थियो। उक्त लेख यस लिङ्कमा उपलब्ध छ। कान्तिपुर दैनिकले **"आजकै दिन"** शीर्षकमा एम्नेस्टीको स्थापना विषयलाई स्थान दिएको विषय रोचक रह्यो। यद्यपि यसमा लेखिएका केही तथ्यहरू गलत छन्। जसलाई मैले फेसबुकबाट सार्वजनिक रूपमा कान्तिपुरलाई ट्याग गर्दै सच्चाएको छु।

- असार ३१ गते (जुलाई १६) एम्नेस्टी नेपालका अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी, पूर्व अध्यक्षहरू चरण प्रसाईं र राजन कुईंकेल, इन्टरनेसनल बोर्डका पूर्व सदस्य रिज लि सान्तोस र म आफैंलगायत मानवअधिकारकर्मीको टोलीले नक्कली भुटानी शरणार्थी काण्डमा आरोपित भएर केन्द्रीय कारागार त्रिपुरेश्वरमा बन्दी बनाइनुभएका भुटानी शरणार्थी नेता

एम्नेस्टीका पूर्व आस्थाका बन्दी (PoC) टेकनाथ रिजाललाई भेटी उहाँको स्वास्थ्य अवस्थालगायतका बारेमा जानकारी लिएको छ। उहाँ सामान्य अवस्थामा रहनुभएको र मुद्दामा फसाइएकोले न्यायिक निरूपणका क्रममा निर्दोश सावित भएर रिहा हुने विश्वास राख्नुभएको पाइयो। यद्यपि उहाँलाई "फसाइएकोमा" उहाँमा तीव्र असन्तुष्टी रहेको पनि पाइयो। डायस्पोरामा रहेका भुटानी समुदायले

उहाँलाई मानवीय आधारमा भेटी अवस्था बुझिदिन एम्नेस्टी इन्टरनेसनलसँग अनुरोध गरेका थिए। यससम्बन्धी केही समाचारहरू:

- न्युजपोलार : जेलभित्रबाट टेकनाथ रिजालको गुनासोः षड्यन्त्रको सिकार भएँ
- Teknath Rijal says, I was a victim of a conspiracy
- थुनामा रहेका भुटानी नेता रिजालसंग मानव अधिकारवादीहरुको भेटघाट
- अधिकारकर्मीहरूसँग टेकनाथको अपिल, न्यायका लागि लडिदिनुहोस्

समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूले आ.व. २०७९/८० मा गरेका कार्यक्रमहरूको विवरण

राष्ट्रिय सचिवालयमा प्राप्त भएको जानकारीअनुसार एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूले मिति २०७९ साउन १ देखि २०८० असार ३१ गते (असार मसान्त) (१७ जुलाई २०२२ देखि १६ जुलाई २०२३) को अवधिमा निम्नबमोजिमका कार्यक्रम/गतिविधिहरू आयोजना गरेका छन्।

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
समूह १, धनकुटा	•
समूह २, सुर्खेत	• २०७९ भदौ १४ गते अन्तर्राष्ट्रिय बेपत्ता विरुद्धको दिवसका अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष ३० गते साधारण सभा सम्पन्न • २०८० वैशाख १८ गते १३४औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको अवसरमा शान्ति र्यालीको आयोजना • २०८० जेठ १४ गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ६२ औं स्थापना दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ४, तेह्रथुम	•
जलेश्वरनाथ महिला समूह ५, महोत्तरी	• २०७९ मङ्सिर २४ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा प्रवचन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० जेठ १४ गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ६२ औं स्थापना दिवसको अवसरमा विचार गोष्ठी कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार ८ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
समूह ६, इटहरी	•
समूह ७, महोत्तरी	• २०७९ मङ्सिर २४ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा प्रवचन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार ८ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
समूह ८, काठमाडौं	• २०७९ साउन २८ गते अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको अवसरमा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
सरलामाई समूह ९, मलंग्वा, सर्लाही	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह १०, इनरुवा, सुनसरी	•
समूह ११, विराटनगर, मोरङ्ग	•
समूह १२, बुटवल, रुपन्देही	•
समूह १३, रवि, पाँचथर	•
समूह १४, उर्लाबारी, मोरङ्ग	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह १५, जनकपुर	•
समूह १६, वीरगञ्ज, पर्सा	• २०८० असार ९ गते विरगन्ज महानगरपालिकाका मेयर, उपमेयर र बत्तीसै वडाका वडा अध्यक्ष र वडा सचिवहरूका लागि मानव अधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना
समूह १७, भक्तपुर	• २०७९ कार्तिक २ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह १८, काठमाडौं	• २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ चैत ३ गते महिलामा हुने घरेलु हिंसा, लैङ्गिक हिंसामा आधारित रही "लैंगिक विभेद र असरहरू" विषयक अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको आयोजना
समूह १९, रामेछाप	• २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह २०, काठमाडौं	• २०७९ साउन २८ गते अन्तर्राष्ट्रिय युवा दिवसको अवसरमा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना
समूह २१, काठमाडौं	•
समूह २२, धुलाबारी, झापा	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह २३, विराटनगर, मोरङ्ग	•
समूह २४, बारा	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
सोसियल वर्कर समूह २५, चितवन	• २०७९ मङ्सिर २४ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते महिलामा हुने घरेलु हिंसा, लैङ्गिक हिंसा र सामजिक सन्जालमा हुने हिंसामा आधारित रही "लैंगिक समानताको बलियो आधार, सृजनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार" नामक विचार गोष्ठी कार्यक्रमको आयोजना • २०८० वैशाख १८ गते १३४औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको अवसरमा शान्ति र्‍याली र प्रदर्शन कार्यक्रमको आयोजना • एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ६२ औं स्थापना दिवसको अवसरमा वृत्तचित्र "ब्लडमनी" प्रदर्शनी र दीप प्रज्वलनका साथै एक आपसमा शुभकामना र मानव अधिकारका लागि ऐक्यवद्धता कार्यक्रमको आयोजना
समूह २६, कोहलपुर, बाँके	•
समूह २७, लमजुङ्ग	•
समूह २८, अछाम	• २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० वैशाख ९ गते साधारण सभा र नयाँ वर्ष २०८० को शुभकामना कार्यक्रमको आयोजना
महिला समूह २९, कञ्चनपुर	•
समूह ३०, राजविराज	•
समूह ३१, नवलपरासी	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ३२, काठमाडौं	•
समूह ३३, चितवन	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार १६ गते साधारण सभा सम्पन्न
समूह ३४, काठमाडौं	• २०७९ असोज २८ गते महिला अधिकार सम्बन्धमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १६ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते महिलामा हुने घरेलु हिंसा, लैङ्गिक हिंसा र सामजिक सन्जालमा हुने हिंसामा आधारित रही "लैंगिक समानताको

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	बलियो आधार, सृजनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार" भन्ने नाराका साथ दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ३५, काठमाडौं	•
समूह ३६, प्यूठान	• २०७९ माघ १४ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ चैत १८ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
समूह ३९, नुवाकोट	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ४०, कावासोती, नवलपरासी	• २०७९ असोज २९ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ४१, विराटनगर, मोरङ्ग	• २०७९ पौष १२ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते नारी दिवसको अवसरमा सामाजिक मन्त्रालयले आयोजना गरेको र्यालीमा सहभागी
महिला समूह ४२, गोरखा	• २०७९ असोज २९ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ४३ बनेपा, काभ्रेपलाञ्चोक	• २०७९ पौष १२ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष ३० गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ फागुन २४ गते महिलामा हुने घरेलु हिंसा, लैङ्गिक हिंसा र सामजिक सन्जालमा हुने हिंसामा आधारित रही अन्तरक्रिया कार्यक्रमको आयोजना
समूह ४४, धनगढी, कैलाली	•
समूह ४५, पाँचथर	•
महिला समूह ४६, जनकपुर, धनुषा	•
समूह ४८, बाग्लुङ्ग	• २०७९ माघ ४ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०८० असार १६ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना
समूह ४९, कञ्चनपुर, महाकाली	•
महिला समूह ५०, भक्तपुर	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १४ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ माघ २८ गते साधारण सभा सम्पन्न
समूह ५१, कपिलवस्तु	• २०७९ असोज २८ गते साधारण सभा सम्पन्न
समूह ५२, बर्दिया	•

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
समूह ५४, पोखरा, काँस्की	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ माघ २७ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० जेठ १४ गते ६२औं एम्नेस्टी दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
महिला समूह ५५, पनौती	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ माघ २९ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते नारी दिवसको अवसरमा "लैंगिक समानताको बलियो आधार, सृजनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार" विषयमा अन्तरक्रिया तथा मानव बेचबिखन कसरी हुन्छ भन्ने विषयमा छलफल कार्यक्रमको आयोजना
समूह ५६, भक्तपुर	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ५७, जनकपुर	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ५८, विर्तामोड, झापा	• २०७९ पौष २३ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ५९, कैलाली	•
समूह ६०, दमक, झापा	•
समूह ६१, पाटन, ललितपुर	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ६२, नेपालगञ्ज, बाँके	•
समूह ६३, इटहरी, सुनसरी	•
समूह ६४, चित्रवन, चितवन	• २०७९ भदौ २० गते मानव बेचबिखन विरुद्ध दिवसको अवसरमा सचेतना कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ भदौ २९ गते बाल दिवसको अवसरमा अन्तर निमावि स्तरीय चित्रकला प्रतियोगिताको आयोजना • २०७९ असोज १२ ग ते बडा दशै, तिहार तथा छठको अवसरमा शुभकामना शुभकामना आदन प्रदान कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ६५, कैलाली	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
समूह ६६, दाङ्ग	• २०७९ मङ्सिर ५ गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालका अध्यक्ष लगायतलाई स्वागत तथा भेटघाट कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ६७, हेटौडा, मकवानपुर	• २०७९ मङ्सिर २८ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २७ गते साधारण सभा र अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
समूह ६८, नेपालगञ्ज, बाँके	•
समूह ६९, सुर्खेत	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ७०, काँकडभिट्टा, झापा	•
समूह ७१, कैलाली	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ७२, पनौती, काभ्रेपलाञ्चाक	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ७३, विराटनगर, मोरङ्ग	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते नारी दिवसको अवसरमा सामाजिक मन्त्रालयले आयोजना गरेको र्यालीमा सहभागी
समूह ७४, कञ्चनपुर	•
समूह ७५, दमक, झापा	• २०७९ मङ्सिर १० गते साधारण सभा सम्पन्न
समूह ७६, गोरखा	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ७७, जाजरकोट	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ७८, लालबन्दी, सर्लाही	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ७९,, सिन्धुपाल्चोक	•
समूह ८०, काठमाडौं	• २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १६ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० जेठ १४ गते ६२औं एम्नेस्टी दिवसको अवसरमा भिजुअल आर्ट र एम्नेस्टीको स्थापना, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र बारे जानकारी मूलक कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	• २०८० असार १० गते फरक लङ्गिक पहिचान भएकाहरूको अधिकारका सम्बन्धमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमको आयोजना
समूह ८१, सिराहा	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ८२, पोखरा, कास्की	• २०७९ भदौ १४ गते अन्तर्राष्टिय बेपत्ता विरुद्धको दिवसका अवसरमा प्लेकार्ड प्रदर्शन र दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर ११ गते बिश्वकपका लागि रंगशाला बनाउने क्रममा मृत्यु भएका आम नेपाली लगायतको मृत्युको कारण अनुसन्धान र परिवारलाई उचित राहतको ब्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराउन प्रदर्शन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते नारी दिवसको अवसरमा "लैंगिक समानताको बलियो आधार, सृजनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार" नामक नाराका साथ प्रभातफेरी कार्यक्रममा सहभागी • २०८० जेठ १४ गते ६२औं एम्नेस्टी दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
समूह ८३, दमक, झापा	•
समूह ८७, काँकडभिट्टा, झापा	•
समूह ८९, टिकापुर, कैलाली	• २०८० वैशाख ९ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
साविकको बुटवल महिला निर्माणाधिन समूह, (हाल महिला समूह ३७) रुपन्देही	•
साविकको स्याङजा निर्माणाधिन समूह , (हाल समूह ४७) स्याङजा	• २०७९ चैत १९ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
काठमाडौ युथ नेटवर्क काठमाडौं	•
काठमाडौं युनिभर्सिटी युथ नेटवर्क, धुलीखेल	• २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन ५ गते साधारण सभा सम्पन्न

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	• २०८० जेठ २ गते विपन्न वर्गको अधिकारका लागि आवाज उठाउने सम्बन्धी कार्यशालाको आयोजना
काँक्रेविहार युथ नेटवर्क, सुर्खेत	•
बाराही युथ नेटवर्क, पोखरा	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
पिस भिजन युथ नेटवर्क, भक्तपुर	•
बनेपा युथ नेटवर्क, बनेपा	•
रामपुर युथ नेटवर्क, चितवन	• २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन २१ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ फागुन २४ गते महिलामा हुने घरेलु हिंसा, लैङ्गिक हिंसा र सामजिक सन्जालमा हुने हिंसामा आधारित रही "लैंगिक समानताको बलियो आधार, सृजनात्मक प्रविधिमा महिला पहुँचको विस्तार" नारा सहित विद्यालयमा गइ जनचेतनामूलक कार्यक्रमको आयोजना • २०८० वैशाख १८ गते १३४औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको अवसरमा "श्रमिकहरूको आवाज" विषयक प्यानल छलफल कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार १० गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
जोसेफ युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ साउन २० गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ मङ्सिर ९ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर २२ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा चित्रलेखन र दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० जेठ १४ गते ६२औं एम्नेस्टी दिवसको अवसरमा भिजुअल आर्ट र एम्नेस्टीको स्थापना, उद्देश्य र कार्यक्षेत्र बारे जानकारी मूलक कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार १० गते फरक लङ्गिक पहिचान भएकाहरूको अधिकारका सम्बन्धमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमको आयोजना
विर्तामोड युथ नेटवर्क, विर्तामोड, झापा	•
दमक युथ नेटवर्क, दमक, झापा	• २०७९ पौष २० गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ फागुन १४ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन १५ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	• एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ६२औं स्थापना दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
केएमसि नेसनल युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ पुस ६ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
रत्ननगर क्रियटिभ युथ नेटवर्क, चितवन	•
डाइनामिक युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
फ्युजन युथ नेटवर्क, भक्तपुर	• २०७९ साउन १४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानव बेचबिखन विरुद्धको दिवसका अवसरमा सडक नाटक (फ्लास मोभ) कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पुष ९ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार ११ गते यातनापीडितहरूको समर्थनमा अन्तर्राष्ट्रिय दिवसको अवसरमा यातनाविरुद्ध सामूहिक प्रयासलाई सुदृढ तुल्याउन भर्चुअल प्यानल छलफल कार्यक्रमको आयोजना
पक्लिहवा युथ नेटवर्क, भैरहवा	• २०७९ मङ्सिर १४ गते मानवअधिकार शिक्षा र पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ चैत १५ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ चैत १९ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार १० गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना
इञ्जिनियरिङ्ग युथ नेटवर्क, ललितपुर	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
चन्द्रगढी युथ नेटवर्क, झापा	•
एनओसी युथ नेटवर्क, ललितपुर	•
नेपाल युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ पौष ८ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ चैत १७ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०८० जेठ १४ गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ६२ औं स्थापना दिवसको अवसरमा ब्लु फ्लावर नामक वृत्तचित्र प्रदर्शन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० जेठ १७ गते जलवायु र मानवअधिकार सम्बन्धमा छलफलको श्रृङ्खला कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	• २०८० असार ३१ गते नेपालमा रोम विधान अनुमोदनको सान्दर्भिकता विषयमा अनलाइन कार्यक्रमको आयोजना
इन्द्रेश्वर युथ नेटवर्क, पनौती	• २०७९ साउन २६ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना
फरेष्ट्री युथ नेटवर्क, हेटौडा	• २०८० वैशाख १६ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०८० वैशाख १८ गते १३४औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको अवसरमा शान्ति र्याली र प्रदर्शन कार्यक्रमको आयोजना
कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क, लम्जुङ्ग	• २०७९ साउन १७ गते हाजिरजवाफ प्रतियोगिताको आयोजना • २०७९ पौष ११ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ माघ १४ गते प्रेम आचार्यको बारेमा एक कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ माघ २९ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार २९ गते हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता कार्यक्रमको आयोजना
अम्विकेश्वरी युथ नेटवर्क, दाङ	• २०७९ माघ १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
भिक्टोरिया युथ नेटवर्क, दाङ	• २०७९ साउन १५ गते हाजिरजवाफ प्रतियोगिताको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० जेठ २२ गते साधारण सभा सम्पन्न
युनाइटेड युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ चैत १८ गते साधारण सभा सम्पन्न
लम्की युथ नेटवर्क, कैलाली	• २०८० वैशाख १५ गते साधारण सभा सम्पन्न ।
केन्द्रीय प्रविधि क्याम्पस युथ नेटवर्क, धरान, सुनसरी	•
धुलाबारी युथ नेटवर्क, धुलाबारी, झापा	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
इलाइजन युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ मङ्सिर २३ गते महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियानको अवसरमा सडक नाटक र (फलास मोभ) कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
क्वालिटी युथ नेटवर्क, भक्तपुर	•

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
गोरखा इन्टरनेसनल युथनेटवर्क, दाङ	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
थापाथली युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
एनसिसी युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ माघ १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
टिकापुर युथ नेटवर्क, टिकापुर, कैलाली	• २०७९ साउन १० गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
देवी युथ नेटवर्क, विर्तामोड, झापा	• २०७९ भदौ ४ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
आयुर्वेद क्याम्पस युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ साउन १० गते साधारण सभा र अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
त्रिचन्द्र युथ नेटवर्क, काठमाडौं	• २०७९ भदौ १४ गते अन्तर्राष्टिय बेपत्ता विरुद्धको दिवसका अवसरमा अनलाइन पोष्टर र भिडियो अपलोड र दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार २३ गते साधारण सभा सम्पन्न
जनकपुर युथ नेटवर्क, जनकपुर	•
हिकाष्ट युथ नेटवर्क, काठमाडौं	•
टियु युथ नेटवर्क, काठमाडौं	•
अग्रासन युथ नेटवर्क, दाङ	• २०७९ भदौ १४ गते अन्तर्राष्टिय बेपत्ता वरुद्धको दिवसका अवसरमा प्लेकार्ड प्रदर्शन र दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर २४ गते अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
युसिएमएस युथ नेटवर्क, भैरहवा	•
कैलाली युथ नेटवर्क, कैलाली	• २०७९ साउन १० गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पुष १३ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ पौष १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
	• २०७९ माघ १० गते वक्तृत्वकला प्रतियोगिताको आयोजना • २०७९ फागुन २४ गते ११३औं नारी दिवसको अवसरमा जनचेतनामूलक भिडियो निर्माण र प्रदर्शन कार्यक्रमको आयोजना • २०८० असार २६ गते हिज्जे (स्पेलिङ्ग) प्रतियोगिता कार्यक्रमको आयोजना
लमही युथ नेटवर्क, दाङ	• २०७९ असोज २९ गते साधारण सभा सम्पन्न • २०७९ माघ १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
पाखीवास युथ नेटवर्क, धनकुटा	• २०७९ असोज ५ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना •
पुरनचौर युथ नेटवर्क, कास्की	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
निङ्गलाशैनी युथ नेटवर्क, बैतडी	•
शुक्लाफाँटा युथ नेटवर्क, कञ्चनपुर	•
खैरहनी युथ नेटवर्क, चितवन	• २०७९ असोज ८ गते साधारण सभा र अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना
महोत्तरी युथ नेटवर्क, महोत्तरी	• २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना
नेसनल ल कलेज युथ नेटवर्क, ललितपुर	•
बीरेन्द्रनगर युथ नेटवर्क, सुर्खेत	• २०७९ भदौ १४ गते अन्तर्राष्टिय बेपत्ता विरुद्धको दिवसका अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ मङ्सिर २२ गते मानवअधिकार शिक्षा कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष २४ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ पौष ३० गते साधारण सभा सम्पन्न • २०८० वैशाख १८ गते १३४औं अन्तर्राष्ट्रिय श्रमिक दिवसको अवसरमा शान्ति र्‍यालीको आयोजना • २०८० जेठ १४ गते एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको ६२ औं स्थापना दिवसको अवसरमा दीप प्रज्वलन कार्यक्रमको आयोजना
ह्युमानिटी हाउस युथ नेटवर्क, काठमाडौं	•

समूह/निर्माणाधिन समूह/युथ नेटवर्क	गतिविधि
ऐश्वर्या युथ नेटवर्क, कैलाली	• २०७९ साउन ११ गते अभिमुखीकरण कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ माघ १९ गते पत्रलेखन कार्यक्रमको आयोजना • २०७९ फागुन १७ गते "सभ्य र सुसंस्कृत समाजः युवाको अधिकार तथा दायित्व " विषयक नगर स्तरीय अन्तर मा.वि. वक्तृत्वकला प्रतियोगिता कार्यक्रमको आयोजना

गभर्नेन्स र सङ्गठनात्मक गतिविधि

१. समूह र युथ नेटवर्क

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालमा आबद्ध समूहहरूको सङ्ख्या हाल ८१ रहेको छ भने निर्माणाधीन समूहहरूको सङ्ख्या २ रहेको छ। यस अवधिमा युथ नेटवर्कहरूको सङ्ख्या ५५ रहेको छ। समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्क गरी ४० जिल्लामा एम्नेस्टी नेपालको स्थानीय संरचनाहरू अस्तित्वमा रहेका छन्।

एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरू ३९ जिल्लामा रहेका छन् भने युथ नेटवर्कहरू १९ जिल्लामा रहेका छन्। (समूह र युथ नेटवर्कको विवरण अनुसूची १ र २ मा दिइएको छ।)

२. सदस्यता

आ.व. २०७९/८० को अन्त्यसम्ममा सदस्यता संख्या गत वर्ष कै अवस्थामा रहेको छ। अहिले एम्नेस्टी नेपालको कुल बैध (valid) सदस्य सङ्ख्या ७,३८४ रहेको छ। यसमध्ये महिलाको सङ्ख्या ३,६७९ र पुरुषको सङ्ख्या ३,७०५ साथै युथ सदस्यको संख्या ३,४६३ रहेको छ भने समूह सदस्यको संख्या ३,४३९ रहेको छ। एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध सदस्यहरूको तथ्याङ्कगत जानकारी इन्फोग्राफिक्स्मा तल हेर्नहोस्:

AMNESTY INTERNATIONAL
AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

CATEGORY WISE REPORT

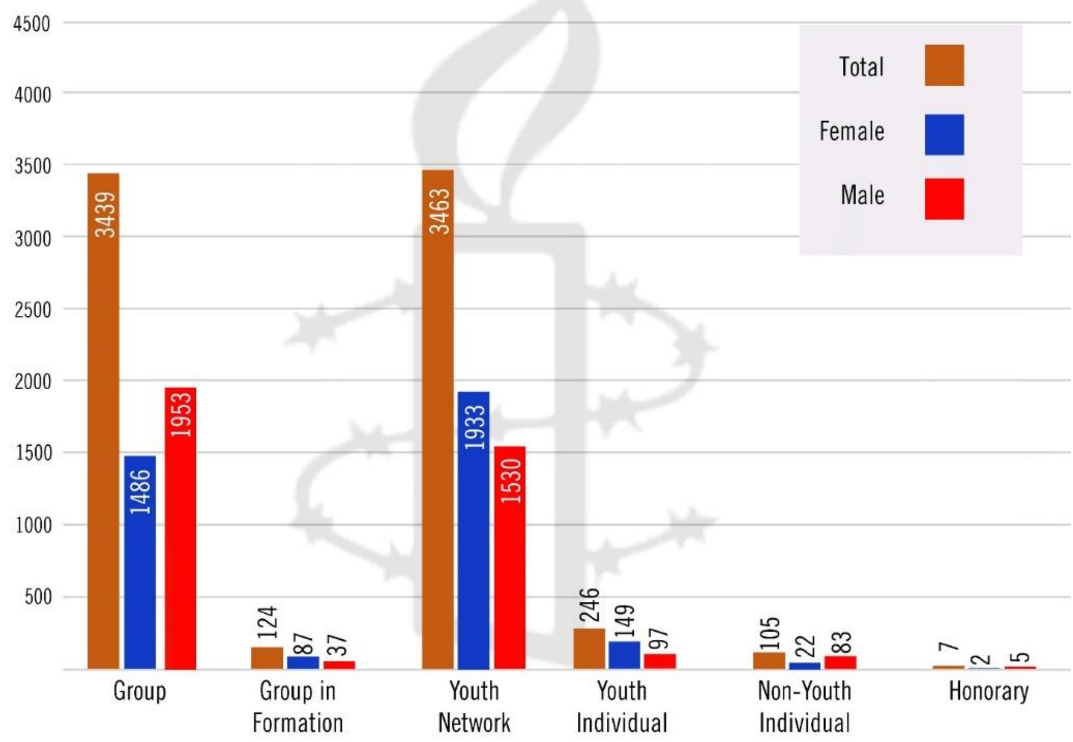

AMNESTY INTERNATIONAL
AMNESTY INTERNATIONAL NEPAL SECTION

PROVINCE WISE REPORT

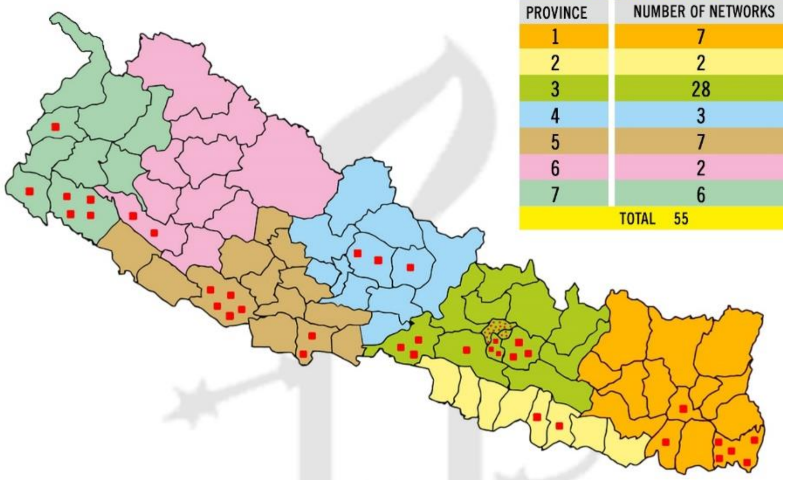

YOUTH NETWORKS	
PROVINCE	NUMBER OF NETWORKS
1	7
2	2
3	28
4	3
5	7
6	2
7	6
TOTAL	55

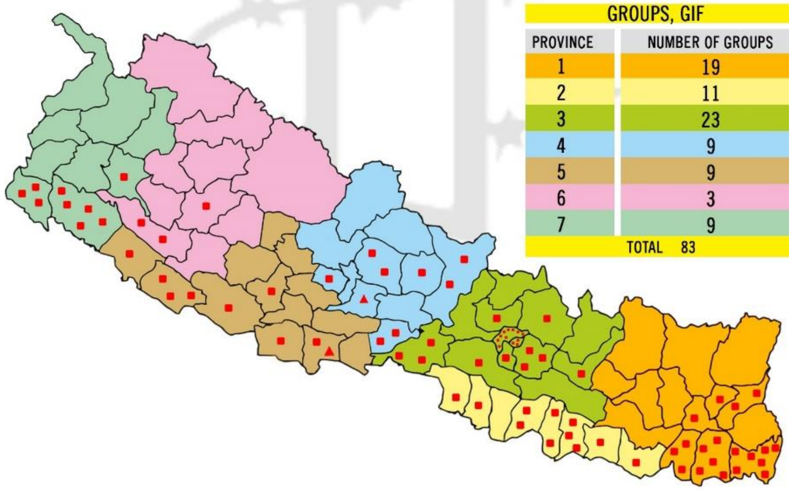

GROUPS, GIF	
PROVINCE	NUMBER OF GROUPS
1	19
2	11
3	23
4	9
5	9
6	3
7	9
TOTAL	83

३. एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको रणनीतिक लक्ष्य कार्यान्वयन

एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको नयाँ ग्लोबल रणनीतिक फ्रेमवर्क सन् २०२२-२०३० अनुरूप हुनेगरी एम्नेस्टी नेपालले वार्षिक कार्ययोजना (Annual Plan) ले निर्देश गरेअनुसार वर्ष २०७९/८० मा गतिविधिहरू अगाडि बढाइयो।

४. वार्षिक साधारण सभा

४.१ एकतिसौं साधारण सभा

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपालले आफ्नो एकतिसौं साधारण सभा **२०७९ पौष २ गते (तदनुसार सन् २०२२ डिसेम्बर १७)** नवलपरासी जिल्ला (सुस्ता पूर्व)को गैंडाकोट नगरपालिकामा सम्पन्न गरेको थियो। उक्त साधारण सभामा एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध देशभरका **५५ समूह** र **४० युथनेटवर्कबाट** दुई दुई जना र समर्थक सदस्यको तर्फबाट दुईजनासमेत गरी **१७३ जना** मताधिकारसहितका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

एकतिसौं साधारण सभाको उद्घाटन गर्नुहुँदै प्रमुख अतिथि प्रतिनिधि सभाका नवनिर्वाचित सदस्य बद्रीप्रसाद पाण्डेज्यू

त्यसैगरी एउटा निर्माणाधीन समूहबाट **दुई जना** पर्यवेक्षक, समूह र युथनेटवर्कबाट निर्धारित समयभन्दा पछि साधारण सभामा सहभागिताका लागि नाम सिफारिस प्राप्त भएकोमा नेसनल बोर्डद्वारा पर्यवेक्षकका रूपमा सहभागी गराइएका समूह र युथनेटवर्कका **११ जना पर्यवेक्षक**, नेसनल बोर्डका **१० जना** पदाधिकारी र सदस्य, पुनरावेदन समितिका संयोजक **(१ जना)**, एम्नेस्टी नेपाल शाखाका **पूर्व अध्यक्षहरू (५ जना)**, नेसनल बोर्डद्वारा पर्यवेक्षकका रूपमा आमन्त्रित विभिन्न समितिका संयोजक र सदस्यहरू **(१२ जना)**, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलका इन्टरनेसनल नोमिनेसन कमिटि सदस्य पासाङ शेर्पा **(१ जना)**, राष्ट्रिय सचिवालयका कर्मचारी **(१० जना)**, स्वयंसेवक **(५ जना)** र प्रमुख अतिथि र अन्य अतिथिहरू **(१७ जना)** गरी **२४७ जनाको** उक्त साधारण सभामा उपस्थिति रहेको थियो।

एकतिसौं साधारण सभामा सम्बोधन गर्नुहुँदै अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीज्यू

३१ औं साधारण सभाले आ.व. २०७८/२०७९ को वार्षिक प्रतिवेदन र आर्थिक प्रतिवेदनका साथै सन् २०२३ को वार्षिक कार्ययोजना र बजेट पारित गर्नुका साथै मानवअधिकारसम्बन्धी विभिन्न विषयहरूमाथि छलफल चलाएको थियो।

साधारण सभाले संस्थाको आ.व. ०७८/०७९ को आर्थिक/लेखापरीक्षण प्रतिवेदन अनुमोदन गर्ने, आ.व. ०७९/०८० को लेखा परीक्षणका लागि लेखापरीक्षक नियुक्तिका लागि नेसनल बोर्डलाई जिम्मेवारी तोक्ने, नेसनल बोर्डद्वारा प्रस्तुत एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको गभर्नेन्ससम्बन्धी प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी अनुमोदन गर्ने, निर्देशकद्वारा प्रस्तुत आ.व. ०७८/०७९ को कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी अनुमोदन गर्ने, पुनरावेदन समितिका संयोजकद्वारा प्रस्तुत पुनरावेदन समितिको प्रतिवेदनमाथि छलफल गरी अनुमोदन गर्ने निर्णय गरेको थियो। त्यसैगरी यस साधारण सभाले सन् २०२३ का लागि निर्देशकद्वारा प्रस्तुत कार्यक्रम (वार्षिक कार्ययोजना) र बजेटमाथि छलफल गरी अनुमोदन गर्ने निर्णय पनि गरेको थियो। साधारण सभामा मुक्तिनाथ अधिकारीका ज्येष्ठ सुपुत्र सुमन अधिकारीलाई **मानवअधिकार रक्षक २०२२ सम्मान पत्रद्वारा** सम्मानित गरिएको थियो। साथै उहाँलाई एम्नेस्टी नेपालले रू. २१ हजार नगद राशिको सम्मान पनि प्रदान गरेको थियो। सम्मान कार्यक्रमपछि बोल्नुहुँदै अधिकारीले एम्नेस्टी नेपाललाई धन्यवाद व्यक्त गर्नुहुँदै न्यायको सङ्घर्षमा लागेको यति धेरै समय हुँदा पनि सरकारले बेवास्ता गरेको र पीडितलाई उपेक्षा गरी दण्डहीनताको संस्कृतिलाई बढाइरहेको सन्दर्भमा आफूले प्राप्त गरेको सम्मानप्रति पनि शङ्का जनाउनुहुँदै सरकारलाई पीडितको न्यायको अधिकारमा विचलन नल्याउन र औषधि उपचारसमेत नपाएर मरिरहेका पीडितका चित्कारको संबोधन गर्न माग गर्नुभएको थियो। साथै एम्नेस्टी नेपालसँग आगामी दिनमा विभिन्न गतिविधिहरूमा अझ थप सक्रियताका साथ सहकार्य गर्ने प्रतिबद्धता पनि जनाउनुभएको थियो।

एकतिसौं साधारण सभामा मानवअधिकार रक्षक २०२२ सम्मान पत्र ग्रहण गर्नुहुँदै सुमन अधिकारीज्यू

उक्त साधारण सभामा मिति २०५३ मंसिर ४ गतेदेखि एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखामा नियुक्त भई विभिन्न भूमिकामा रहेर काम गर्नुभई अहिले मेम्बरसिप इन्चार्जको भूमिकामा रहनुभएका कर्मचारी चक्र कुमार प्रधानलाई रू. ५१ हजार पुरस्कारसहित कदर पत्र प्रदान गरिएको थियो।

एकतिसौं साधारण सभामा कदर पत्र ग्रहण गर्नुहुँदै चक्र कुमार प्रधान

एकतिसौं साधारण सभाका प्रतिनिधिज्यूहरू

एकतीसौं साधारण सभाको अन्त्यमा गरिएको "पेअप फिफा एण्ड कतार" लेखिएको ब्यानरसहित गरिएको ह्युमन राइटस् याक्सन

५. नेसनल बोर्डको बैठक :

आर्थिक वर्ष २०७९/८० को अवधिमा एम्नेस्टी नेपालको नेसनल बोर्डको जम्मा छपटक बैठक सम्पन्न भएका छन् । ती बैठकहरू निम्न मिति र स्थानमा बसेका थिए :

(१) २०७९ भाद्र ३ र ४ गते (१९ र २० अगस्ट २०२२) - राष्ट्रिय सचिवालय - नियमित
(२) २०७९ असोज ७ र ८ (२३ र २४ सेप्टेम्बर २०२२) - राष्ट्रिय सचिवालय - नियमित
(३) २०७९ मंसिर १५ र १६ (०१ र ०२ डिसेम्बर २०२२) - राष्ट्रिय सचिवालय - नियमित
(४) २०७९ पौष १ गते (१६ डिसेम्बर २०२२) - द नारायणी रिसोर्ट, गैंडाकोट - नियमित
(५) २०७९ फाल्गुन ९ र १० गते (२१ र २२ फेब्रुअरी २०२३) - राष्ट्रिय सचिवालय - नियमित
(६) २०८० जेठ १३ र १४ (२७ र २८ मे २०२३) - राष्ट्रिय सचिवालय - नियमित

उल्लिखित नेसनल बोर्ड बैठकमा विविध प्रकृतिका निर्णयहरू भएका छन् जसलाई नियमित रूपमा सदस्यहरूमाझ संप्रेषण गरिएको छ। यसमध्येको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण निर्णयहरूमा निर्णय नं १४५९ रहेको थियो जसले एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखा र अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबीच भएको समझदारी पत्र (MoU) अनुसार एम्नेस्टी नेपाल शाखाको सदस्यता प्रणालीको समीक्षा र मूल्याङ्कन गरी संस्थाको मानवअधिकार उद्देश्य सार्थक हुनेगरी सदस्यता प्रणालीको पुनर्संरचनालगायतका कार्य सम्पन्न गर्ने प्रयोजनका लागि अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयको एक जना विज्ञ सल्लाहाकार सम्मिलित देहायको पाँच सदस्यीय ***मेम्बरसिप अडिट एण्ड रिफर्म कमिटि*** गठन गरेको थियो।

तपसिल

१) नेसनल बोर्ड अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकी, **संयोजक**

२) नेसनल बोर्ड सदस्य मञ्जु बिश्वकर्मा, **सदस्य**

३) नीति, रणनीति तथा योजना तर्जुमा सल्लाह समितिका संयोजक पार्वता आचार्य, **सदस्य**

४) संस्थागत विकास र सदस्यता परिचालन समितिका संयोजक सुमन बसौला, **सदस्य**

५) अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयले तोकेको सल्लाहकार

कमिटिमा अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयले मुभमेन्ट बिल्डिङ्ग टिमका उपनिर्देशक जेरी बर्नासलाई सल्लाहकारका रूपमा सिफारिस गरेको थियो। कमिटिले विभिन्न समयमा आवश्यकताअनुसारको बैठक बसी कार्ययोजना तय गरी आफ्नो कारबाहीलाई अगाडि बढाएको थियो। कमिटिले एम्नेस्टी नेपालका पूर्व अध्यक्षहरू, विभिन्न समितिका संयोजक र सदस्यहरू, कर्मचारी, समर्थक सदस्यका साथै र विभिन्न ११ वटा क्षेत्रमा आयोजना गरेका ११ वटा क्षेत्रीय परामर्श बैठकमा सहभागी भएका समेत गरी एक हजार हाराहारीका सदस्यहरूको राय, धारणा, अपेक्षा, विचार, गुनासो र सुझावहरूलाई ग्रहण गर्दै सोही आधारमा नेपाल शाखाको सदस्यता वितरण र सुशासन प्रणालीको नयाँ स्वरूपको मार्गचित्र प्रस्तुत गर्दै नेसनल बोर्डलाई प्रतिवेदन पेश गरेको थियो।

सो प्रतिवेदनलाई नेसनल बोर्डको मिति २०८० असोज १९ गते बसेको बैठकले ग्रहण गरी अध्यक्ष बिपिन बुढाथोकीको संयोजकत्वमा निर्देशक निराजन थपलियासम्मिलित दुई सदस्यीय विधान संशोधन समिति गठन गरी उक्त प्रतिवेदनको सिफारिसको आधारमा विधान र नियमावली संशोधन मस्यौदा गरी नेसनल बोर्डमा पेश गर्न जिम्मेवारी दिएको थियो। विधान संशोधन समितिले पेश गरेको एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल शाखाको विधान र सम्बन्धित नियावलीहरूको संशोधन मस्यौदालाई मिति २०८० कार्तिक १४ र १५ गते बसेको नेसनल बोर्डको बैठकले सर्वसम्मतिले अनुमोदन गरी ३२ औं साधारण सभामा पेश गर्ने निर्णय गरेको थियो।

राष्ट्रिय सचिवालय

संस्थाको दैनिक कार्यसञ्चालनका लागि एम्नेस्टी नेपालको विधानले राष्ट्रिय सचिवालयको व्यवस्था गरेको छ। राष्ट्रिय सचिवालयमा निर्देशकलगायत विभिन्न विभागमा विभागीय कर्मचारीहरूको व्यवस्था गरिएको छ।

कर्मचारी नियुक्ती

एम्नेस्टी नेपालको राष्ट्रिय सचिवालयमा मिडिया र सञ्चार संयोजकका रूपमा कार्यरत श्री प्रवीण कुमार यादवले सन् २०२२ जुलाई २ देखि लागू हुनेगरी राजिनामा दिनुभएपश्चात रिक्त पदमा खुला प्रतियोगिताका माध्यमबाट कर्मचारी नियुक्तिको प्रकृया अगाडि बढाइ सन् २०२३ को अप्रिल ३ देखि मरिसा लीना टेलरलाई नियुक्त गरिएको छ।

कर्मचारी बैठक

राष्ट्रिय सचिवालयमा कर्मचारीहरूको बैठक प्रत्येक हप्ता बस्ने गरेको छ। उक्त बैठकका अलावा आवश्यकताअनुसार थप बैठकहरू बसी योजना कार्यान्वयन लगायतका विषयमा आवश्यक छलफल गरिने गरिन्छ। हरेक बैठकहरूमा भएका छलफलहरूको माइन्युटिङ्ग गर्ने पद्धति रहेको छ।

सामग्री उत्पादन र वितरण

वर्ष २०७९/८० मा पनि एम्नेस्टी नेपालले यसका प्रकाशन तथा अभियान सामग्री प्रकाशित गर्ने र तिनको वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको छ। त्यस्तै ३१ औं साधारण सभालाई लक्षित गरी टिसर्ट र झोलाहरू उत्पादन गरी सहभागीहरूलाई वितरण गरिएको थियो। ३२ औं साधारण सभाका लागि पनि सो कार्य गरिएको छ।

अन्य सामग्री छपाई र वितरण

एम्नेस्टी नेपालको नयाँ सदस्यता लिने सबैलाई Membership Pack प्रदान गर्रिंदै आइएको छ। त्यस्तो Membership Pack मा सदस्यता परिचयपत्र, शुल्क तिरेको रसिद, डायरी, कलम र एम्नेस्टीको नाम अङ्कित पीन राखिएको हुन्छ। त्यसरी Membership Pack मा राखी वितरण गर्ने प्रयोजनका लागि र अन्य कार्यक्रमहरूमा वितरणका लागि मानवअधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र लगायतका सामग्रीहरू छपाइ (प्रिन्ट) र वितरण गरियो। त्यसैगरी राइट फर राइट्स् २०२२ अभियानका लागि चयन गरिएका विभिन्न केसहरूको करिब तीन लाख पिटिसनहरूको मूद्रण गरी हस्ताक्षरका लागि विभिन्न समूह र युथनेटवकर्हरूमा संप्रेषण गरिएको थियो।

समूह तथा युथ नेटवर्कहरूले आयोजना गर्ने कार्यक्रमहरूमा सहयोग

एम्नेस्टी नेपाल समूह वा युथ नेटवर्कले आयोजना गर्ने कुनै पनि प्रकारको कार्यक्रममा एम्नेस्टी नेपालको तहबाट हुन सक्ने सहयोग तत्काल उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइ सो को कार्यान्वयन गर्रिंदै आइएको छ। यसमा खास गरेर एम्नेस्टी अभियानसम्बन्धी उपलब्ध भएका सामग्रीहरू माग भए अनुसार समूह वा युथ नेटवर्कहरूमा उपलब्ध गराउने र माग भएअनुसार अन्य सहयोग उपलब्ध गराउने काम गरियो।

एम्नेस्टी नेपालका तर्फबाट सञ्चालन गरिने विशेष अभियानका विषयमा एक्सन सर्कुलरहरू तयार गरी त्यस्ता अभियानमा भाग लिन इच्छुक समूह एवं युथ नेटवर्कहरूमा पठाउने कामलाई गत आ.व. २०७९/८० मा पनि निरन्तरता दिइयो। यस्तो एक्सन सर्कुलरमा सम्बन्धित अभियानको उद्देश्य, त्यसअन्तर्गत के कस्ता कार्यक्रम गर्न सकिन्छ भन्ने जस्ता जानकारी समावेश गरिएको हुन्छ। यसका अलावा कतिपय अभियानसँग सम्बन्धित अभियान सामग्री पनि राष्ट्रिय सचिवालयबाट तयार गरेर प्रेषित गरियो।

स्थानीय समूह र युथनेटवर्कहरूलाई 'Campaigning Package'

एम्नेस्टी नेपालले राष्ट्रियस्तरमा गर्ने कुनै पनि अभियानका लागि सामान्यतयाः यस संस्थामा आबद्ध स्थानीय समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूलाई “क्याम्पेनिङ्ग प्याकेज” 'Campaigning Package' प्रेषित गर्ने

गरिन्छ। कुनै कुनै अभियानहरूका हकमा प्रारम्भमा नै सम्बन्धित अभियानमा सहभागी हुन समूह, निर्माणाधीन समूह वा युथ नेटवर्कहरू इच्छुक छन् भने जानकारी गराउन एम्नेस्टी नेपालबाट प्रेषित हुने नियमित सर्कुलर मार्फत् सबै समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूमा अनुरोध गर्ने गरिन्छ र त्यसपछि सम्बन्धित अभियानमा सहभागी हुन इच्छा व्यक्त गर्ने समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कलाई मात्र सम्बन्धित अभियानका लागि त्यस्तो प्याकेज प्रेषित गर्ने गरिन्छ। कतिपय अभियानमा भने सबै समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूलाई यस्तो प्याक पठाउने गरिन्छ । यस्तो प्याकेजमा सामान्यतयाः निम्नानुसारका सामग्रीहरू संलग्न गरिएको हुन्छ।

एक्सन सर्कुलर (Action Circular) : अभियान गर्न लागिएको विषयमा विस्तृत जानकारी, अभियानको उद्देश्य, समय सीमा, स्थानीयस्तरमा गर्न सकिने सम्भावित कार्यक्रमहरूको सूची, कार्यक्रम आयोजना गर्दा ध्यान दिनु पर्ने कुराहरू, जस्ता विषयवस्तु उल्लेखित दस्तावेज। एक्सन सर्कुलर सम्बन्धित विषयमा अभियान गर्न इच्छुक समूह र युथ नेटवर्कहरूलाई उपलब्ध गराइने आन्तरिक दस्तावेज हो, जसलाई कतिपयले अभियानसम्बन्धी निर्देशिका भनेर पनि बुझ्ने गर्दछन्।

आवश्यक अन्य सामग्रीहरू : उपलब्ध भएसम्म कार्यक्रममा वितरणार्थ तयार पारिएका पर्चा, पोस्टर, बुकलेट, प्रतिवेदन, पुस्तिका, स्टेशनरी जस्ता सामग्रीहरू एवं प्रतिवेदन वा क्याम्पेन डाइजेस्ट जस्ता सन्दर्भ सामग्रीहरू। कतिपय क्याम्पेनिङ्ग प्याकमा ब्यानरहरूसमेत तयार पारेर पठाइएको हुन्छ।

वेबसाइट अपडेट र वेबसाइटबाटै अभियानमा भाग लिन सकिने व्यवस्था

एम्नेस्टी नेपालको वेबसाइट नियमित रूपमा अपडेट गर्दै आएको छ। त्यसैगरी एम्नेस्टी नेपालको वेवसाइटबाटै एम्नेस्टीका विभिन्न अनलाईन पिटिसनमा हस्ताक्षर गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

वेबसाइटमा साधारण सभासम्बन्धी सम्पूर्ण विवरण सहित अपडेटको व्यवस्था

एम्नेस्टी नेपालको वेबसाइट मा एक यानुअल जनेरल मिटिङ्ग नामक उपशीर्षक थप गरी साधारण सभासम्बन्धी सम्पूर्ण विवरण (सर्कुलरहरू लगायत रजिष्ट्रेशन फारम सहित) को जानकारी लिन सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ।

अनलाईन एक्सन सेन्टर

एम्नेस्टी नेपालको वेबसाइटमा प्रारम्भ गरिएको अनलाईन याक्सन सेन्टरमार्फत् नेपाल तथा अन्य देशका मानवअधिकारसम्बन्धी विषयका अभियानमा अनलाइन विधिमार्फत सम्बन्धित राष्ट्रका अधिकारीहरूलाई पत्र प्रेषण गर्न सकिन्छ।

सो एक्सन सेन्टरको प्रयोग गरी कसले पत्रहरू पठायो र कतिवटा पठाइयो भन्ने रेकर्ड एम्नेस्टी नेपालमा ट्र्याक गर्न सकिने सुविधा छ। उक्त सेन्टरको ठेगाना https://amnestynepal.org/32nd-annual-general-meeting रहेको छ।

वेब एस.एम.एस. को प्रयोगको निरन्तरता

कुनै महत्वपूर्ण सूचना प्रवाहका लागि एम्नेस्टी नेपालले वेब एस.एम.एस.को प्रयोग गर्ने गरेको छ। कुनै कार्यक्रमको संक्षिप्त निमन्त्रणा पठाउन वा कुनै महत्वपूर्ण जानकारी उपलब्ध गराउन यो सेवाको प्रयोग गर्ने गरिएको प्रयोजनलाई निरन्तरता दिइएको छ।

सामाजिक सञ्जालमा एम्नेस्टी नेपाल

एम्नेस्टी नेपालले सामाजिक सञ्जालको प्रयोगलाई निरन्तरता दिएको छ। एम्नेस्टी नेपालको नाममा खोलिएको फेसबुक पेज https://www.facebook.com/amnestynepal तथा ट्वीटर https://twitter.com/amnestynepal मार्फत विभिन्न अभियानहरूलाई निरन्तर जनमानसमा पुर्याउने कार्यलाई जारी राखिएको छ। त्यस्तै विकिपिडिया, इन्स्टग्राम, र युट्युब अकाउन्टहरूलाई पनि नियमित अद्यावधिक गरी समय सान्दर्भिक अभियानात्मक सामग्रीहरू पोष्ट गर्ने गरिएको छ।

सामाजिक सञ्जालका साइटहरूमा आगामी कार्यक्रमका बारेमा जानकारीहरू र सम्पन्न गरिएका कार्यक्रमका रिपोर्टिङ्गहरू अपलोड गरिनुका साथै ती साइटहरूमार्फत् कार्यक्रमको निमन्त्रणा पनि गर्ने गरिएको छ।

कम्प्युटर सफ्टवयरको प्रयोगको निरन्तरता

लेखा तथा सदस्यताको अभिलेखलाई सफ्टवेयरमा राख्ने गरिएको प्रचलनलाई निरन्तरता गरिएको छ। सदस्यता सफ्टवयरमा सदस्यहरूले आफ्नो प्रोफाइल लग इन गरी हेर्न मिल्ने तथा आफ्नो विवरण अद्यावधिक गर्न मिल्ने व्यवस्था मिलाइएको छ। सफ्टवयरमार्फत् धेरै प्रकारका रिपोर्टहरू प्राप्त गर्न सकिन्छ र यसमा रहेको रेकर्डबाट शुल्क तिरेको रसिद र सदस्यता कार्डलाई कम्प्युटर प्रिन्ट गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ।

इलेक्ट्रोनिक एटेन्डेन्स मेसिन

जनवरी २०१५ देखि लगातार एम्नेस्टी नेपालमा इलेक्ट्रोनिक एटेन्डेन्स मेसिन जडान गरी कर्मचारीहरूको हाजिरी रेकर्ड त्यस मेसिनमार्फत् गर्ने व्यवस्था यथावत रही आएको छ।

पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता

संस्थागत पारदर्शिता तथा जवाफदेहिताका निम्ति एम्नेस्टी नेपालले नेपाल सरकारका निकायहरू, एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालय, यस संस्थामा आबद्ध समूह, निर्माणाधीन समूह एवं युथ नेटवर्कलाई नियमित रुपमा रिपोर्टिङ्ग गर्यो । कुनै पनि नीति निर्माणका लागि समूह, निर्माणाधीन समूह एवं युथ नेटवर्कहरूबाट सुझाव संकलन गर्ने, आर्थिक तथा अभियान गतिविधिका प्रतिवेदनहरू प्रेषित गर्ने, राष्ट्रिय बोर्डका निर्णयहरूका प्रतिलिपिहरू प्रेषित गर्ने, कुनै अभियान सञ्चालन गर्नु अघि त्यस्तो अभियान सञ्चालन गर्नुको औचित्य स्पष्ट पार्ने लगायतका संस्थागत पारदर्शिता र जवाफदेहिताको अभ्यासलाई निरन्तरता दिइयो।

आन्तरिक पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता

संस्थाको आन्तरिक पारदर्शिता र जवाफदेहिताका लागि व्यवस्थित प्रणालीको विकास गरी तिनको पालना र अभ्यास गर्ने गरिँदै आएकोमा गत आ.व.मा पनि तिनले निरन्तरता पाउनुका साथै त्यस प्रणालीअन्तर्गतको अभ्यासलाई थप सुदृढ पारियो।

निर्देशकद्वारा अद्यावधिक प्रतिवेदन पेश

संस्थाको योजना कार्यान्वयनको लागि जिम्मेवार निकाय राष्ट्रिय सचिवालयका निर्देशकले नेसनल बोर्डलाई नियमित लिखित प्रतिवेदन पेश गर्ने गरिएको छ। यस्तो प्रतिवेदनमा निश्चित अवधिभित्र भएका प्रमुख कामहरू, अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयबाट प्राप्त जानकारीहरू, एम्नेस्टीले प्रकाशन गरेका प्रतिवेदन वा विज्ञप्तिहरू (खासगरी एम्नेस्टी नेपाललाई प्रत्यक्ष सरोकार हुने प्रकाशनहरूमात्रै), वा निकट भविष्यमा गरिन लागेको कार्यक्रमका सम्बन्धमा जानकारीहरू समेटिएका हुन्छन्। यस्तो प्रतिवेदन नेसनल बोर्ड र पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरूलाई इमेलमार्फत् प्रेषित गर्ने गरिएको छ।

नियमित सर्कुलर

एम्नेस्टी नेपालबाट गरिने कुनै पनि अभियान वा संस्थागत विषयमा यस संस्थामा आबद्ध समूह, निर्माणाधीन समूह, युथ नेटवर्क, राष्ट्रिय बोर्ड एवं पुनरावेदन समितिका पदाधिकारीहरूलाई जानकारी गराउन संस्थाको स्थापनाकालदेखि नै नियमित रुपमा सर्कुलरहरू प्रेषित गरिँदै आएको छ। त्यस्ता सर्कुलरमा :

- नेसनल बोर्डको बैठकको निर्णयको माइन्युट प्रतिलिपि,
- संस्थाको कुनै पनि प्रकारको नीति वा दीर्घकालीन रणनीतिक योजना वा कार्ययोजना तयार हुन लागेको रहेछ भने त्यस्तो नीति वा योजनामा समावेस गरिनु पर्ने विषयहरूका बारेमा सुझाव माग गरिएको पत्र,
- त्यस्ता योजनाको मस्यौदा तयार भएपछि थप सुझाव संकलनका लागि त्यस्ता मस्यौदाहरू,
- संस्थाको आर्थिक प्रतिवेदन तयार भएपछिको समयमा आर्थिक प्रतिवेदन र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन,
- कुनै अभियान सञ्चालन गर्नु अघि त्यस्तो अभियान सञ्चालन गर्नुको औचित्यता स्पष्ट पार्ने सर्कुलरहरू,
- स्थानीयस्तरमा गरिन लागिएको अभियानमा सहभागी हुन इच्छुक भए सो को जानकारी गराउन एम्नेस्टी समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कलाई सूचित गरिएको पत्र
- संस्थामा आबद्ध समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कको सदस्यताको विवरण र सदस्यता नवीकरणका लागि गरिएको अनुरोध,
- समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरूद्वारा साधारण सभा लगायत संस्थागत रूपमा पूरा गर्नु पर्ने न्यूनतम आधार र प्रक्रिया पूरा नगरेको भए त्यस्ता आधार र प्रक्रिया नियमबमोजिम पूरा गर्न स्मरण गराइएका पत्रहरू,
- समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कको कार्यक्रम तथा आर्थिक प्रतिवेदनहरू नियमअनुसार राष्ट्रिय सचिवालयमा प्रेषित गर्ने सम्बन्धमा पत्र

राष्ट्रिय सचिवालयका तर्फबाट गरिन लागेका केन्द्रीय कार्यक्रम लगायत संस्थाको वार्षिक साधारण सभा वा अन्य कार्यक्रमका बारेमा जानकारी गराइएका पत्र जस्ता सामग्री प्रेषित गरिने गर्दछ। यसका अलावा संस्थाले निकालेका प्रकाशनहरू, प्रतिवेदनहरू र अन्य अभियान सामग्रीहरू पनि यसै नियमित सर्कुलर मार्फत् प्रेषित गर्ने गरिन्छ।

आवधिक प्रतिवेदन

राष्ट्रिय सचिवालयका निर्देशकले आवधिक रूपमा बस्ने नेसनल बोर्डको बैठकमा आवधिक प्रतिवेदन पेश गर्ने गरिएको छ। यस्तो प्रतिवेदनमा सम्बन्धित अवधिभर गरिएका कार्यक्रमहरूको विस्तृत प्रतिवेदन, त्यस्ता कार्यक्रम वा एम्नेस्टी नेपालका कामका कारण कुनै प्रभावहरू परेको भए त्यस्ता प्रभावको विवरण, पछिल्ला समयमा देखिएका मानवअधिकारलाई प्रभाव पार्ने घटनाक्रमको विश्लेषण, सदस्यताको अवस्था, संस्थामा आबद्ध समूह, निर्माणााधीन समूह र युथ नेटवर्कलाई गरिएको अभियान सहयोग, प्रेषित गरिएका एक्सन सर्कुलर लगायतका विषयमा उल्लेख गरिएको हुन्छ। त्यस्तो प्रतिवेदन नेसनल बोर्डको बैठकले पारित गरेपछि अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयका विभिन्न विभागमा प्रेषित गर्ने गरिन्छ।

वार्षिक प्रतिवेदन

हरेक वर्ष एम्नेस्टी नेपालको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने गरिन्छ। राष्ट्रिय सचिवालयका निर्देशकले संस्थाको योजना कार्यान्वयनको बारेमा प्रतिवेदन तयार गर्दछन् भने राष्ट्रिय बोर्डका तर्फबाट पनि थप दुईवटा प्रतिवेदनहरू तयार गरिन्छ। बोर्डले तयार गर्ने प्रतिवेदनहरूमा पहिलो वर्षभर भएका नीतिगत कामको प्रतिवेदन जसलाई महासचिवले तयार गर्दछन् भने दोस्रो आर्थिक प्रतिवेदन जसलाई कोषाध्यक्षले तयार गर्दछन्। यसका अलावा एम्नेस्टी नेपालको वार्षिक साधारण सभाले नियुक्त गरेको लेखापरीक्षकले संस्थाको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पनि तयार गर्दछन्।

यी सबै प्रतिवेदनहरू एम्नेस्टी नेपालको नेसनल बोर्डको बैठकमा पेश गरी बोर्डद्वारा पारित गर्ने गरिन्छ । तत्पश्चात् साधारण सभामा यी प्रतिवेदनहरूलाई प्रस्तुत गरिन्छ। साधारण सभामा वितरण गरिने दस्तावेज पुस्तिकामा यी सबै प्रतिवेदनहरू समावेश गरिएको हुन्छ र यी सबै प्रतिवेदनहरूउपर छलफलका लागि साधारण सभाको एजेन्डामा समय छुट्याइएको हुन्छ।

साधारण सभामा देशभर रहेका एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह एवं युथ नेटवर्कहरूबाट आउने प्रतिनिधिहरूले यी प्रतिवेदनहरूको अध्ययन गरी छलफलमा भाग लिने, प्रश्न वा जिज्ञासाहरू राख्ने, थप जानकारी माग्ने लगायतका अवसरहरू प्राप्त हुन्छ। अझ संस्थाको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तयार हुनासाथ सबै समूह, युथ नेटवर्कहरूमा प्रेषित पनि गरिसकिएको हुन्छ, जसले गर्दा यसको अध्ययनका लागि समूह, युथ नेटवर्कहरूमा थप समय प्राप्त हुने गर्दछ।

साधारण सभाले पारित गरे पश्चात् ती प्रतिवेदनहरू जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौं एवं समाज कल्याण परिषद्को केन्द्रीय कार्यालयलगातमा पेश गरिन्छ । त्यसैगरी ती प्रतिवेदनहरू एम्नेस्टीको अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयमा पनि पेश गरिन्छ।

बाह्य पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता

वार्षिक प्रतिवेदन

यस संस्थाको वार्षिक प्रतिवेदनहरू पारित भैसकेपछि ती प्रतिवेदनहरू काठमाडौं महानगरपालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौं एवं समाज कल्याण परिषद् केन्द्रीय कार्यालयमा पेश गर्ने गरिएको छ। सरोकारवालाको जानकारीका लागि भने खासगरी पत्रकार सम्मेलन नै आयोजना गरेर एम्नेस्टी नेपालमा कहाँबाट कति रकम प्राप्त भयो र के के मा कहाँ कहाँ कति खर्च भयो भनेर सार्वजनिक गर्ने गरिन्छ।

सामाजिक लेखापरीक्षण (आयव्यय सार्वजनिक गर्न पत्रकार सम्मेलन)

एम्नेस्टी नेपालले आर्थिक पारदर्शिता प्रयोजनका लागि साधारण सभा सम्पन्न भएपछि प्रत्येक वर्ष पत्रकार सम्मेलन गरी यस संस्थामा कहाँबाट कति रकम प्राप्त भयो र कहाँ कति खर्च भयो भन्ने विवरणहरू सार्वजनिक गर्ने गरेको छ। यसका आलावा संस्थाले गत वर्ष के के काम गर्‍यो र त्यसको के उपलब्धी हासिल भयो भन्ने विषयमा पनि सार्वजनिक गर्ने गरिएको छ।

सूचना दिने व्यवस्था

खासगरी यस संस्थाको काम र यसको आर्थिक श्रोतका बारेमा जानकारी लिन चाहनेहरूका लागि सूचना उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ। यसका अलावा आफ्ना सार्वजनिक कार्यक्रमहरूमा (जहाँ उपयुक्त हुन्छ) पनि यस्ता जानकारीहरू सार्वजनिक गर्ने गर्दछ। यसका साथै एम्नेस्टी नेपालको संस्था परिचय बुकलेट वा अन्य प्रकाशनमा पनि यस संस्थाले के काम किन गर्दछ र यसको आर्थिक श्रोत के हो भनेर उल्लेख गरिएको छ।

स्थानीय सरकारी निकायसँग समन्वय

एम्नेस्टी नेपालको राष्ट्रिय सचिवालयको व्यवस्थापनमा स्थानीयस्तरमा हुने कार्यक्रमहरूको बारेमा आवश्यकताअनुसार स्थानीय सरकारी निकायहरू (जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानीय महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका र गाउँपालिका र स्थानीय सरकारहरूसँग समन्वय गर्ने गरिएको छ । कुनै जिल्लामा कुनै कार्यक्रम हुनु अघि एम्नेस्टी नेपालले सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिकालाई लिखित जानकारी गराउने गरिएको छ भने त्यस्ता कार्यक्रमहरूमा जिल्लास्थित सरकारी निकायका प्रतिनिधिहरूको सहभागिताका लागि आमन्त्रण पनि गर्ने गरेको छ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंले अरु सामाजिक संस्थाहरूलाई झैं एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाललाई पनि यस संस्थाले कुनै पनि जिल्लामा आयोजना गर्ने कार्यक्रमका बारेमा सम्बन्धित महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका र गाउँपालिकालाई पूर्व जानकारी गराउन, कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि "कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन" लिन र आगामी वर्ष संस्था नवीकरण गर्ने बेलामा त्यस्तो "कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनहरू" अनिवार्य रूपमा पेश गर्न (मौखिक) सुझाव दिएको कारण हरेक कार्यक्रमको रिपोर्टिङ्ग गर्नका लागि प्रतिनिधि

पठाइदिन सम्बन्धित महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका, नगरपालिका र गाउँपालिका, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र स्थानीय सरकारलाई अनुरोध गर्ने गरिएको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयसँगको सम्पर्क र समन्वय

एम्नेस्टी नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय सचिवालयलाई क्वार्टली मुभमेन्ट एण्ड सपोर्टर इन्गेजमेन्ट अपडेट बुझाउने, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउने, अन्य फिडब्याक र सुझावहरू दिने तथा समय समयमा हुने भर्चुअल मिटिङ्गहरूमा भाग लिने, माग गरिएका सूचना तथा जानकारीहरू उपलब्ध गराउने लगायतका कार्यहरू सदाझैं जारी राखिएको छ।

अध्यक्षज्यू तथा सम्मानित साधारण सभाका सभासदज्यूहरू,

एम्नेस्टी नेपालका विभिन्न कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन र अभियान सञ्चालनको क्रममा एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरू, युथ नेटवर्कहरू र विभिन्न संस्थाहरूले पुर्याउनुभएको उल्लेखनीय सहयोग र साथलाई राष्ट्रिय सचिवालय हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ ।

अन्त्यमा, यस संस्थाबाट हुने मानवअधिकार अभियान लगायतका संरचनागत सुधारका लागि सदस्य, समूह एवं आदरणीय अग्रजहरूबाट प्राप्त महत्त्वपूर्ण सुझाव र सहयोगका लागि हार्दिक आभार प्रकट गर्दै आगामी दिनमा पनि त्यस्तै सहयोग र सद्भावको अपेक्षा गर्दछौं। एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको विश्वव्यापी रणनीतिक लक्ष्यअनुरूप एम्नेस्टीको अभियानलाई नेपालमा पनि आम जनमानसमा पुर्याई यस अभियानलाई नयाँ गति र दिशा दिनमा यहाँहरूको अझ थप सशक्त साथ, सहयोग र सुझावको अपेक्षा गर्दछौं।

धन्यवाद!

निराजन थपलिया

निर्देशक

२०८० कार्तिक १४ (३१ अक्टोर २०२३)

संलग्न अनुसूची

अनुसूची १ : २०८० असार मसान्त (१६ जुलाई २०२३) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका समूह/निर्माणाधीन समूहहरूको विवरण

अनुसूची २ : २०८० असार मसान्त (१६ जुलाई २०२३) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका युथ नेटवर्कहरूको विवरण

अनुसूची १

२०८० असार मसान्त (१६ जुलाई २०२३) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका समूह, निर्माणाधीन समूह र युथ नेटवर्कहरू :

जिल्ला	समूह सङ्ख्या	एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरू	जिल्ला	समूह सङ्ख्या	एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूहहरू
झापा	७	समूह २२, धुलावारी समूह ५८, बिर्तामोड समूह ६०, दमक महिला समूह ७०, काकरभिट्टा शिक्षक समूह ७५, दमक समूह ८३, दमक शिक्षक समूह ८७, काकरभिट्टा	काठमाडौं	९	श्रमिक समूह ८, समूह १८, समूह २०, महिला समूह २१, समूह ३२, एभरेस्ट समूह ३४, समूह ३५, मिडिया समूह—५३, बालबालिका समूह ८०
मोरङ	५	समूह– ११, विराटनगर नवजागरण समूह– १४, उर्लाबारी युवा विद्यार्थी समूह– २३, विराटनगर ट्रेडयुनियन समूह– ४१, विराटनगर मुनाल समूह– ७३, बिराटनगर	धनुषा	३	बुद्धिजीवी समूह– १५, जनकपुर महिला समूह– ४६, जनकपुर युवा समूह– ५७, जनकपुर
सुनसरी	३	समूह– ६, इटहरी समूह– १०, इनरुवा समूह– ६३, इटहरी	भक्तपुर	३	व्यापारिक समूह– १७, महिला समूह– ५० समह– ५६
बाँके	३	समूह– २६, कोहलपुर वागेश्वरी समूह– ६२, नेपालगञ्ज महिला समूह– ६८, नेपालगञ्ज	चितवन	३	नारायणी समूह– ३३ चित्रवन समूह– ६४ सामाजिक कार्यकर्ता समूह-२५

रुपन्देही	२	समूह – १२, बुटवल बुटवल महिला निर्माणाधिन समूह	नवलपरासी	२	समूह– ३१, परासी समूह– ४०, कावासोती
पाँचथर	२	समूह– १३, रवि समूह– ४५, फिदिम	सुर्खेत	२	समूह– २ कानुन व्यवसायी समूह– ६९
गोरखा	२	महिला समूह– ४२ शिक्षक समूह– ७६	कास्की	२	अन्नपूर्ण समूह– ५४, पोखरा शिक्षक तथा सामाजिक कार्यकर्ता समूह– ८२, पोखरा
काभ्रे	३	समूह– ४३, बनेपा समूह– ५५, पनौती समूह– ७२, पनौती	लमजुङ	१	समूह– २७, सुन्दरबजार
सर्लाही	२	समूह– ७८, लालबन्दी सरलामाई समूह- ९, मलङ्वा	महोत्तरी	२	समूह– ७ जलेश्वरनाथ महिला समूह - ५
धनकुटा	१	निशानदीप समूह– १	पर्सा	१	समूह– १६, बीरगञ्ज
सप्तरी	१	समूह– ३०, राजबिराज	मकवानपुर	१	समूह– ६७, हेटौंडा
दाङ	१	समूह– ६६, दाङ	प्युठान	१	समूह– ३६, प्युठान
बर्दिया	१	समूह– ५२, गुलरिया	कैलाली	५	समूह- ४४, धनगढी समूह- ५९, कैलाली समूह- ६५, टिकापुर समूह- ७१, अत्तरिया समूह- ८९, टिकापुर
कञ्चनपुर	३	महिला समूह- २९ समूह– ४९ समूह– ७४	नुवाकोट	१	समूह– ३९, नुवाकोट
बागलुङ	१	समूह– ४८, बागलुङ	तेह्रथुम	१	समूह– ४, तेह्रथुम
रामेछाप	१	समूह– १९, रामेछाप	अछाम	१	समूह– २८, अछाम
ललितपुर	१	समूह– ६१, ललितपुर	सिन्धुपाल्चोक	१	समूह– ७९, सिन्धुपाल्चोक
बारा	१	समूह– २४, बारा	जाजरकोट	१	समूह– ७७, जाजरकोट
कपिलवस्तु	१	समूह– ५१, कपिलवस्तु	स्याङजा	१	स्याङजा निर्माणाधीन समूह
सिरहा	१	समूह– ८१, सिरहा			
			जम्मा ● कुल समूह सङ्ख्या ८१ ● कुल निर्माणाधीन समूह सङ्ख्या २ ● एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध समूह/निर्माणाधीन समूहहरू रहेको जिल्ला सङ्ख्या ३९		

अनुसूची २

२०७९ असार मसान्त (१६ जुलाई २०२२) सम्म एम्नेस्टी नेपालमा आबद्धता कायम रहेका युथ नेटवर्कहरू

जिल्ला	युथ नेटवर्क सङ्ख्या	एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध युथ नेटवर्कहरू	जिल्ला	युथ नेटवर्क सङ्ख्या	एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध युथ नेटवर्कहरू
काठमाडौँ	१५	१. काठमाडौँ युथनेटवर्क २. जोसेफ युथनेटवर्क ३. डाइनामिक युथनेटवर्क ४. एनसिसि युथ नेटवर्क ५. नेपाल युथनेटवर्क	झापा	५	१. बिर्तामोड युथनेटवर्क २. दमक युथनेटवर्क ३. चन्द्रगढी युथनेटवर्क ४. धुलाबारी युथ नेटवर्क ५. देवी युथ नेटवर्क
		६. युनाइटेड युथ नेटवर्क ७. टियु युथ नेटवर्क ८. इलाइजन युथ नेटवर्क	भक्तपुर	३	१. पिस भिजन युथ नेटवर्क २. फ्युजन युथ नेटवर्क ३. क्वालिटी युथ नेटवर्क
		९. आयुर्वेद युथ नेटवर्क १०. थापाथली युथ नेटवर्क ११. त्रिचन्द्र युथ नेटअवर्क १२. हिकास्ट युथ नेटवर्क १३. ह्युमानिटि हाउस युथ नेटवर्क १४. हिमशिला युथ नेटओर्क १५. केएमसी युथ नेटओर्क	कास्की	२	१. बाराही युथनेटवर्क २. पुरनचौर युथनेटवर्क
सुनसरी	१	१. केन्द्रीय प्रविधि क्याम्पस युथ नेटवर्क, धरान	दाङ	५	१. अम्बिकेश्वरी युथ नेटवर्क २. भिक्टोरिया युथ नेटवर्क ३. गोरखा इन्टरनेसनल युथ नेटवर्क ४. अग्रासन युथनेटवर्क ५. लमही युथनेटवर्क
काभ्रे	३	१. बनेपा युथनेटवर्क २. काठमाडौँ युनिभर्सिटी युथनेटवर्क ३. इन्द्रेश्वर युथ नेटवर्क	चितवन	३	१. रामपुर युथनेटवर्क २. रत्ननगर क्रिएटिभ युथनेटवर्क ३. खैरहनी युथनेटवर्क
सुर्खेत	२	१. काँक्रेबिहार युथनेटवर्क २. वीरेन्द्रनगर युथनेटवर्क	ललितपुर	३	१. इञ्जिनियरिङ्ग युथनेटवर्क २. एनओसी युथनेटवर्क ३. नेसनल ल कलेज युथनेटवर्क
मकवानपुर	१	१. फरेस्ट्री युथ नेटवर्क	कैलाली	४	१. लम्की युथ नेटवर्क २. टीकापुर युथ नेटवर्क ३. कैलाली युथनेटवर्क ४. ऐश्वर्य युथनेटवर्क
रुपन्देही	२	१. पक्लिहवा युथनेटवर्क २. युसिएमएस युथनेटवर्क	लमजुङ	१	१. कृषि क्याम्पस युथ नेटवर्क
बैतडी	१	निङ्गलासैनी युथनेटवर्क	धनुषा	१	जनकपुर युथ नेटवर्क
महोत्तरी	१	महोत्तरी युथनेटवर्क	धनकुटा	१	पाखीवास युथनेटवर्क
कञ्चनपुर	१	शुक्लाफाँटा युथनेटवर्क			
			जम्मा ● कुल युथनेटवर्क सङ्ख्या ५५ ● एम्नेस्टी नेपालमा आबद्ध युथनेटवर्कहरू रहेका जिल्ला १९		

NAME LIST OF APPEAL COMMITTEE, NATIONAL BOARD AND SECRETATIAT STAFF

National Board Members

Bipin Budhathoki Chairperson	**Keshab Pokharel** Vice-chairperson	**Shachita Kuikel** General Secretary
Hom Bahadur Adhikari Deputy General Secretary	**Roshan Bajagai** Treasurer	**Nikhil Pokharel** Member
Bimala Wagle Member	**Devendra Kumar Sejuwal** Member	**Manju Bishwokarma** Member
Garima Pandey Youth Member	**Barun Kuinkel** Youth Member	

Appeal Committee Members

Jeevan Prasad Phuyal Coordinator	**Laxmi Regmi** Member	**Lokendra Singh** Member

National Secretariat Staff

Nirajan Thapaliya Director	**Ashmita Sapkota** Campaigns Coordinator	**Marissa Leena Taylor** Media and Communications Coordinator
Praju Shrestha Admin and Finance Manager	**Prashant Tripathi** IT Officer	**Kundan Raj Sharma** Human Rights Education Officer
Chakra Kumar Pradhan Membership Incharge	**Sunita Rai** Admin & Finance Assistant	**Jagannath Acharya** Assistant

एम्नेस्टी इन्टरनेसनल नेपाल
एम्नेस्टीमार्ग, वसन्तनगर
पो.ब.नं. १३५, बालाजु, काठमाडौं ।
मोबाइल नं. ९८५१३३६९९६
फोन नं. ०१-४९६५४३१, ०१-४९६४७०६
फ्याक्स ०१-४९५४९८७
इमेल info@amnestynepal.org
वेवसाइट www.amnestynepal.org